

KRONIKA

MESTA

BREZNA

2019

BREZNO

*Zápis do mestskej kroniky za rok 2019 bol prerokovaný na
zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 17. júna 2020*

JUDr. Tomáš Abel, PhD.

Primátor mesta Brezna

Kronikárka mesta Brezna

PhDr. Anna Štulrajterová

OBSAH 2019

<i>ÚVOD</i>	<i>STRANA 5</i>
<i>SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA</i>	<i>STRANA 5</i>
<i>ZMENY A NOVINKY</i>	<i>STRANA 9</i>
<i>VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT</i>	<i>STRANA 12</i>
<i>UDALOSTI A NÁVŠTEVY</i>	<i>STRANA 12</i>
<i>OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY</i>	<i>STRANA 19</i>
<i>SAMOPRÁVA MESTA</i>	<i>STRANA 23</i>
<i>MIMORIADNE UDALOSTI</i>	<i>STRANA 25</i>
<i>HOSPODÁRSKY ŽIVOT</i>	<i>STRANA 27</i>
<i>HOSPODÁRENIE MESTA</i>	<i>STRANA 27</i>
<i>VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA</i>	<i>STRANA 42</i>
<i>OBYVATEĽSTVO</i>	<i>STRANA 51</i>
<i>DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ</i>	<i>STRANA 51</i>
<i>ZAÚJÍMAVÉ DEMOGRAFICKÉ JAVY</i>	<i>STRANA 54</i>
<i>JAVY OD NARODENIA PO SMRŤ</i>	<i>STRANA 59</i>
<i>OCENENÍ OBČANIA</i>	<i>STRANA 62</i>
<i>CIRKEVNÝ ŽIVOT</i>	<i>STRANA 63</i>

<i>ŠKOLSTVO</i>	<i>STRANA 70</i>
<i>MATERSKÉ ŠKOLY</i>	<i>STRANA 70</i>
<i>ZÁKLADNÉ ŠKOLY</i>	<i>STRANA 71</i>
<i>SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA</i>	<i>STRANA 76</i>
<i>SOCIÁLNA PODPORA MESTA</i>	<i>STRANA 77</i>
<i>NEMOCNICA</i>	<i>STRANA 77</i>
<i>KULTÚRA</i>	<i>STRANA 79</i>
<i>SPOLOČENSKÉ AKTIVITY</i>	<i>STRANA 79</i>
<i>KULTÚRNE PODUJATIA</i>	<i>STRANA 86</i>
<i>ŠPORT</i>	<i>STRANA 99</i>
<i>ŠPORTOVÉ PODUJATIA</i>	<i>STRANA 99</i>
<i>ÚSPECHY ŠPORTOVCOV</i>	<i>STRANA 105</i>
<i>POČASIE</i>	<i>STRANA 111</i>
<i>BREZNIANSKE REKORDY</i>	<i>STRANA 111</i>
<i>CHARAKTERISTICKÉ JAVY</i>	<i>STRANA 112</i>
<i>KLIMATICKÉ ÚDAJE</i>	<i>STRANA 115</i>
<i>ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE</i>	<i>STRANA 116</i>

ÚVOD

SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA

Spoločenskú atmosféru v meste v roku 2019 ovplyvnili niektoré udalosti celospoločenského charakteru; na Slovensku sa konali voľby do európskeho parlamentu a voľba prezidenta. Viac polemiky určite vyvolala marcová voľba prezidenta. Volebná účasť v druhom kole prezidentských volieb tu bola nižšia ako celoslovenská. Dosiahla výšku 39,2 percenta, ale aj naše mesto prispelo k tomu, že prezidentkou sa napokon stala **Zuzana Čaputová**. Breznianski voliči jej odovzdali 3 462 hlasov, čo je 54 percent. Nezávislý kandidát **Maroš Šefčovič** získal v Brezne 2 942 hlasov čo predstavovalo 46 percent.

Menej pozornosti venovali Brežňania voľbe poslancov do európskeho parlamentu. K volebným urnám prišlo vyjadriť svoj názor len 3 282 obyvateľov, takže sme zaznamenali 19,48 percentnú účasť. V našom meste získala na rozdiel od celoslovenských výsledkov najviac hlasov strana **SMEĽ - sociálna demokracia**.

Avšak život našich obyvateľov motivovali k väčšiemu záujmu o veci verejné hlavne aktivity mesta. Pozrime sa na to, čím najviac mesto žilo, čo obyvateľov potešilo, zarmútilo, dokonca nahnevalo. V tejto časti budú len v krátkosti uvedené základné javy, udalosti a aktivity, ktoré obyvatelia vnímali intenzívnejšie. Niektoré z nich sú podrobnejšie opísané v tematických kapitolách.

Obyvateľov mesta hneď začiatkom roka zasiahla smutná správa; mesto navždy stratilo významnú osobnosť, bývalého primátora **Ing. Vladimíra Faška**. Zomrel vo veku nedožitých 79 rokov, posledná rozlúčka so zosnulým sa uskutočnila v sobotu 5. januára v evanjelickom kostole v Brezne. Bol primátorom dve volebné obdobia – od roku 1994 do roku 2002 – bol brezniansky rodák, obyvatelia ho poznali, patril k obľúbeným, a tak sa s ním prišlo rozlúčiť mnoho obyvateľov.

Tohtoročná zima na začiatku roka preverila, ako je mesto pripravené zvládnuť **zimnú údržbu ciest a chodníkov po legislatívnej zmene**, ktorá presunula povinnosť údržby všetkých chodníkov na samosprávy. Takých chodníkov, ktoré má mesto čistiť, je v meste viac ako 90 kilometrov. Napriek tomu, že vynaložilo všetky sily a kúpili aj novú techniku, zďaleka to nepostačovalo na úpravu všetkých chodníkov v krátkom čase tak, ako si obyvatelia predstavovali. Podľa novej legislatívy totiž už nemusia schodnosť a čistotu chodníkov zabezpečovať ani majitelia príľahlých nehnuteľností, ale ich vlastníci a správcovia. Akoby automaticky sa o chodníky prestali v zime starať bytové samosprávy a obchodné jednotky na námestí. Verejné chodníky pred rodinnými domami na uliciach mimo centra väčšina majiteľov objektov čistila ďalej.

Na jar tohto roku breznianske námestie prvýkrát krásila **veľkonočná výzdoba**. Jedinečnú výstavu v exteriéri tvorili nadrozmerné kraslice, veľký zajac a dvojrozmerné vajcia. Nebola to však len práca umelcov. Do vyrábania výzdoby sa zapojili aj školy a Centrum voľného času. Každá škola vyzdobila dve drevené veľkonočné vajcia. Obyvatelia to hodnotili veľmi pozitívne.

V júni zomrel po ťažkej chorobe čestný občan mesta Brezna, spisovateľ **Igor Gallo**. Titul „Čestný občan“ mu bol udelený mestským zastupiteľstvom v roku 2010 za celoživotnú literárnu tvorbu pre deti, mládež i pre dospelých a za zviditeľňovanie mesta a regiónu Horehronia vo svojej tvorbe.

V jeseni už samospráva v zastúpení Technickými službami Brezno ponúkla obyvateľom možnosť zarobiť si pri čistení chodníkov príľahlých k bytovým domom od napadaného snehu. Občan, ktorý sa zapojí, dostane potrebné náradie a na základe výzvy bude vykonávať odpratávanie snehu na danom úseku. Za jednu hodinu práce ponúkli sumu štyri eurá brutto. Oslovili jednotlivé správy bytov a občanov nášho mesta s tzv. **adopciou chodníkov**. Ale ku koncu roka sa v tomto smere nič neudialo, lebo snehu v Brezne nebolo na Vianoce ani na Silvestra.

Breznianska samospráva sa v rámci svojej stratégie odpadového hospodárstva snaží zapojiť do **kompostovania biologického odpadu** čo najviac domácností. Vlani bezplatne poskytla nádoby na to určené približne 250 majiteľom rodinných domov, tohto roku nádoby

na kompostovanie zadarmo dostali ďalší žiadatelia. V bytových domoch sa biologický odpad nedarí triediť.

Určite väčšinu obyvateľov mesta znepokojuje **doprava a parkovanie**. Taký problém v súčasnosti majú na Slovensku asi všetky mestá. Počet spevnených plôch v Brezne každý rok pribúda, a tak by sa situácia v parkovaní mohla zlepšiť. Aj tohto roku mesto pokračovalo v rozširovaní parkovacích miest. Nové sa podarilo vybudovať na Mazorníkovej a Sládkovičovej ulici. Polemiku obyvateľov počas roka priniesli zmeny v parkovaní na námestí. Dočasne, počas budovania centrálného parkoviska na Hradbách, bolo umožnené parkovať aj na ceste na severnej strane námestia. Keďže centrálné parkovisko je od augusta v plnej prevádzke, zákaz zastavenia na severnej strane námestia je opäť v platnosti. Mnohým sa to nepáčilo, zvykli si parkovať na námestí. Nové parkovisko bolo po otvorení takmer prázdne. Cena za parkovanie sa zdala obyvateľom príliš vysoká, vyvolala polemiku. A naďalej parkovali na Školskej ulici a na Hradbách pri materskej škole a za bytovkami.

Od februára začali v breznianskej mestskej hromadnej doprave jazdiť nízkopodlažné autobusy a od septembra k nim pribudla ďalšia pozitívna novinka; mesto zaviedlo **mestskú hromadnú dopravu zdarma** pre väčšinu obyvateľov. Od platieb za cestovné sú oslobodené deti, žiaci a študenti do 26 rokov, ťažko zdravotne postihnutí, starobní a invalidní dôchodcovia, ako aj darcovia krvi. Podmienkou je trvalý pobyt v Brezne a žiadne podľžnosti voči mestu. Aj takto chce prispieť k zlepšeniu dopravnej situácie v meste.

Poslanecký zbor záverom roka reagoval na **výpadok financií v mestskej pokladnici** v dôsledku legislatívnych zmien. Keďže od roku 2013 nedošlo k žiadnej úprave poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady aj napriek tomu, že sa zvyšovali náklady za ich uloženie, zhodnocovanie a manipuláciu, mestský parlament odsúhlasil **zmenu výšky tejto sadzby** o necelých päť eur na kalendárny rok a osobu a v prípade množstvového zberu nárast o takmer 24 percent za liter. Smerom nahor na základe uznesenia mestského zastupiteľstva z decembra sa od nového roku budú meniť aj dane z nehnuteľností, za psa, predajné automaty a nevýherné hracie prístroje.

Intenzívne diskutovanou témou na mestskom zastupiteľstve v závere roka bolo **parkovanie motorových vozidiel** na území mesta. Prijali nové nariadenie mesta, ktoré

definuje podmienky pridelenia vyhradených parkovacích miest pred bytovými domami a rozčleňuje parkovacie miesta na území mesta na tri zóny podľa dostupnosti do centra a spôsob úhrady. Po novom už budú platiť aj vodiči, ktorí zaparkujú svoje vozidlá na Školskej ulici od námestia po križovatku s prepojovacou komunikáciou na Vránskeho, od križovatky Ul. Hradby po materskú školu Hradby, na Štúrovej ulici, ako aj na Šramkovej od križovatky s Rázusovou po križovatku so Štúrovou ulicou.

Poslanci rozšírili **zákaz fajčenia** na verejných priestranstvách na pamiatkovú zónu mesta ohraničenú ulicami aj ich križovatkami. Ide o ulice prilahlé k námestiu.

Aj tohto roku si pripomínali Brezňania čas adventu každú nedeľu na námestí zapálením sviečky pri veľkom adventnom venci. **Predvianočné obdobie** opäť sprevádzali vianočné trhy, ktoré trvali 5 dní, od pondelka do piatku. Námestím sa šírila vôňa punču, medoviny, vareného vína či rôznych pochúťok. Obyvatelia ich navštevovali viac ako v minulom roku. Mesto pripravovalo tento rok ako súčasť predvianočnej atmosféry veľké prekvapenie a novinku, ktorá mala potešiť hlavne malých. Súčasťou vianočných trhov mala byť nová atrakcia - snehový labyrint. Snehu nebolo, tak začali navážať z okolitých lyžiarskych stredísk. Obyvatelia sa už tešili. Ale napokon z toho nič nebolo, lebo koncom decembra sa oteplilo, roztopil sa aj ten kúsok snehu, čo napadol začiatkom decembra.

Silvester v Brezne sa tohto roku neoslavoval. Peniaze, ktoré by mesto zaplatilo za ohňostroj, poslali do Prešova. Poslanci schválili poskytnutie finančnej pomoci 3000 eur pre mesto Prešov, kde v piatok 6. decembra došlo k tragickej udalosti, výbuchu plynu v bytovom dome. Slávil sa na námestí Nový rok.

Vianoce mali o niečo krajšie aj seniori z Brezna a okolia. Do **celoslovenskej zbierky** „Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok?“ sa zapojili aj Brezňania. Skvelá myšlienka sa začala šíriť prostredníctvom sociálnych sietí. A tak vďaka dobrovoľníkom bolo do Domova dôchodcov a sociálnych služieb Luna v Brezne doručených pre všetkých klientov 118 balíčkov. Každý dostal jednu krabicu plnú darčiekov.

ZMENY A NOVINKY V SKRATKE

Mesto sa v tomto období mení k lepšiemu, zveľaduje sa, pribúdajú nové objekty, iné sa zase strácajú. Mnoho sa v oblasti materiálnej zmenilo aj v roku 2019. V tejto časti budú zaznamenané najväčšie zmeny len v skratke; detailne sa o aktivitách mesta a iných subjektov, ktoré sa pričiniť o rozvoj mesta v materiálnej oblasti, píše v jednotlivých tematických kapitolách.

Tohto roku sa realizovalo množstvo investičných akcií, niektoré boli ukončené, ďalšie aktivity v tejto oblasti sa len začali realizovať a budú pokračovať v budúcich rokoch.

V roku 2019 boli investične ukončené tieto stavebné aktivity:

- Za základnou školou na Pionierskej ulici bolo vybudované **multifunkčné ihrisko**, ktoré je výnimočné komplexnosťou ; môžu sa tu vykonávať všetky základné atletické disciplíny, hrať futbal, basketbal, tenis a ďalšie. Výstavbu realizovalo mesto z vlastných prostriedkov nákladom takmer 860 tisíc eur.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

- Do užívania bol začiatkom roka novým nájomníkom odovzdaný **nájomný dom - objekt s 24 bytovými jednotkami na Ulici ŠLN**. Ešte koncom minulého roka sa uskutočnilo verejné žrebovanie záujemcov voľných nájomných bytov v novopostavenom mestskom objekte. O desať jednoizbových bytov malo záujem 12 žiadateľov a o zvyšných sedem dvojizbových sa žrebovalo spomedzi 21 záujemcov. V januári tohto roku uzatvorilo mesto nájomnú zmluvu s úspešnými žiadateľmi na jeden kalendárny rok.
- Mesto dokončilo výstavbu **Domova pre seniorov a denného stacionára**. V októbri minulého roka odovzdalo firme Hronstav, s. r. o. stavenisko a tej sa koncom roka podarilo stavbu dokončiť.
- V časti Podkoreňová mesto vybudovalo **novú 2,1 km dlhú cestu**. Obyvatelia tejto mestskej časti sa dočkali novej cesty po štyridsiatichtich rokoch. Realizovaná bola komplexná rekonštrukcia, výmena lôžka, natiahnutý bol nový koberec. V tejto

lokalite mesto investovalo aj do prípojok sietí pre rodinné domy a urobilo protipovodňové opatrenia.

- Technické služby opravili veľkú časť zdevastovanej budovy plavárne na Mazorníkove, tohto roku tam bola **otvorená aj reštaurácia**.
- Lesy mesta Brezna vybudovali úplne nové **centrálne parkovisko na Ulici Hradby**, ktoré bolo sprístupnené verejnosti spolu s odbočovacou cestou v auguste. Lesy mesta Brezna majú parkovisko aj v správe.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

- Mesto od leta realizovalo pri ceste vedúcej popri futbalovom štadióne na železničnú stanicu projekt **regenerácie zelene**. Na projekt sa mestu podarilo získať 160 tisíc eur cez eurofondy s päťpercentnou spoluúčasťou zo strany mesta. Okrem izolačnej zelene tu postupne pribudli aj prvky drobnej architektúry ako lavičky, stoličky a smetné koše..
- Vybudovali sa nové priestory **Materskej školy Májového povstania českého ľudu**.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

- Z mestského rozpočtu tohto roku putovali peniaze aj na výstavbu a obnovu mestských chodníkov. Opravené boli na uliciach **Nálepkova, prepoj Vránskeho - Moyzesova, ŠLN, Sládkovičova, Krčulova a Fučíkova**. Pribudol aj jeden nový chodník na starom cintoríne .

V roku 2019 boli začaté tieto stavebné aktivity:

- Začala sa najväčšia obnova **breznianskej nemocnice** a jej oddelení za posledné desaťročia

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

- Mesto v jeseni začalo s budovaním **nového chodníka na Kjepke**
- **Okresný súd začal s rekonštrukciou objektu**, mesto sa pridalo a začalo budovať nový chodník pred objektom s pokračovaním na celú Ulicu Kuzmányho

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

- Začala sa **obnova Margitinho parku**; mesto sa rozhodlo zapojiť do výzvy ministerstva pôdohospodárstva a na obnovu parku sa mu podarilo získať nenávratný

finančný príspevok. Projekt v celkovej hodnote 390 tisíc eur začala v jeseni tohto roku realizovať vysúťažená firma

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

- *V septembri začalo mesto s obnovou dvoch materských škôl, na Ulici Nálepčova a Dr. Clementisa. Ide o celkovú renováciu objektov za približne dva milióny eur.*

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

UDALOSTI A NÁVŠTEVY

ZOMREL VLADIMÍR FAŠKO

Hneď začiatkom roka mesto Brezno navždy stratilo významnú osobnosť. Dňa 2. januára zomrel vo veku nedožitých 79 rokov **Ing. Vladimír Faško**, ktorý v rokoch 1994 až 2002 stál na jeho čele ako primátor mesta. Posledná rozlúčka sa uskutočnila v sobotu 5. januára v evanjelickom kostole, kde sa mu prišli ľudia pokloniť a poďakovať za všetko, čo urobil pre mesto Brezno.

Ing. Vladimír Faško sa narodil 2. marca 1940 v Brezne. Tu prežil celý svoj život a rodné Brezno opustil len počas štúdií a vojenskej služby. V roku 1958 ukončil štúdium na Strednej priemyselnej škole spojovej techniky. Takmer celý jeho profesionálny život bol spojený s prácou v bývalej Mostárni Brezno. Za tridsať rokov, v rokoch 1962 až 1992 prešiel viacerými funkciami od referenta až po obchodného námestníka. Angažoval sa aj spoločensky; desať rokov, od roku 1983 bol predsedom Telovýchovnej jednoty Mostáreň Brezno.

Počas dvoch volebných období vo funkcii primátora stál pri zrode viacerých významných projektov, ktoré prispeli k rozvoju mesta. V roku 2002 sa ukončila prvá etapa rekonštrukcie južnej strany námestia, v roku 1996 sa po čiastočnej obnove synagógy sprístupnil objekt verejnosti. Za jeho pôsobenia sa zrodila aj odvážna myšlienka - vybudovať v Brezne zimný štadión. Vladimír Faško sa usiloval o zviditeľňovanie mesta a jeho propagáciu v zahraničí. Dôkazom toho sú aj jeho aktivity v oblasti medzinárodných vzťahov. V roku 1999 vyústili k podpísaniu partnerských medzinárodných vzťahov s francúzskym mestom Meudon a v roku 2000 s českým Novým Bydžovom. O rok neskôr Brezno podpísalo zmluvu o priateľstve a spolupráci s mestom Ciechanów v Poľskej republike. Významným počínom Vladimíra Faška bolo zrealizovanie spoločného nápadu s vtedajším veľvyslancom SR vo Francúzsku Vladimírom Valachom. Mesto Brezno darovalo partnerskému mestu Meudon sochu gen. M. R. Štefánika, kópiu tej breznianskej. Slávnostne ju odhalili pred hviezdárňou, v ktorej Štefánik pôsobil. Vladimírovi Faškovi ležal na srdci nielen rozvoj

Brezna, ale aj celého Horehronia. Od roku 1995 boli jeho aktivity spojené s celým regiónom aj prostredníctvom funkcie predsedu Regionálneho združenia miest a obcí Horehronia a Stredného rudohoria. Aktívny bol aj po odchode do dôchodku; v rokoch 2003 – 2009 pracoval v Železiarňach Podbrezová na príprave investičného zámeru 27 jamkového golfového ihriska Brezinky.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

PREZIDENTSKÉ VOĽBY

Voľby prezidenta Slovenskej republiky v roku 2019 boli v poradí piate priame voľby prezidenta SR. Prvé kolo volieb sa uskutočnilo 16. marca 2019, druhé kolo 30. marca.

V prvom kole sa o funkciu uchádzalo 13 kandidátov. Na celom Slovensku sa ho zúčastnilo 48,74 percent voličov. Poradie kandidátov po prvom kole bolo nasledovné:

1. Zuzana Čaputová	(40,57 %)
2. Maroš Šefčovič	(18,66 %)
3. Štefan Harabin	(14,34 %)
4. Marian Kotleba	(10,39 %)
5. František Mikloško	(5,72 %)
6. Béla Bugár	(3,10 %)
7. Milan Krajniak	(2,77 %)
8. Eduard Chmelár	(2,74 %)
9. Martin Daňo	(0,51 %)
10. Róbert Švec	(0,30 %)
11. Juraj Zábajník	(0,28 %)
12. Ivan Zuzula	(0,17 %)
13. Bohumila Tauchmannová	(0,16 %)

V okrese Brezno bolo v prezidentských voľbách v 68 volebných okrskoch zapísaných 49 941 oprávnených voličov. V prvom kole volieb sa zúčastnilo 45,94 percent voličov. Po tomto kole volieb sme mohli konštatovať zhodu s celoslovenskými výsledkami, lebo najviac hlasov 7 795 (34,24 %) získala v našom okrese tiež **Zuzana Čaputová**, druhý skončil **Maroš**

Šefčovič (5207, 22,87 %), tretí **Štefan Harabin** (3507, 15,40 %), štvrtý **Marian Kotleba** (3457, 15,18 %).

Aj naši obyvatelia, Brezňania v prvom kole volili najviac Zuzanu Čaputovú; hlas jej odovzdalo 38,94 percent voličov. Maroša Šefčoviča si prialo za prezidenta 22,49 percent obyvateľov mesta, Štefana Harabina 15,00 percent a Mariana Kotlebu vo voľbách preferovalo 10,54 percent Brezňanov.

Takmer vo všetkých obciach okresu Brezno najviac hlasov dali voliči Zuzane Čaputovej. Iba v šiestich obciach skončil na prvom mieste Maroš Šefčovič; v Bacúchu získal 32,07 %, v Helpe 31,67 %, Pohorelej 29,26 %, Sihle 29,47 %, Šumiaci 26,34 %, Závadke nad Hronom 25,95 %. V Lome nad Rimavicou najviac hlasov získal Marian Kotleba (32,50 %), v piatich obciach obsadil druhé miesto, a to v Čiernom Balogu (22,42 %), Drábsku (20,00 %), Michalovej (25,41 %), v Pohronskej Polhore (23,70 %) a v Predajnej (19,34 %). Štefan Harabin sa na druhej priečke ocitol v Jarabej (20,00 %), Šumiaci (25,77 %) a vo Valčkovni (38,18 %). Karty sa poriadne zamiešali v Pohorelej či v Šumiaci, kde bolo poradie: Šefčovič, Harabin, Kotleba, Čaputová.

V deviatich obciach okresu bola účasť vyššia ako 50 percent. Najvyššiu účasť zaznamenali v obci Bystrá 86,76 %, v Mýte pod Ďumbierom 68,60 %, Jarabej 65,78 % Osrblí 59,10 %, Sihle 57,14 %, Lome nad Rimavicou 54,46 %, v Hornej Lehote 52,98 %, Ráztoke 52,67 %, Predajnej 52,33 %. Účasť nižšia ako 40 % bola v Bacúchu (39,94 %), Šumiaci (35,83 %), Telgárte (31,95 %), Valčkovni (20,87 %), a v Závadke nad Hronom (38,48 %).

Druhé kolo voľby na post hlavy štátu sa uskutočnilo na Slovensku v sobotu 30. marca. Do druhého kola na základe výsledkov prvého kola postúpili :

Zuzana Čaputová, ktorá kandidovala za stranu Progresívne Slovensko

Maroš Šefčovič ako nezávislý s podporou SMEĽ – SD.

Druhého kola voľieb na Slovensku sa zúčastnilo 41,79 percent voličov. Voľby vyhrala **Zuzana Čaputová**, ktorá získala 58,40 percent voličov zúčastnených na voľbách. Funkcie prezidentky sa ujala počas inaugurácie 15. júna 2019.

A ako sme v 2. kole volili v samotnom meste Brezne? Volebná účasť tu bola o niečo nižšia ako celoslovenská; dosiahla len výšku 39,2 percent. Aj naše mesto prispelo k tomu, že prezidentkou sa napokon stala Zuzana Čaputová. Breznianski voliči jej odovzdali 3 462 hlasov, čo je 54 percent všetkých voličov zúčastnených na druhom kole volieb. Nezávislý kandidát **Maroš Šefčovič** získal v Brezne 2 942 hlasov, čo predstavovalo 46 percent.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

PRIMÁTOR S MINISTERKOU V MEUDON

Slovensko sa v Roku Milana Rastislava Štefánika rozhodlo podporiť rekonštrukciu observatória vo francúzskom Meudone, kde na začiatku 20. storočia Štefánik pôsobil ako astronóm. Práve pred touto budovou stojí socha generála Štefánika, kópia tej breznianskej. Bola tu inštalovaná práve pred dvadsiatimi rokmi, v máji 1999 za prítomnosti mnohých vládnych činiteľov a Brežňanov. Vtedy bola podpísaná aj zmluva o partnerstve mesta Brezna a francúzskeho mesta Meudon. Slovenská ministerka kultúry Ľubica Laššáková prišla do Meudonu 9. mája v sprievode veľvyslanca SR vo Francúzsku Igora Slobodníka. Súčasťou jej delegácie bol aj primátor nášho mesta Tomáš Abel. Spoločne sa zúčastnili slávnostného ceremoniálu a osláv 100. výročia narodenia generála Štefánika. Primátor následne potvrdil obnovenie družobných vzťahov s týmto francúzskym mestom.

VOĽBY DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Voľby do Európskeho parlamentu sa na Slovensku uskutočnili v sobotu 25. mája 2019. Bolí to v poradí dvanáste voľby do Európskeho parlamentu, zároveň štvrté na Slovensku. Novozvolený Európsky parlament bude mať 705 kresiel, pričom Slovensko v ňom obsadí 14 mandátov, o jeden viac ako v predošlom volebnom období.

Volebná účasť v rámci Slovenska dosiahla 22,74 percent; účasť bola oproti minulým eurovoľbám vyššia. Na základe výsledkov volieb do europarlamentu posielajú svojich zástupcov šesť politických strán

Vítazom volieb do Európskeho parlamentu (EP) na Slovensku sa stala podľa oficiálnych výsledkov koalícia Progresívne Slovensko (PS) - Spolu (20,11 percenta). Do parlamentu sa dostalo ďalších päť strán – SMER-SD, ĽSNS, KDH, SaS a OĽaNO. Strana

Smer – SD prehrala prvé celoštátne voľby prvýkrát od roku 2002; bola len druhá v poradí , keď získala 15,72 percenta. Tretia bola na základe volieb strana Kotleba ĽSNS; získala 12,07 percenta. Do EP sa dostali aj kandidáti za KDH , získali 9,69 percenta, SaS s 9,62 percentami a OĽaNO , ktoré získalo 5,25 percenta hlasov. Ani jeden mandát nezískala strana SMK, ktorá bola pod hranicou 5 percent; získala len 4,96 percenta hlasov ani SNS, ktorej nestačilo 4,09 percent hlasov. Voliči si mohli vyberať z 31 politických subjektov.

Zoznam zvolených europoslancov:

PS/Spolu:	Michal Šimečka, Vladimír Bilčík, Martin Hojsík, Michal Wiezik
Smer:	Monika Beňová, Miroslav Číž, Robert Hajšel
ĽS NS:	Milan Uhrík, Miroslav Radačovský
KDH:	Ivan Štefanec, Miriam Lexmann (po brexite)
SaS:	Eugen Jurzyca, Lucia Ďuriš Nicholsonová
OĽaNO:	Peter Pollák

A ako sme volili v meste Brezne ? Účasť voličov bola len o niečo nižšia ako na Slovensku. K volebným urnám prišlo vyjadriť svoj názor 3282 obyvateľov, takže sme zaznamenali 19,48 percentnú účasť. V porovnaní s okresom Brezno sme boli lepší, lebo ten dosiahol len 18,90 percentnú účasť.

V našom meste získala na rozdiel od celoslovenských výsledkov najviac hlasov strana SMER - sociálna demokracia (SMER-SD). Svoj hlas jej odovzdalo 687 voličov, takže v našom meste získala táto strana 21,3 percenta. Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU – občianska demokracia, ktorá bola jasným víťazom v celoslovenských voľbách , získala od Brežňanov 648 hlasov, čiže 20,09 percent. Ako tretiu by poslali breznianski voliči do parlamentu stranu Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko (ĽS Naše Slovensko), získala od nich 15,04 percent hlasov. Sloboda a Solidarita (SaS) bola štvrtou stranou, ktorú sme v Brezne posunuli do parlamentu. Dôveru si získala u 348 voličov, čo znamenalo 10,79 percent. Kresťanskodemokratické hnutie (KDH) presvedčilo 200 voličov, získalo 6,2 percenta a Slovenská národná strana (SNS) o niečo menej, 169, čiže 5,29 percenta voličov. OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OĽANO)(OĽANO) volilo 166 obyvateľov, čiže 5,14 percent.

NÁVŠTEVA NA DNŤOCH MESTA

Tohtoročné Dni mesta Brezno koncom mája opäť ponúkli pestrý a lákavý program. Na mestské slávnosti prijali pozvanie aj hostia z partnerských miest. Sviatok nášho mesta prišli osláviť delegácie z poľského Ciechanówa, rumunského Nadlaku, srbského Čačaku a českého Nového Bydžova. Hostia z Francúzska sa ospravedlnili.

Delegácie absolvovali v piatok otváraciu jazdu Horehronským expresom na Zbojskú. Na radnici ich uvítal primátor. Pred slávnostným aktom pri soche gen. M. R. Štefánika, kde sa poklonili osobnosti celoeurópskeho významu, sa Brezňanom prihovorili všetci zástupcovia partnerských miest. Po slávnostných príhovoroch na pódiu sa zástupcovia Brezna spoločne so zahraničnými hosťami v sprievode hudby v podaní Detského dychového orchestra pri Základnej umeleckej škole v Brezne presunuli k soche gen. M. R. Štefánika, kde sa poklonili tejto osobnosti celoeurópskeho významu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

ZOMREL ČESTNÝ OBČAN MESTA

V nedeľu 23. júna vo veku 83 rokov po dlhej a ťažkej chorobe zomrel básnik, prozaik, kultúrny publicista, čestný občan mesta Brezna Igor Gallo

Narodil sa 13. apríla 1936 vo Svätom Ondreji nad Hronom, kde krátky čas pracoval jeho otec – živnostník. Po rokoch sa rodina vrátila do Brezna, kde žilo niekoľko jej generácií. V tomto meste vyštudoval základnú školu a zmaturoval na miestnom gymnáziu. Bol absolventom Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Debutoval v roku 1963 básnickou zbierkou *Tvárou k príchodu*. Vydal tiež zbierky *Spaľovanie*, *Prinavrátený čas*, *Človek medzi ľuďmi*, *Pastorále*, *Putovanie v kruhu* či *Stred zeme*. Próze sa venoval najmä v dielach *Bosé cesty*, *Láska padá do Hrona* a *Holuby nesú smrť*. Bol autorom mnohých ďalších diel najmä pre deti a mládež. Získal aj prémiu Literárneho fondu za pôvodnú literárnu tvorbu v roku 2008, za dielo *Biele noci Atóm klubu*

V roku 2006 mu bola udelená aj Cena primátora mesta Brezna za zásluhy v prospech rozvoja mesta, v roku 2010 sa stal Čestným občanom mesta Brezna za zviditeľňovanie mesta a regiónu Horehronia vo svojej tvorbe.

Aj keď celý dospelý život, vzhľadom na profesionálne uplatnenie prežil v Bratislave, na svoj horehronský kraj a mesto Brezno nedal dopustiť. Nikdy nezabudol na svoj rodný kraj a rád sa o ňom zmieňoval aj vo svojich prácach,

RUSKÁ SPOMIENKOVÁ CESTA

Brezno ako jedno z deviatich miest na Slovensku sa stalo centrom spomienkovej cesty Veľvyslanectva Ruskej federácie. Koncom novembra sa v našom meste na novom cintoríne uskutočnil pietny akt spojený s odobratím zeme z hrobu sovietskych vojakov, ktorí padli počas oslobodenia Slovenska od fašizmu. Odobratá zem z hrobov padlých poputuje do Ruska do základov Hlavného chrámu Ozbrojených síl Ruskej federácie, ktorý bude postavený vo vojensko-vlasteneckom parku „Patriot“.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie*

V PARTNERSKOM NADLAKU

*Medzinárodnú dohodu s cieľom vytvorenia partnerských vzťahov v záujme rozvoja spolupráce v rôznych oblastiach spoločenského a hospodárskeho života mesto Brezno uzavrelo s Nadlakom v roku 2008. V dňoch 23. – 25. augusta sa v partnerskom Nadlaku uskutočnili Dni mesta, kde zavítala aj delegácia z Brezna. Zúčastnil sa viceprimátor **Martin Juhaniak** a poslanci **Milan Palovčík** a **Štefan Arin Ianecsko** s rodinou, ktorý je aj rodák z Nadlaku.*

*Pri tejto príležitosti otvorili výstavu Brezňana **Petra Berčíka** spoločne s Nadlačankou **Annou Lehockou**, s názvom *Poslali ma naši k našim*. Vystavoval takmer 150 fotografií, ktoré zachytávajú partnerské vzťahy medzi mestami od samotného začiatku až po dnešok,*

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie*

OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY

OSLAVY OSLOBODENIA MESTA

Pietnym akčtom si účastníci spomienkových osláv 25. januára uctili pamiatku tých, ktorí za našu slobodu darovali to najcennejšie, vlastný život. Pri príležitosti 74. výročia oslobodenia Brezna sa pri pomníku padlých hrdinov za účasti predstaviteľov štátnej správy, samosprávy, zástupcov mesta, členov Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, verejnosti a vzácných hostí – zástupcov veľvyslanectiev Ruskej federácie a Rumunskej republiky na Slovensku, krajín, ktoré mali najvýznamnejší podiel na oslobodení mesta počas druhej svetovej vojny, uskutočnili Spomienkové oslavy.

Vo svojom príhovore primátor Brezna Tomáš Abel povedal: „Nezabúdajme na to, že sloboda nie je v žiadnej dobe samozrejmosťou a že za slovom mier sa ukrýva obrovské ľudské úsilie. Úsilie tých, ktorí vedia, čo je v živote dôležité. Tých, ktorí v minulosti i súčasnosti žijú a neraz aj umierajú pre druhých – pre nás, pre naše pohodlie a pokojný spánok našich detí.“ Účastníci pietneho aktu svojou účasťou vyjadrili postoj k mieru a slobodnému životu všetkých nás, vzdali hold všetkým účastníkom oslobodzovacích bojov. Poďakovanie a úctu statočným mužom a ženám, padlým, umučeným, utýraným vyjadril vo svojom príhovore aj bývalý primátor partnerského mesta Nadlak v Rumunsku Vasile Ciceac, ktorému v tento deň na slávnostnom mestskom zastupiteľstve udelili titul Čestný občan mesta Brezna.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie*

SLÁVNOSTNÉ MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

Deň 25. január bol pre Brezno aj poďakovaním ľuďom za vynikajúce tvorivé výsledky, rozvoj a zveladenie mesta, šírenie jeho dobrého mena doma či v zahraničí. Vzácní hostia, zástupcovia mesta, predstavitelia štátnej správy a samosprávy, ako aj občania mesta sa zoznámili so životnými príbehmi osobností, ktorým sa za tvorivé činy a významné úspechy, ale predovšetkým za ich múdrosť, ľudskosť a vieru v dobro poďakovali veľkým potleskom a primátor odovzdaním ocenení. Ako povedal vo svojom príhovore, každá doba má svojich hrdinov – menších či väčších. „Každá doba má ľudí, ktorí mali alebo majú svoju tvár, svoje

túžby, svoje nádeje, či ciele, ktoré naplňajú vďaka svojim schopnostiam a túžbe urobiť niečo viac. Aj Brezno ich má a oni majú svoje tváre. Som hrdý na to, že môžem väčšine z takýchto ľudí teraz podať ruku a povedať ďakujem. Želám vám, aby vaše životné dráhy boli ešte dlhé, plné zdravia, šťastia a váš život bol ešte plnohodnotnejší.“

Program slávnostného zastupiteľstva spestrili vystúpením domáce kolektívy – Spevácky zbor mesta Brezna, Detský dychový orchester ZUŠ Brezno, muzikantské zoskupenie: heligónka – Fero Michalisko, husle – Paľo Katrenčík Rudko, kontra – Juraj Schön, saxafón – Jozef Peruňský, ako aj hosť vokálne zoskupenie Elegance, ktoré tvoria profesionálne sólové speváčky a hlasové pedagogičky pôsobiace v Štátnej opere v Banskej Bystrici, na konzervatóriu Jána Levoslava Bellu a iných umeleckých školách. Za všetkých ocenených sa poďakoval Milan Pivovarčí, ktorý sa vo svojom príhovore opieral o slová a osobné vyznanie veľikána Martina Rázusa: Pečne žiť, neznamená žiť len pre seba. Primátor Tomáš Abel na slávnostnom mestskom zastupiteľstve odovzdal ocenenie za rok 2018 trom kolektívom, ocenil ôsmich jednotlivcov, medzi nimi udelil aj dve čestné občianstva a jedno in memoriam.

CENU MESTA ZA ROK 2018 ZÍSKALI:

JOZEF SÁMEL – bývalý športový funkcionár, za športový rozvoj mesta a jeho propagáciu doma a v zahraničí pri príležitosti 80-tych narodenín , JOZEF PERUŇSKÝ – učiteľ základnej umeleckej školy za reprezentáciu mesta talentov , ANGELA ČERNÁKOVÁ – vedúca folklórneho súboru Šťastné detstvo za rozvoj ľudových tradícií a šírenie folklóru v Brezne, na Slovensku a v zahraničí, za dlhoročnú prezentáciu mesta Brezna a šírenie jeho dobrého mena za hranicami Slovenska pri príležitosti 40. výročia založenia detského folklórneho súboru Šťastné detstvo

CENA MESTA IN MEMORIAM v VIKTOR ŠTENS – bývalý riaditeľ breznianskeho múzea, (cenu prevzala dcéra Olívia Peterová) - za kultúrny rozvoj mesta, o ktorý sa pričínil ako zakladateľ Horehronského múzea v Brezne

CENA PRIMÁTORA MESTA - TURISTICKÁ SKUPINA NADŠENCOV A MILOVNÍKOV HISTÓRIE (Milan Pivovarčí, Ján Morong, Milan Kováčik, Ján Zemko, Jozef Tišliar) – za prínos k poznaniu a zachovávaniu regionálnej histórie .

OLIVER KUREK – za výbornú reprezentáciu mesta i regiónu v oblasti športu

EDUARD MUCO – za celoživotnú verejno-prospešnú činnosť v oblasti športu a verejných záležitostí

SKUPINA BLINDMAN – za významný prínos v oblasti rozvoja kultúry v meste i regióne

DETSKÝ DYCHOVÝ ORCHESTER ZUŠ BREZNO – za výbornú reprezentáciu mesta v oblasti kultúry

ČESTNÝ OBČAN MESTA BREZNA

ALEXANDER GROS, VASILE CICEAC (dvojica pánov z partnerského mesta Nadlak v Rumunsku) – za rozvoj partnerských vzťahov medzi Nadlakom a Breznom

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

OSLAVY OSLOBODENIA

Na spomienkovej oslave pri príležitosti 74. výročia ukončenia najväčšieho vojnového konfliktu v dejinách ľudstva si Brezňania uctili pamiatku tých, ktorí pre nasledujúce generácie vybojovali pokojný život v mieri. Na pietnom akte sa prítomným prihovoril aj primátor mesta Tomáš Abel, ktorý zdôraznil, že krutosti nemeckého fašizmu prešli celú Európu a neobišli ani Brezno. Podakoval všetkým, ktorí si svojou účasťou prišli osobne uctiť pamiatku všetkých obetí a vzdať tak hold národným hrdinom.

100. VÝROČIA ÚMRTIA GENERÁLA ŠTEFÁNKA

*Aj v Brezne sme na počesť najväčšieho Slováka pripravili v máji tematický program, ktorým sme si uctili jeho život, dielo a predovšetkým nadčasový odkaz, ktorý zanechal nasledujúcim generáciám. V rámci osláv 100. výročia úmrtia tohto veľikána najskôr do mestskej knižnice zavítal **Jozef Banáš**, autor knižného bestselleru *Prebijem sa!* Štefánik muž železnej vôle, ktorý s návštevníkmi diskutoval o mnohých tajomstvách spojených so Štefánikom a jeho dobou.*

*Následne sa v breznianskej synagóge uskutočnil literárno-hudobný program *Našiel som si v širom poli* v hlavnej úlohe s **Jurajom Hrčkom** a mužským speváckym oktetom *Danubius Octet Singers* pod dirigentskou taktovkou **Daniela Simandla**. Odzneli tu nielen*

úryvky z generálových denníkových zápiskov, politických prejavov a básnickej tvorby, ale aj autentické spevy z pohrebných obradov, ktorými ho odprevádzali na jeho poslednej ceste.

Mesto v súvislosti s významným výročím navštívil aj historik, bývalý minister obrany a autor štvordielneho dokumentu Štefánik – príbeh hrdinu **Pavol Kanis**, ktorý auditóriu v synagóge porozprával nielen o výnimočnom generálovi, ale aj o svojich poznatkoch, zisteniach a autentických zážitkoch z natáčania filmu.

Naše mesto sa môže pýšiť nielen Štefánikovým námestím, sochou, klubom a bustou, ale najnovšie už aj útlou knižkou, ktorú pri príležitosti 100. výročia úmrtia významného politika, vedca, vojaka a diplomata Milana Rastislava Štefánika vydalo mesto.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

DEŇ ČERVENÝCH MAKOV-DEŇ VOJNOVÝCH VETERÁNOV

Presne 11. novembra sa o 11.-tej hodine a 11.-minúte symbolicky sa v Brezne rozoznali zvony. Presne v tej chvíli, pred 101 rokmi nadobro utíchli zbrane, ktoré viac než štyri roky spôsobovali obrovské škody a straty na ľudských životoch. Ukončil sa boj, ktorý dovtedy nemal obdobu v celých ľudských dejinách, 1. svetová vojna. Tento deň v niektorých krajinách nazývajú Deň vojnových veteránov ale aj Deň červených makov. V roku 1920 vojnoví veteráni prijali kvet červeného maku za symbol spomienky na vojnové hrôzy. Aj obyvatelia Brezna si v tento deň uctili pamiatku obetí tohto ozbrojeného konfliktu globálnych rozmerov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

30. VÝROČIE NEŽNEJ REVOLÚCIE

V nedeľu 17. novembra si Brežňania pri soche gen. M. R. Štefánika zapálením sviečky spoločne zaspomínali na novembrové udalosti z roku 1989, ktorých dôsledkom bolo odstránenie komunistického režimu v Česko-Slovensku. Prišlo len niekoľko desiatok ľudí, ktorým sa prihovril viceprimátor Ing. **Ján Králik**,

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

SAMOPRÁVA MESTA

VEDENIE MESTA OD VOLIEB V ROKU 2018

<i>Primátor mesta</i>	<i>JUDr. Tomáš ABEL, PhD.</i>
<i>Zástupcovia primátora mesta</i>	<i>Ing. arch. Ján KRÁLIK</i> <i>Mgr. Martin JUHANIAK</i>
<i>Hlavná kontrolórka mesta Brezna</i>	<i>Ing. Ingrid VEVEKOVÁ</i>
<i>Prednostka mestského úradu</i>	<i>Mgr. Zuzana ĎURISOVÁ</i>

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

POSLANCI VO VOLEBNOM OBDOBÍ 2018 – 2022

VOLEBNÝ OBVOD číslo 1

Mgr. Martin Juhaniak
Ing. arch. Ján Králik
Mgr. Andrej Barančok
Július Obermaier
Mgr. Pavel Ambros
Ing. Miroslav Baran
Ing. arch. Pavol Kupec
Ing. Milan Hašan

VOLEBNÝ OBVOD číslo 2

PhDr. Petra Dzurmanová
MUDr. Stefan Arin Ianecsko
Ján Maruškin
Milan Palovčík
Bc. Ľubica Štugnerová, MA
Ing. Vladimír Strmeň

VOLEBNÝ OBVOD číslo 3

Mgr. Daniel Struhár
Ing. Martin Rídzon, PhD.
Ing. Miroslav Fašang
Mgr. Eva Skačanová

*Jozef Tokár
Róbert Schmidt*

VOLEBNÝ OBVOD číslo 4

Martin Marcinek

Pracovné zasadnutia Mestského zastupiteľstva sa uskutočnili počas roka 13-krát

- 1. Zasadnutie dňa 20. februára 2019*
- 2. Zasadnutie dňa 27. marca 2019*
- 3. Zasadnutie dňa 3. apríla 2019*
- 4. Zasadnutie dňa 15. mája 2019*
- 5. Zasadnutie dňa 11. júna 2019*
- 6. Zasadnutie dňa 26. júna 2019*
- 7. Zasadnutie dňa 10. júla 2019*
- 8. Zasadnutie dňa 26. júla 2019*
- 9. Zasadnutie dňa 16. augusta 2019*
- 10. Zasadnutie dňa 18. septembra 2019*
- 11. Zasadnutie dňa 23. októbra 2019*
- 12. Zasadnutie dňa 20. novembra 2019*
- 13. Zasadnutie dňa 11. decembra 2019*

MESTSKÁ POLÍCIA

V našom meste sa poslanci rozhodli zracionalizovať a zefektívniť činnosť mestskej polície. Na marcovom mimoriadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva jednohlasne schválili nový organizačný poriadok mestskej polície, ktorým sa zrušila jej nepretržitá prevádzka, znížil sa počet zamestnancov z dvadsiatich na desať a zaviedol sa systém pravidelných telesných previerok. Samospráva si od tohto kroku sľubovala výraznú finančnú úsporu, čo by sa ale nemalo negatívne prejaviť na úrovni bezpečnosti v uliciach mesta. Návrh schválili jednohlasne.

Po tejto zmene bol počet policajtov zredukovaný na polovicu, čo viedlo k zrušeniu nepretržitého výkonu služby. Policajti v tomto období až do konca novembra vykonávali služby spravidla v dvoch osemhodinových zmenách, pričom nočné služby zabezpečovali len každý piatok a sobotu v týždni. Tento stav celkom nevyhovoval občanom mesta, ktorí boli roky zvyknutí žiadať o pomoc a služby mestskej polície v ktorejkoľvek dennej i nočnej dobe. Preto bol v novembri navýšený počet policajtov na 13 + náčelník a od 1. decembra bol opätovne zabezpečený výkon služby mestskej polície nepretržite 24 hodín denne. Tento počet policajtov považuje vedenie za kompromis, ale na zabezpečenie úloh počas kultúrnych a športových podujatí v meste preto bude potrebná úzka spolupráca s tunajším obvodným oddelením a okresným riaditeľstvom PZ.

Od konca novembra pôsobí vo funkcii náčelníka mestskej polície **Július Štulajter**, ktorý pôsobil v policajnom zbore v rokoch 1991 až 2016, z toho osem rokov ako riaditeľ Obvodného oddelenia PZ v Brezne a ďalších päť rokov ako riaditeľ odboru poriadkovej polície okresného riaditeľstva.

RIADITEĽ TECHNICKÝCH SLUŽIEB

Od decembra minulého roku bol riadením jedinej breznianskej príspevkovej organizácie Technické služby mesta Brezna dočasne poverený **Lukáš Jeremiáš**, a to až do vyhlásenia výberového konania. Lukáša Jeremiáša mestské zastupiteľstvo potvrdilo vo funkcii v závere tohto roku, stal sa riaditeľom organizácie aj po výberovom konaní.

MIMORIADNE UDALOSTI

ZAPÁLILI DETSKÉ IHRISKO

V oddychovej zóne pri Hrone úmyselne zapálili hracie prvky nedávno vybudovaného detského ihriska. Ako prostredníctvom sociálnej siete informovalo Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Banskej Bystrici, k incidentu došlo v nedeľu 27. októbra. „Vo večerných hodinách sme prijali oznámenie o požiari na detskom ihrisku v Brezne. Zisťovateľ príčin požiarov sa na mieste vyjadril, že ihrisko niekto zapálil úmyselne.“ O pomoc pri vyšetrovaní

žiadal aj brezniansky primátor **Tomáš Abel**: „Je mi ľúto, že niekto urobí schválne niečo také. Zvlášť, keď množstvo ľudí ihrisko Žihadielko vybojovalo hlasovaním.“

MORBIDNÉ VÝROČIE

Súčasťou histórie mesta sú aj smutné udalosti, Také, na ktoré by sme najradšej zabudli. Takou je aj udalosť zaznamenaná čiernymi písmenami v Múzeu zločinu v Košiciach. Stala sa pred tridsiatimi rokmi a otriasla určite celým štátom. Posledným popraveným na území bývalého Československa bol **Štefan Svitek** z Brezna; popravený bol 8. júna 1989 v Bratislave. Následne bol trest smrti v bývalom Československu zrušený. Krajský súd v Banskej Bystrici odsúdil obyvateľa nášho mesta na absolútny trest za trojnásobnú, mimoriadne beštiálnu vraždu. Zavraždil svoju tehotnú ženu a dve deti, s ktorými býval v dome na Stromovej ulici. Napriek tomu, že informácie o tejto udalosti sa nešírili tak rýchlo ako dnes, reakcie médií boli obmedzené, obyvatelia mesta sa o tejto udalosti dozvedeli a boli otrásení.

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

HOSPODÁRENIE MESTA

ZVÝŠENIE DANÍ A POPLATKOV

Zákony, ktoré za posledné mesiace tohto roku prijal parlament, zatažili rozpočty jednotlivých samospráv natoľko, že začali siahat' aj po nepopulárnych opatreniach. Značný výpadok príjmov môžu vykryť buď zvýšením daní, alebo obmedzením služieb pre občanov. Väčšina si vybrala prvú alternatívu. Presun nových povinností na mestá a obce napokon zaplatia všetci obyvatelia vo forme vyšších daní. Výnimkou nie ja ani Brezno.

Výdavky samospráv sa tohto roku zvýšili. V krátkom čase a bez riadneho legislatívneho procesu s výpočtom dopadov na samosprávu prišli obedy zadarmo pre všetkých žiakov. V súvislosti s nárastom počtu obedov muselo mesto doplniť vybavenie jedální a prijať ďalších zamestnancov, čo zatažilo mestský rozpočet o takmer 200 tisíc eur. Zvýšené výdavky z rozpočtu mesta spôsobil e aj „chodníkový“ zákon, ktorý presunul povinnosť údržby všetkých chodníkov na samosprávy. Takých chodníkov, ktoré má mesto čistiť, je v meste viac ako 90 kilometrov. Mesto len vlani stála zimná údržba v dôsledku „chodníkovej“ novely o takmer 80 tisíc eur viac ako v predchádzajúcom roku. Znížený bol aj základ dane pre fyzické osoby a zvýšili sa mzdy vo verejnej správe. To všetko spôsobilo, že nášmu mestu vypadlo z rozpočtu z roka na rok 1,5 milióna eur. Preto mesto muselo rýchlo reagovať a prijať aj nepopulárne opatrenia.

Keďže už šesť rokov sa nemenil poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, a to aj napriek tomu, že stúpili náklady za ich uloženie, zhodnocovanie a manipuláciu, breznianski poslanci odsúhlasili jeho navýšenie. Sadzbu poplatku za komunálny odpad pre fyzické osoby zvýšili z pôvodných 0,0576 na 0,0712 eura za osobu a kalendárny deň a poplatok za drobný stavebný odpad bez obsahu škodlivín pre fyzické osoby stúpol z 0,0150 na 0,0185 eura/kg. Sadzba poplatku pre právnické osoby a podnikateľov, u ktorých je zavedený množstvový zber komunálneho odpadu, sa upravuje pri 70-, 110-, 1100-litrovej nádobe z 0,0126 na 0,0156 eura/liter, pri veľkoobjemovom kontajneri (VOK) z 0,1058 na

0,1308 eura/kg a za drobný stavebný odpad z 0,0150 na 0,0185 eura/kg. Ďalšou zmenou je zníženie poplatku o 30 % aj u fyzických osôb starších ako 62 rokov k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Tak, ako väčšina samospráv na Slovensku, aj Brezno pristúpi od 1. januára 2020 k zvýšeniu daní z nehnuteľností, ktoré sa v meste nemenili od roku 2012. Daň z bytov za každý aj začatý m² podlahovej plochy bytu nachádzajúceho sa v bytovom dome stúpne na 0,3 eura; za nebytové priestory, ktoré neslúžia na podnikanie na 1 euro; za nebytové priestory, ktoré sa využívajú na podnikanie na 3,20 eura a za nebytové priestory slúžiace ako garáž na 1,07 eura. Pozitívne ale je, že z pôvodných 30 na 40 percent sa zvýši aj úľava z daňovej povinnosti na stavby na bývanie a byty vo vlastníctve fyzických osôb, ktoré sú staršie ako 62 rokov, alebo sú držiteľia preukazu ŤZP prípadne v hmotnej núdzi.

Ročná sadzba dane za ornú pôdu, chmeľnice, vinice, ovocné sady, trvalé trávnaté porasty, záhrady, zastavané plochy a nádvoria na území mesta je po novom 1,04 % hodnoty pozemku za m². Daň za lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy je 2 % a za stavebné pozemky 0,96 % hodnoty za m². Zníženie dane až vo výške 40 % si po predložení potrebných dokladov môže uplatniť vlastníč záhrady, ktorý má viac ako 62 rokov alebo je v hmotnej núdzi.

Správca dane tiež určil ročnú sadzbu dane zo stavieb za každý aj začatý m² zastavanej plochy na 0,3 eura za stavby na bývanie a drobné stavby; 0,35 eura za stavby na pôdohospodársku produkciu; 1,070 eura za chaty a garáže a 3 eurá za priemyselné stavby.

Čo sa týka dane za psa, mesto v zmysle zákona ustanovuje jednotnú ročnú sadzbu 40 eur, pričom jeden pes chovaný v rodinnom dome je od dane oslobodený.

ROZPOČET MESTA

Viacročný programový rozpočet mesta Brezno na roky 2018 – 2020 bol schválený ako prebytkový uznesením Mestského zastupiteľstva v Brezne č. 214/2017. Bežný rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový a kapitálový rozpočet bol zostavený a schválený ako schodkový. Pri zostavovaní rozpočtu mesto plánovalo vykryť schodok rozpočtu prostriedkami rezervného fondu a prostriedkami úveru zo ŠFRB. Mestské zastupiteľstvo prerokovalo

a schválilo 4 zmeny rozpočtu, o ktorých nemohol rozhodnúť primátor mesta. V roku 2019 boli vykonané zmeny rozpočtu rozpočtovými opatreniami v počte 327, o ktorých bolo písomne informované mestské zastupiteľstvo.

Mesto v roku 2019 hospodáril s prebytkom bežného rozpočtu vo výške 457 864,06 € a so schodkom kapitálového rozpočtu vo výške 3 161 320,33 €. Celkovo hospodárenie mesta skončilo v roku 2019 so schodkom rozpočtu vo výške - 2 703 456,27 €; Schodok rozpočtu vo výške 2 703 456,27 € bol financovaný z prostriedkov úveru zo ŠFRB vo výške 789 597,59 € a z prostriedkov rezervného fondu rezervným fondom vo výške 1 913 858,68 EUR.

Hospodárenie mesta v roku 2019 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	14 344 418	16 061 895	16 047 184,81
Bežné výdavky	13 891 139	15 710 712	15 589 320,75
Prebytok bežného rozpočtu	453 279	351 183	457 864,06
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	3 329 892	1 691 968	1 691 967,97
Kapitálové výdavky	5 828 128	4 973 200	4 853 288,30
Schodok kapitálového rozpočtu	- 2 498 236	- 3 281 232	- 3 161 320,33
ROZPOČET			
Príjmy	17 764 310	17 753 863	17 739 915,78
Výdavky	19 719 267	20 683 912	20 442 609,05
PREBYTOK ROZPOČTU	- 2 044 957	- 2 930 049	- 2 703 456,27
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	2 392 522	3 707 669	3 582 146,75
Výdavkové finančné operácie	347 565	341 292	341 290,88
Rozdiel vo finančných operáciách	2 044 957	3 366 377	3 240 855,87

Hospodárenie mesta je možné porovnať s rokom 2018:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	12 882 514	16 577 245	16 526 079,83
Bežné výdavky	11 114 655	14 165 434	14 070 411,82
Prebytok bežného rozpočtu	1 767 859	2 411 811	2 455 668,01
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	3 471 144	4 601 778	1 558 232,84
Kapitálové výdavky	4 884 536	6 171 676	3 128 114,79
Schodok kapitálového rozpočtu	- 1 413 392	- 1 569 898	- 1 569 881,95
ROZPOČET			

PREBYTOK ROZPOČTU	+ 354 467	+ 841 913	+ 885 786,06
<i>Finančné operácie</i>			
<i>Príjmové finančné operácie</i>	0	2 336 809	814 786,45
<i>Výdavkové finančné operácie</i>	347 467	362 481	362 479,46
<i>Rozdiel vo finančných operáciách</i>	- 347 467	1 974 328	452 306,99

Z porovnania hlavná kontrolorka vyvodila niekoľko skutočností :

- progresívny rast bežných príjmov (od roku 2015 došlo k rastu bežných príjmov o 4,7 milióna euro) sa v roku 2019 zastavil, bežné príjmy v roku 2019 nedosiahli úroveň roku 2018;
- finančná dimenzia kapitálového rozpočtu nezodpovedá rozsahu a počtu rozvojových programov, ktoré mesto má rozpočtované vo svojom programovom rozpočte
- nezastavil sa rast bežnej spotreby mesta (nárast oproti minulému roku o 1,5 mil. €), ale sa oproti minulému roku aspoň spomalil

PRÍJMY

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy; kapitálového rozpočtu predstavovali najmä príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne; kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie.

Mesto v roku 2019 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	14 344 418	16 061 895	16 047 184,81
Kapitálové príjmy	3 329 892	1 691 968	1 691 967,97

V porovnaní s rokom 2018:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	12 882 514	16 577 245	16 526 079,83
Kapitálové príjmy	3 471 144	4 601 778	1 558 232,84

Z porovnania je zrejmé, že rast bežných príjmov už nie je taký výrazný ako za uplynulé dva roky. Kapitálové príjmy sú na úrovni minulého roka, nepodarilo sa dosiahnuť ich plánovanú úroveň schválenú v rozpočte na rok 2019 (v oblasti grantov a transferov).

Bežné príjmy

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery); ich plnenie bolo v roku 2019 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	9 454 675	9 504 024	9 504 027,83
Nedaňové príjmy	1 695 228	2 009 762	2 010 111,28
Granty a transfery	3 194 515	4 548 109	4 533 045,70

Plnenie bežných príjmov v rokoch 2018 bolo nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	8 285 360	8 775 528	8 775 530,57
Nedaňové príjmy	1 887 519	3 969 204	3 969 215,05
Granty a transfery	2 709 635	3 832 513	3 781 334,21

Z porovnania je zrejmé, že k zvýšeniu príjmov došlo u daňových príjmov a grantov a transferov, výrazný pokles bol však zaznamenaný u nedaňových príjmov (a to až o cca 1,9 mil. €).

Daňové príjmy

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu (ŠR). Jej vývoj od roku 2009 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2015	5 369 034 €	5 479 347 €
2016	6 879 219 €	6 969 997 €
2017	6 400 000 €	6 627 557 €
2018	8 285 360 €	8 775 531 €
2019	7 942 000 €	8 046 822 €

Daň z príjmov fyzických osôb poukazovaná obciam zo ŠR, tzv. podielová daň zo ŠR predstavovala v roku 2019 pre mesto 62,48 % z celkových skutočných bežných príjmov.

Mestu bol poukázaný vyšší objem dane z príjmov fyzických osôb ako bolo plánované. Porovnávajúc výnos dane s rokom 2018 došlo ale k jeho poklesu o cca 800 tis. €. Pokles príjmov z podielovej dane zo ŠR bude pokračovať a v roku 2020 nebude možné očakávať benefity týchto príjmov pre hospodársky rast mesta.

Vývoj plnenia výnosu z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad:

	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	DAŇ Z BYTOV	POPLATOK ZA KOMUNÁLNY ODPAD A DROBNÝ STAVEBNÝ ODPAD
Skutočnosť 2015	154 094 €	693 496 €	71 231 €	488 039 €
Skutočnosť 2016	162 899 €	633 644 €	68 619 €	489 646 €
Skutočnosť 2017	165 666 €	625 520 €	71 326 €	516 828 €
Skutočnosť 2018	166 647 €	600 951 €	75 302 €	495 735 €
Skutočnosť 2019	147 385 €	622 098 €	73 654 €	486 422 €

Okrem dani zo stavieb, výnosy ostatných daní klesli – u dani z pozemkov dokonca na úroveň rokov 2012/2013 a u poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad na úroveň rokov 2014/2015.

Podľa návrhu záverečného účtu bolo v roku 2019 zdanených 28 574 objektov (v roku 2018 to bolo 28 651 objektov, v roku 2017 - 28 070 objektov) s počtom daňových subjektov 8 536 (v roku 2018 to bolo 8 461 daňových subjektov, v roku 2017 – 8385 daňových subjektov).

Výber ostatných miestnych daní v roku 2019 v porovnaní s minulými rokmi dokumentuje nasledujúca tabuľka:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Daň za psa	16 520	15 894	15 614	18 475	18 270	18 028,22	16 604,63
Za nevýherné hračiek automaty	1800	1650	1283	1 200	1 100	1100,00	1 010,00
Za predajné automaty	450	450	450	683	698	675,00	675,00

Za ubytovanie	4 464	5 505	6 393	6 856	16 665	19 187	21 424,60
Za užívanie verejného priestranstva	54 050	56 107	59 315	64 864	71 576	78 537,04	87 548,55

Z ostatných miestnych daní sa zvýšil výnos dane z ubytovania a dane za užívanie verejného priestranstva. Klesli príjmy z dane za psa.

Nedaňové príjmy

Zahrňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2019 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	584 581	869 531	869 529,80
Administratívne a iné poplatky	1 003 247	901 588	901 930,59
Úroky	100	6 569	6 569,67
Iné nedaňové príjmy	107 300	232 074	232 082,22

v porovnaní s rokom 2018

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	811 331	2 656 561	2 656 562,07
Administratívne a iné poplatky	994 218	1 038 797	1 038 804,42
Úroky	500	32	32,71
Iné nedaňové príjmy	81 470	273 814	273 815,85

Pozitívny trend zvyšovania príjmov z podnikania a vlastníctva majetku sa zastavil, výrazný pokles bol zaznamenaný u príjmov z podnikania a vlastníctva majetku ako aj u administratívnych a iných poplatkov.

Dôvodom je najmä pokles príjmu z prenajatých lesných pozemkov, ktorý má mesto od vlastnej obchodnej spoločnosti LESY MESTA BREZNO s.r.o. – za rok 2019 – príjem za prenájom – 200 tis. € - lesné pozemky a 37 tis. € - ostatné pozemky (za rok 2017 vo výške 968 047,95 € a za rok 2018 vo výške 2 050 000 € za lesné pozemky a 26 663 € za ostatné pozemky).

Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl (ide o prostriedky zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve).

V roku 2019 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 4 533 045,70 €, čo je výrazný nárast v porovnaní s minulými rokmi (v roku 2018 vo výške 3 753 112,71 €, v roku 2017 vo výške 3 571 792,43 €, v roku 2016 vo výške 3 610 074 €).

Kapitálové príjmy

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov (z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov) sa v priebehu roka upravoval na základe získaných príjmov z predajov majetku mesta.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjem z predaja majetku	271 500	830 249	830 250,00
Tuzemské kapitálové granty a transfery	3 058 392	861 719	861 717,97

Rovnako sa upravovali aj rozpočtované kapitálové granty a transfery, ktorých plnenie bolo nasledovné:

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
BBSK	75 000,00	Cyklotrasa Brezno - Mýto pod Ďumbierom
MV SR	9 000,00	Kamerový systém III.
MŽP SR	639 996,00	Zber a triedenie BRO a DSO
MPPV SR	137 721,97	Regenerácie obytnej zelene F. Kráľa

VÝDAVKY

V roku 2019 boli výdavky čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	13 891 139	15 710 712	15 589 320,75	99,23
Kapitálové výdavky	5 828 128	4 973 200	4 853 288,30	97,59

v porovnaní s rokom 2018:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	11 114 655	14 165 434	14 070 411,82	99,33
Kapitálové výdavky	4 884 536	6 171 676	3 128 114,79	50,69

Bežné výdavky

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2015	10 311 841 €	10 129 284 €
2016	10 796 933 €	10 785 942 €
2017	11 851 286 €	12 028 711 €
2018	14 165 434 €	14 070 411 €
2019	15 710 712 €	15 589 320 €

Rast bežnej spotreby sa nezastavil. Bežné výdavky boli v roku 2019 podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	5 521 784	5 803 057	5 769 795,56	99,43
Poistné a príspevky do poisťovní	2 206 062	2 216 294	2 216 226,79	99,99
Tovary a služby	3 618 230	4 311 746	4 228 626,95	98,07
Bežné transfery	2 448 733	3 301 591	3 296 649,27	99,85
Splácanie úrokov	96 330	78 024	78 022,18	100,00

v porovnaní s rokom 2018:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	4 569 997	5 110 105	5 110 088,42	100,00
Poistné a príspevky do poisťovní	1 752 369	1 972 376	1 972 296,43	100,00
Tovary a služby	2 527 729	3 992 290	3 897 660,99	97,63
Bežné transfery	2 150 847	3 011 095	3 010 799,28	100,00
Splácanie úrokov	113 713	79 568	79 566,70	100,00

K vyššiemu čerpaniu bežných výdavkov došlo u všetkých položiek tovarov a služieb, u bežných transferov a aj u výdavkov na platy a odmeny zamestnancov.

Kapitálové výdavky

V roku 2019 bol schválený rozpočet kapitálových výdavkov vo výške 5 828 128 €, tento rozpočet bol v rámci procesu schvaľovania zmien rozpočtu upravený na sumu 4 973 200 €. Skutočnosť čerpania kapitálových výdavkov bola 4 853 288,30 €.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Nákup pozemkov a nehmotných aktív	11 540	385 481	385 481,08
Nákup budov, objektov alebo ich častí	346 500	638 484	638 483,80
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	956 984	94 656	85 655,64
Nákup dopr. prostriedkov	0	625 200	625 200,00
Projektová dokumentácia	0	475 214	475 210,02
Realizácia stavieb	3 960 204	2 011 824	1 900 917,79
Rekonštrukcie a modernizácia strojov a zariadení	70 000	16 955	16 954,68
Ostatné kapitálové výdavky	0	2 574	2 574,00
Kapitálové transfery	482 900	722 812	722 911,29
CELKOM	5 828 128	4 973 200	4 853 288,30

Pre rok 2019 bolo plánovaných celkom 22 rozvojových programov; rozpočet rozvojových programov sa upravil na 103 rozvojových programov, v skutočnosti celkom alebo čiastočne bolo realizovaných 97 rozvojových programov. Realizácia plánovaných rozvojových programov je závislá od zdrojov, ktorými sú v súčasnosti len kapitálové dotácie z rozpočtu EÚ a ŠR. S vlastnými zdrojmi, ktorými sú rezervný fond a v priebehu rozpočtového roka prebytok bežného rozpočtu, sa v momentálnej situácii nedá počítať.

Finančné operácie

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

Príjmové finančné operácie v roku 2019:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z ostatných finančných operácií	1 522 022	2 837 169	2 792 549,16
Tuzemské úvery, pôžičky	870 500	870 500	789 597,59

Cez príjmové finančné operácie sa v roku 2019 zapojili do rozpočtu nevyčerpané účelovo určené prostriedky (1640365 €), prostriedky rezervného fondu (2 641 689,74 €) a úverové prostriedky zo ŠFRB (789 597,59 €).

Výdavkové finančné operácie v roku 2019 po upravenom rozpočte dosiahli výšku 341 292 €-

Cez výdavkové finančné operácie sa uhradili splátky istiny návratných zdrojov financovania:

- z úveru na Dostavbu a stavebné úpravy zimného štadióna (z r. 2005) 159 255,98 €
- z úveru na Dostavbu a stavebné úpravy zimného štadióna (z r. 2009) 100 420,80 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu 23 bytových jednotiek Mazorník 11 036,80 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu bytov Nálepškova 16 525,02 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu 24 bytov ŠLN 20 386,28 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu Dom seniorov a denný stacionár 22 229,86 €
- z prevzatého úveru HOTEL ĎUMBIER s.r.o. 6 343,68 €

Cez výdavkové finančné operácie bola realizovaná aj splátka finančného nájmu vo výške 5 092,46 €.

Bilancia aktív a pasív

Z bilancie aktív a pasív je zrejmý vyšší podiel neobežného majetku oproti obežnému majetku v aktívach mesta. Oproti minulému roku mesto zaznamenalo nárast majetku,

AKTÍVA - NÁZOV	POČIATOČNÝ STAV k 1.1.2019	KONEČNÝ STAV k 31.12.2019	PASÍVA - NÁZOV	POČIATOČNÝ STAV k 1.1.2019	KONEČNÝ STAV k 31.12.2019
Neobežný majetok, v tom:	31 584 336	35 991 197	Vlastné imanie	37 132 772	37 537 996
Dlhodobý nehmotný majetok	61 003	59 371	Závazky, z toho najmä:	6 383 143	6 995 699
Dlhodobý hmotný majetok	26 896 919	31 305 412	Dlhodobé záväzky zo sociálneho	11 371	13 207

Dlhodobý finančný majetok	4 626 414	4 626 414	Ostatné dlhodobé záväzky	1 977 872	2 374 899
Obežný majetok, v tom:	30 613 995	27 295 781	Dodávatelia a nevyfakturované dodávky	1 022 682	1 505 783
Zásoby	12 910	8 548	Bankové úvery	2 533 552	2 267 104
Zúčtovanie transferov	26 475 764	25 663 512	Rezervy krátkodobé	3 440	3 440
Pohľadávky	879 961	676 046	Prijaté preddávky	147 276	169 170
Finančný majetok	3 245 360	947 675	Iné záväzky	337 753	200 169
Časové rozlíšenie	30 808	40 206	Časové rozlíšenie	18 713 224	18 793 489
AKTÍVA CELKOM	62 229 139	63 327 184	PASÍVA CELKOM	62 229 139	63 327 184

Mesto zdôvodnilo pohyb aktív podľa jednotlivých druhov majetku a to tak pri prírastkoch ako aj pri úbytkoch majetku.

Pohľadávky

PREHLAD VÝVOJA POHLADÁVOK ZA ROKY POSLEDNÉ ROKY:

ROK	POHLADÁVKY CELKOM
2015	1 019 239 €
2016	1 167 591 €
2017	1 202 759 €
2018	1 489 261 €
2019	1 364 462 €

Mesto za rok 2019 zaznamenalo mierne zníženie stavu pohľadávok a to najmä pohľadávok po lehote splatnosti.

Vývoj pohľadávok podľa lehoty splatnosti:

Rok	Pohľadávky v lehote splatnosti	Pohľadávky po lehote splatnosti
2014	182 836	808 575
2015	172 777	846 462
2016	172 730	861 994
2017	167 318	1 035 441
2018	164 619	1 324 642
2019	205 978	1 158 484

Analýze stavu a príčin vzniku pohľadávok venuje mesto veľkú pozornosť. Situácia sa vyvíja, momentálne sa zdá, že tým správnym smerom..

Bilancia záväzkov

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 6 995 699 € (v roku 2018 to bolo 6 383 143 €, v roku 2017 to bolo 4 204 103 €, v roku 2016 to bolo 4 832 078 € a v roku 2015 to bolo 7 289 216 €).

Prehľad o stave a vývoji dlhu

Prehľad o návratných zdrojov financovania mesta so stavom k 31.12.2019:

Číslo zmluvy	Dátum podpisu	Schválená výška v €	Účel	Zostatok k 31.12.2019
11/101/06	15.10.2009		Reštrukturalizácia úveru	592 107,40
11/101/05	08.09.2005	3 632 742,48	Zimný štadión	542 911,16
11/018/06	30.04.2009	192 524,73	Hotel Ďumbier	66 780,40
11/023/09	15.10.2009	2 100 000,00	Zimný štadión Prestavba a nadstavba ZŠ P2 Rekonštrukcia námestia III. Etapa	1 061 310,00
600/416/2018	14.11.2018	870 500,00	Dom seniorov a denný stacionár	848 270,14
603/1127/2002	21.04.2002	337 183,83	nájomný dom - 23 b.j. MPCČ	198 153,84
603/646/2007	07.06.2007	515 833,50	nájomný dom - 39 b.j. Nálepkova	325 843,10
600/39/2018	08.06.2018	655 200,00	nájomný dom - 24 b.j. ŠLN	630 002,32
600/40/2018	08.06.2018	34 550,00	TV - 24 b.j. ŠLN	32 452,18

Do celkovej sumy dlhu mesta sa započítavajú záväzky:

Číslo zmluvy	Dátum Podpisu	Schválená výška (EUR)	Účel	Zostatok k 31.12.2019
11/101/06	15.10.2009		Reštrukturalizácia úveru	592 107,40
11/101/05	08.09.2005	3 632 742,48	Zimný štadión	542 911,16
11/018/06	30.04.2009	192 524,73	Hotel Ďumbier	66 780,40
11/023/09	15.10.2009	2 100 000,00	Zimný štadión Prestavba a nadstavba ZŠ P2 Rekonštrukcia námestia III. etapa	1 061 310,00
600/416/2018	14.11.2018	870 500,00	Dom seniorov a denný stacionár	848 270,14

Do celkovej sumy dlhu mesta sa nezapočítavajú záväzky úveru poskytnutého zo ŠFRB na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty:

Číslo zmluvy	Dátum Podpisu	Schválená výška (EUR)	Účel	Zostatok k 31.12.2019
603/1127/2002	21.04.2002	337 183,83	nájomný dom - 23 b.j. MPČL	198 153,84
603/646/2007	07.06.2007	515 833,50	nájomný dom - 39 b.j. Nálepčova	325 843,10
600/39/2018	08.06.2018	655 200,00	nájomný dom - 24 b.j. ŠLN	630 002,32
600/40/2018	08.06.2018	34 550,00	TV - 24 b.j. ŠLN	32 452,18

Vývoj podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania za posledné obdobie:

Rok	Celková suma dlhu v €	Suma ročných splátok vrátane výnosov	Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka/ Bez transferov
2014	3 917 108	567 052	10 445 004
2015	3 327 191	837 160	11 689 841
2016	3 068 022	525 004	12 557 745/ 8 961 521
2017	2 799 867	496 485	13 316 387/ 9 706 313
2018	3 223 302	395 129	14 164 622/ 10 534 730
2019	3 115 374	411 588	16 526 080/ 11 918 430

Hospodárenie príspevkovej organizácie

Mesto má zriadenú jednu príspevkovú organizáciu – *Technické služby Brezno*.

Mesto svojej príspevkovej organizácii poskytlo príspevok na prevádzku a príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:

<i>Príspevková organizácia</i>	<i>Bežný príspevok</i>		<i>Kapitálový príspevok</i>	
	<i>rozpočet</i>	<i>Čerpanie</i>	<i>rozpočet</i>	<i>čerpanie</i>
<i>Technické služby</i>	2 547 076	2 547 076,40	596 724	596 723,57

Hospodárenie príspevkovej organizácie za hlavnú činnosť v roku 2019/ v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	<i>Technické služby - 2016</i>	<i>Technické služby - 2017</i>	<i>Technické služby - 2018</i>	<i>Technické služby - 2019</i>
<i>Náklady</i>	3 179 314	3 462 756	4 103 784	4 411 478
<i>Výnosy v tom :</i>	3 180 742	3 468 573	4 142 145	4 458 501
<i>Vlastné</i>	472 702,10	354 791	349 287	2410675
<i>Príspevok od zriaďovateľa</i>	1 532 526,73	1 906 930	2 405 930	2 547 076
<i>Výsledok hospodárenia (po zdanení)</i>	1 339,00	5 817	38 360	46 995

Hospodárenie príspevkovej organizácie za podnikateľskú činnosť v roku 2019/ v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	<i>Technické služby - 2016</i>	<i>Technické služby - 2017</i>	<i>Technické služby - 2018</i>	<i>Technické služby - 2018</i>
<i>Náklady</i>	302 327,20	371 046,31	477 680,46	498 692,03
<i>Výnosy</i>	345 815,02	444 876,14	482 291,51	499 193,46
<i>Výsledok hospodárenia (po zdanení)</i>	33 920,48	59 356,65	4 513,73	382,29

Technické služby mesta Brezna dosiahli kladný výsledok hospodárenia tak v hlavnej ako aj podnikateľskej činnosti. Z kladného výsledku hospodárenia Technické služby mesta Brezna odvedli daň a zisk z hlavnej aj podnikateľskej činnosti bude použitý na tvorbu zákonného rezervného fondu.

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

APRÍL

NOVÉ MECHANIZMY PRE TECHNIČIAROV

Mesto vďaka úspešnému projektu Zber a zhodnotenie biologicky rozložiteľných odpadov a drobných stavebných odpadov získalo pre Technické služby ďalšiu užitočnú techniku. Tentoraz išlo o dve nové zberové vozidlá a drvič drobného stavebného odpadu. Rovnako ako všetky samosprávy na Slovensku, aj tá breznianska sa musela prispôbiť chodníkovej novele a zabezpečiť nové mechanizmy na údržbu všetkých miestnych komunikácií. Ku komunálnemu malotraktoru pribudlo v roku 2019 aj špeciálne viacúčelové vozidlo s celoročným využitím. V zimnej sezóne slúži ako sypač posypových materiálov s prednou radlicou na odhrňanie snehu, v lete zase vďaka kropiacej nadstavbe ako polievacie auto zabezpečujúce starostlivosť o mestskú zeleň.

APRÍL

PROJEKT YOU MOBIL

Mesto Brezno v rámci svojej pôsobnosti participuje na mnohých nielen slovenských, ale aj medzinárodných projektoch. Jedným z nich je aj Youmobil, určený na podporu mobility mladých ľudí prostredníctvom lepšieho prístupu do európskych a vnútroštátnych dopravných sietí. Okrem mesta je do projektu zapojený mestský mládežnícky parlament, mladí ľudia z regiónu, poskytovatelia služieb v cestovnom ruchu a Oblastná organizácia cestovného ruchu Región Horehronie.

Cieľom projektu je zlepšiť systém osobnej dopravy pre mladých ľudí žijúcich vo vidieckych oblastiach, ich prístup k európskym a vnútroštátnym dopravným sieťam. Vďaka tohto projektu mesto Brezno ponúklo možnosť piatim mladým ľuďom cestovať vlakom

neobmedzene po Európe počas jedného mesiaca. Ponuku využili štyria študenti, ktorí museli navštíviť minimálne 5 krajín. Po ukončení cesty vypracovali správu z cesty a zhodnotili stav verejnej dopravy, ktorú prezentovali na konferencii v Janove.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

AUGUST

ZÁCHYTNÉ PARKOVISKO

Zámer breznianskej samosprávy skvalitniť parkovanie v centre mesta sa po dlhých mesiacoch čakania konečne naplnil. V pondelok 26. augusta otvorili novú parkovaciu plochu pre 84 vozidiel, ktorá vyrástla na mieste legendárneho breznianskeho tankodromu na Ulici Hradby. Obyvatelia boli už znepokojení, keďže sa výstavba z rôznych objektívnych príčin odďaľovala takmer dva roky,

Súčasťou projektu bolo aj rozšírenie príjazdovej komunikácie o prídavný pruh pre odbočenie vozidiel vrátane obnovy chodníka. Nové parkovisko je sprístupnené 24 hodín denne, sedem dní v týždni, pričom jeho chod zabezpečuje inteligentný parkovací systém, ktorý okrem iného disponuje aj funkciou monitoringu obsadenosti. Digitálny panel zobrazujúci aktuálny počet voľných parkovacích miest je umiestnený na križovatke ulíc ČSA a Hradby. Celý areál je osvetlený, snímaný kamerovým systémom

Nový parkovací systém funguje na báze parkovacieho lístka. Ten účtuje poplatok za každú začatú polhodinu, pričom prvých päť minút je zadarmo. Cena do osem hodín je 50 centov za polhodinu a nad osem hodín je parkovné zľavnené na 20 centov za hodinu. V sobotu po 16.00 a počas nedele je parkovanie bezplatné. Parkovisko prevádzkujú Lesy mesta Brezna.

Celá investícia, ktorej súčasťou je aj rozšírenie príjazdovej komunikácie o prídavný pruh pre odbočenie vozidiel vrátane obnovy chodníka, dosiahla hodnotu približne 400 tisíc eur. Mesto projekt financovalo z vlastného rozpočtu. Stavbu realizovali Lesy mesta Brezna, spoločnosť so 100 percentnou účasťou mesta.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

AUGUST

MOST PRI MALEJ ŽELEZNIČNEJ STANICI

Most vedúci k malej železničnej stanici je pre dopravu nad 3,5 tony od 19. augusta tohto roku neprejazdny. Stalo sa tak rozhodnutím Slovenskej správy ciest ako vlastníka mostu. Dôvodom je jeho zlý technický stav; odborníci konštatovali, že je havarijný, aktuálne je hodnotený stupňom VI – veľmi zlý. Obmedzenie platí až do augusta budúceho roka, kedy začnú stavať nový most. Toto obmedzenie sa týka aj autobusov SAD, ktoré sú tiež presmerované na obchádzkovú trasu. Na základe umiestnenia prenosného dopravného značenia došlo k obmedzeniu parkovania na Rázusovej ulici a k zvýšeniu intenzity hlavne nákladnej dopravy cez Rázusovu ulicu. Zlá dopravná situácia sa vytvorila v dôsledku uzatvorenia mosta pred pohostinstvom Pod zeleným stromom, kde sa otáčajú nákladné autá a autobusy idúce smer Tisovec.

Most cez rieku Hron je v zlom technickom stave; postavili ho ešte v roku 1940. Vzhľadom k tomu rekonštrukciu mosta robiť nebudú, postavia nový, z operačného programu Integrovaná infraštruktúra, v rámci projektu Výstavba a zlepšenie bezpečnostných parametrov mostov a ciest I. triedy, I. etapa. Predpokladaný termín začatia výstavby je naplánovaný na august budúceho roka a ukončenia v auguste 2021.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NOVEMBER

REGENERÁCIA ZELENE PRI ŠTADIÓNE

Mesto od leta realizovalo pri ceste vedúcej popri futbalovom štadióne na železničnú stanicu projekt regenerácie zelene. Popri chodníku od kruhového objazdu smerom k Bille vznikol do jesene systém záhonov, ktoré plnia nielen estetickú, ale predovšetkým izolačnú a termoregulačnú funkciu. Projekt Regenerácia obytnej zelene na Ulici Fraňa Kráľa umožnil obnovu, ošetrovanie a ochranu už existujúcej zelene, výsadbu novej, a tým aj aplikovanie opatrení na zníženie prašnosti a hluku na frekventovanej ulici. Zóna okrem zelených záhonov pozostáva z nového chodníka a mestského mobiliáru.

Na tento projekt sa mestu podarilo získať 160 tisíc eur cez eurofondy s päťpercentnou spoluúčasťou zo strany mesta. Okrem izolačnej zelene tu postupne pribudli aj prvky drobnej

architektúry ako lavičky, stoličky a smetné koše, ale aj odvodňovací pás na kumuláciu vody v území.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

SEPTEMBER

REKONŠTRUKCIA MATERSKÝCH ŠKÔL

Mesto si v tomto roku naplánovalo veľkú rekonštrukciu dvoch materských škôl; na Ulici Clementisova a na Ulici Nálepškova. Vypracovali sa projekty, podali žiadosti na dotácie, ale rekonštrukcie mohli začať realizovať až po letných prázdninách. Cieľom mesta bolo zrealizovať obidva projekty, resp. hlavnú časť počas letných prázdnin, aby čo najmenej obmedzilo chod materských škôl. Proces kontroly projektov na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR však prebiehal veľmi dlho. Tak sa rekonštruovať začalo až koncom augusta a v septembri tak bolo nutné zabezpečiť pre 207 detí dvoch materských škôl náhradné priestory. Vytvorili ich v triedach dvoch základných škôl.

Íde o celkovú renováciu objektov za približne dva milióny eur, ktorá zahŕňa zateplenie stien a strechy, výmenu okien, nové omietky, stierky a obklady, podlahové krytiny, výmenu rozvodov vody, kanalizácie a kúrenia a pribudnú aj bezbariérové vstupy a toalety. Existujúce otvorené terasy sa zmenia na nové triedy, pričom dôjde k navýšeniu kapacít v Materskej škole na Clementisovej ulici o 16 miest a na Nálepškovej o 14-. Rekonštrukciou sa zlepšia podmienky na vzdelávací proces pre všetky deti, znížila sa energetická náročnosť budovy materských škôl.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

SEPTEMBER

MARGITIN PARK

Na Ulici ČSA, po ľavej strane hlavnej cesty smerom do Banskej Bystrice vznikol pri komplexnej bytovej výstavbe v sedemdesiatych rokoch minulého storočia park. Viac ako 12 tisíc metrov štvorcových tohto verejného priestranstva neprešlo od svojho vzniku komplexnou regeneráciou. Mesto sa preto rozhodlo zapojiť do výzvy ministerstva pôdohospodárstva a na obnovu parku sa mu podarilo získať nenávratný finančný príspevok. Projekt v celkovej hodnote 390 tisíc eur začala v jeseni tohto roku realizovať vysúťažaná firma. Po úprave

terénu a existujúcich drevín bude pokračovať na jar budúceho roku; vysadí novú zeleň a záhony a vybuduje vodnú plochu s tryskami.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

OKTÓBER

VÝSTAVBA MULTIFUNKČNÉHO AREÁLU

Jedenásty október 2019 sa do breznianskej športovej histórie zapísal ako významný športový sviatok. Mesto sa totiž od tohto dátumu môže pýšiť bezpochyby najväčším viacúčelovým ihriskom v okrese, ktorý vyrástol v areáli základných škôl na Pionierskej ulici. Výnimočný je nielen svojou veľkosťou, ale predovšetkým rozmanitosťou a komplexnosťou ponuky pohybových aktivít. Okrem základných atletických disciplín je tu možné hrať futbal, basketbal, tenis a ďalšie kolektívne športy a vďaka umelému osvetleniu je prevádzka možná aj v zimnom období.

Ešte v minulom roku na jeseň pripravili technické služby stavenisko, vyrezali stromy okolo areálu. So samotnou výstavbou dlhodobo avizovaného moderného multifunkčného ihriska začalo mesto na jar. Za školami začal vyrastať multifunkčný areál s atletickou dráhou a umelým futbalovým ihriskom. Jeho súčasťou je tartanová atletická dráha aj najväčšie umelé futbalové ihrisko. Hlavným cieľom projektu bolo zrekonštruovať a zmodernizovať súčasné športové plochy a atletický ovál. Parametrami veľké a moderné športovisko zabezpečilo obzvlášť atlétom omnoho lepšie podmienky ako doposiaľ. Nielen profesionálni bežci sa môžu tešiť zo štvordráhovej atletickej dráhy s dĺžkou 300 m a s rovinčkou pre behy na 100 m a 110 m cez prekážky so šiestimi dráhami.

Celú výstavbu v hodnote takmer 860 tisíc eur hradilo mesto z vlastných zdrojov.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NOVEMBER

OPRAVA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ

V rámci skvalitnenia dopravnej infraštruktúry samospráva rozbehla projekt Oprava miestnych komunikácií 2019. Počas roka realizovalo opravu najmä najviac poškodených chodníkov a parkovísk. Práce sa realizovali na parkoviskách na Ulici MŤČL, na prepojení

ulíc Vránskeho a Moyzesovej, na parkovisku a ceste pred bytovkou na Nálepkovej ulici. Na sídlisku ŠLN opravili chodníky. Tieto zrekonštruovali aj na uliciach Sekurisova, Sládkovičova, Fučíkova, Rázusova a ČSA. Opravili aj príjazdovú cestu k bytovke v Podkoreňovej. Hotové dielo v hodnote viac ako 180 tisíc eur odovzdali do užívania v prvý novembrový štvrtok. Celkovo tak zhotoviteľ v rámci Brezna zrekonštruoval takmer 6000 m² miestnych komunikácií s päťročnou garantovanou zárukou, pričom všetky náklady na ich obnovu znášalo mesto z vlastných zdrojov.

OPRAVA KOMUNIKÁCIE V PODKOREŇOVEJ

V breznianskej mestskej časti Podkoreňová dokončili komplexnú rekonštrukciu viac ako dvojkilometrového úseku miestnej komunikácie. Obyvatelia Podkoreňovej už jazdia po novučičkej ceste, ktorá na svoju celoplošnú obnovu čakala neuveriteľných 46 rokov. Zrealizovali pokládku finálnej vrstvy asfaltového povrchu vozovky a zároveň prispôbili kanalizačné a vodovodné poklapy výške novej cesty. Na 2,1-kilometrovom úseku kompletne vymenili lôžko a natiahli nový asfaltový koberec. Už minulý rok v tejto lokalite investovali do prípojok sietí pre rodinné domy. Koncom roka zrekonštruovali a nanovo vybudovali aj odvodňovací rigol pre odvedenie dažďových vôd popri ceste. Zrážky túto sezónu poriadne potrápili miestnych obyvateľov, preto mesto v tejto súvislosti urobilo nevyhnutné protipovodňové opatrenia. . Boli odvedené aj zrážky z prilahlých ciest vstupujúce na obočie pri družstve. Odvodňovací rigol popri ceste plánujú technické služby realizovať až v budúcom roku.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NOVEMBER

REKONŠTRUKCIA BUDOVY SÚDU

V predposledný novembrový pondelok začali Technické služby Brezno s prácami na obnove chodníka na Kuzmányho ulici. V tom čase sa realizovala aj rekonštrukcia budovy Okresného súdu. Po dohode s vedením súdu časť prác bola vykonaná v rámci rekonštrukcie budovy a väčšia časť chodníka bola z novej dlažby realizovaná našim mestom cez

Technické služby. Kompletne vymenili starý asfalt za zámkovú dlažbu, ktorá splňa kritériá Krajského pamiatkového úradu, vymenili podložie a zároveň zrealizovali novú dažďovú kanalizáciu.

NOVEMBER

NOVÉ VSTUPNÉ EMBLÉMY DO MESTA

Ešte v roku 2018 zverejnilo mesto informáciu o zámere realizovať vstupné objekty – emblémy - do mesta Brezno. Koncom tohto roku boli osadené dva vstupné emblémy na prístupovej komunikácii zo smeru Banská Bystrica a Hriňová. V čase jeho realizácie bolo dohodnuté, že postupne budú realizované ďalšie aj z ostatných prístupových smerov do mesta. Podsvietené trojrozmerné objekty z nehrdzavejúcej ocele znázorňujú všetky významné dominanty mesta. Vizualnu, ako aj technickú stránku diela zastrešoval Peter Kováčik so svojím tímom. Vytvorili tabule s 3D efektom, to znamená, že postupne vyrábali jednotlivé vrstvy. Prvú vrstvu tvorí budova starej mestskej radnice, súčasný mestský úrad, kláštor piaristov, erb mesta a historický rok 1380. Na druhej platni sa nachádza rímsko-katolícky kostol, zvonica a evanjelický kostol. Posledná tretia vrstva znázorňuje Skalku. Cieľom bolo skrášliť vstupy niečím originálnym, výrazným a zároveň charakteristickým pre naše mesto a upozorniť tak návštevníkov Brezna, že vstupujú do moderného európskeho mesta s bohatou históriou a mnohými pamätihodnosťami. Návrh, výrobu a montáž vstupných tabúl zabezpečila miestna firma, ktorá má za cieľ označiť všetkých päť vjazdov do Brezna. Tabule z nehrdzavejúcej ocele so štylizovanými dominantami mesta sú z vnútornej strany osvetlené LED pásikmi, čím sa zvýrazňuje ich tretí rozmer. Okrem informačnej funkcie plnia predovšetkým tú estetickú.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NOVEMBER

REKONŠTRUKCIA NEMOCNICE

V nemocnici prebieha veľká rekonštrukcia . Nemocnica s poliklinikou Brezno získala osem miliónov eur z eurofondov na rekonštrukciu a prestavbu interiéru, ako i modernizáciu prístrojového vybavenia, s ktorou začala už vlani na jar. Najväčšia investícia za posledné

desaťročia počíta s vybudovaním nového urgentného príjmu s recepciou európskeho formátu a takisto so zriadením patientskeho centra, ktoré bude slúžiť ako informačné centrum a objednávací rezervačný systém. Úplnou obnovou postupne prejdú aj operačné sály, ktoré budú spĺňať najvyšší hygienický a prevádzkový štandard, pričom vedenie nemocnice verí, že aj takýmto spôsobom sa mu podarí do Brezna pritiahnúť špičkových operatérov z rôznych častí Slovenska. Prvoradým cieľom projektu je totiž skvalitnenie, zefektívnenie a zvýšenie dostupnosti neodkladnej zdravotnej starostlivosti v regióne, ku ktorej významne prispieva aj mesto. Naposledy finančne podporilo napr. rekonštrukciu neurologického oddelenia, ktorú nemocnica realizovala počas leta.

DECEMBER

REŠTAURÁCIA NA PLAVÁRNI

Po rekonštrukcii plavárne a ukončení rekonštrukcie telocvične v komplexe na Mazorníkove na Ulici Mládežnícka 2 Technické služby opravili aj ďalšiu veľkú časť zdevastovanej budovy plavárne. Koncom roka tam bola otvorená aj reštaurácia, v ktorej ponúkajú kuchyňu starých mám s prvkami modernej gastronómie. V ponuke majú denné menu, svadby, stužkové, rodinné oslavy, firemné posedenia, kary, promócie.

DECEMBER

VYHLIADKOVÁ VEŽA HORNÉ LAZY

Vyhliadková veža Horné lazy mala byť postavená v extraviláne mesta Brezno na vrchole kopca Horné lazy do konca roka 2019. Vyplyva to zo zmluvy, ktorú podpísali Technické služby Brezno s výhercom verejného obstarávania – firmou Strojspiš, spol. s r.o. Suma za realizáciu stavby uvedená v zmluve je vo výške 438 841,14 eura bez dane z pridanej hodnoty. Z tejto sumy 52 500 eur spolufinancuje Banskobystrický samosprávny kraj prostredníctvom Oblastnej organizácie cestovného ruchu Horehronie a zvyšok bude hradený zo zdrojov mesta.

Základný kameň poklepal už v decembri minulého roka primátor Brezna Tomáš Abel a predseda BBSK Ján Lunter. Vyhliadková veža má mať celkový výšku 39,6 metra a mala by

byť jednou z najvyšších turistických rozhľadní na Slovensku. Vyhlídkové podlažie má byť vo výške 31,68 metra a návštevníci z neho budú mať výhľad na Nízke Tatry, ale aj na Brezno a Horehronské podolie. Zaujímavosťou veže budú dve schodiská, pričom jedno bude slúžiť na výstup a druhé na zostup. Architektonické tvaroslovie vyhlídkovej veže má vyjadrovať organickú architektúru pripomínajúcu vetvenie, prepájanie a prepletanie konárov stromov nachádzajúcich sa v lokalite umiestnenia veže. Prístup k vyhlídkovej veži bude možný počas celého roka. V lete pešo alebo na bicykli po novej vyznačenej cyklotrase a v zime po upravených bežkárskejších tratiach na lyžiach. Stavenisko odovzdali staviteľovi 20. septembra. Na vrchole Horné lazy do konca roka osadili kotvenia, no k samotnej montáži jednotlivých dielov nedošlo. To by sa malo zmeniť až v roku 2020.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

DECEMBER

DOMOV PRE SENIOROV

Demografický vývoj v meste čoraz viac poukazuje na potrebu budovania nových zariadení pre ľudí v dôchodkovom veku. Ešte v roku 2018 sa rozhodlo mesto investovať viac ako jeden milión eur z mestského rozpočtu na výstavbu nového domova pre seniorov s denným stacionárom. V októbri odovzdalo firme Hronstav, s. r. o. stavenisko na Ulici Boženy Nemcovej a tej sa koncom tohto roka podarilo stavbu dokončiť. Výstavba teda trvala 15 mesiacov. Po skolaudovaní objekt mesto zariadi, podá žiadosť o udelenie povolení na prevádzku, pričom predpoklad jeho spustenia po schválení všetkými príslušnými úradmi je najskôr jeseň roku 2020. Zariadenie bude slúžiť pre 40 stálych a 10 ambulantných klientov, pričom mesto počíta aj s vytvorením približne 20 nových pracovných miest.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

OBYVATEĽSTVO

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Počet obyvateľov k 31.12.2019 podľa mestských častí

Mestská časť	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu
bez trvalého pobytu	486	400	143	127	1156
Brezno - mesto	4 764	5 879	774	723	12 057
Mazorníkovo	2 386	2 504	415	421	5 726
Bujakov	103	114	19	13	249
Predné Halny	211	179	80	79	549
Zadné Halny	217	205	56	51	529
Spolu	8 167	9 198	1 487	1 414	20 266

Na začiatku roka sme síce mali 20 333 obyvateľov, na konci už len 20 266, čo znamená, že sa v porovnaní s rokom 2018 znížil počet obyvateľov o 67. Trend znižovania počtu obyvateľstva pokračuje teda ďalej.

Tohto roku sa pokles obyvateľov v dôsledku sťahovania v porovnaní s ostatnými rokmi trochu znížil - na - 92, keď sa z Brezna odsťahovalo 317 ľudí a prisťahovalo 225. I keď sa mladým ľuďom určite v Brezne javí priaznivejšia situácia na život, ako pred rokom 2015, predsa len nové pracovné príležitosti nevznikajú, a tak sa radšej sťahujú do iných miest, resp. do zahraničia. Od roku 2006 sa z Brezna odsťahovalo 4 889 obyvateľov a prisťahovalo len 3 037.

Tento rok sme však zaznamenali pozitívny prirodzený prírastok; o 25 sa narodilo viac detí, ako zomrelo našich obyvateľov.

Pohyb obyvateľov k 31.12.2019

<i>Stav k 31.12.2018</i>	20 333
<i>Pristahovaní</i>	225
<i>Odstahovaní</i>	317
<i>Prírastok sťahovaním</i>	-92
<i>Narodení</i>	233
<i>Zomrelí</i>	208
<i>Prírodný prírastok</i>	+ 25
<i>Sobáše</i>	134
<i>Celkový prírastok</i>	- 67
<i>Stav k 31.12.2019</i>	20 266

Veľková štruktúra obyvateľov k 31.12.2019

<i>Veľková štruktúra</i>	<i>od 0 do 3</i>	<i>od 3 do 6</i>	<i>od 6 do 15 .</i>	<i>od 15 do 18</i>	<i>od 18 do 60</i>	<i>nad 60</i>
<i>Počet obyvateľov</i>	631	574	1 696	561	11 680	5 124

HISTÓRIA A SÚČASNOSŤ

Historický vývoj počtu obyvateľstva

ROK	1900	1950	1977	1987	1997	2007	2019
<i>Počet obyvateľov</i>	4 452	7 159	16 083	20 717	23 007	21 997	20 266

Počet obyvateľov Slovenska stúpa. Na začiatku roka 2019 štatistický úrad evidoval stav 5 450 421 trvale bývajúceho obyvateľstva, na konci roka je nás už 5 457 873, takže sa počet obyvateľov Slovenska zvýšil o 7 452. Slovensko má dlhodobo pozitívny prírodný prírastok – viac je každoročne narodených detí ako zomrelých obyvateľov; v roku 2019 sa narodilo 57 216 detí, zomrelo 53 234. Viac ľudí sa k nám prisťahuje. ako vystahuje, zahraničnou migráciou získala Slovenská republika nových obyvateľov.

V našom meste je tohtoročná štatistika, ale aj celkový trend z hľadiska počtu a pohybu obyvateľov rozdielny. Počet Brezňanov klesá, tohto roku je nás opäť menej, vlastne je nás najmenej za posledných 30 rokov.

Čo sa týka vekového zloženia obyvateľstva, aj tento rok prispel k zmenám. Na celom Slovensku klesá podiel ľudí v produktívnom veku a zároveň rastie relatívny počet osôb v dôchodku. Podiel starších osôb na celkovej populácii sa v posledných desaťročiach výrazne zvýšil, keďže väčšia časť generácie, ktorá sa narodila v období populačnej explózie po 2. svetovej vojne, dosiahla dôchodkový vek.

Veková štruktúra obyvateľov – porovnanie rok 2002 a 2019

<i>Vekové zloženie obyvateľstva</i>			
<i>Vek obyvateľov</i>	<i>rok 2002</i>	<i>rok 2019</i>	<i>Rozdiel</i>
<i>od 0 do 3 r.</i>	576	631	55
<i>od 3 do 6 r.</i>	630	574	- 56
<i>od 6 do 15 r.</i>	2 742	1 696	- 1 046
<i>od 15 do 18 r.</i>	1145	561	- 584
<i>od 18 do 60 r.</i>	14 551	11 680	-2 871
<i>nad 60 r.</i>	2 942	5 124	2 182
<i>Spolu</i>	22 586	20 266	

V porovnaní s rokom 2002, za 17 rokov, došlo k podstatným zmenám v štruktúre breznianskeho obyvateľstva. Aj keď je potešujúce, že pribudlo detí do troch rokov, bohužiaľ, znížil sa počet detí od troch do šiestich rokov, školopovinných detí, menej je aj študentov stredných škôl. Najviac sa však bohužiaľ znížil počet obyvateľstva v produktívnom veku. No a samozrejme, pribudlo tých najstarších ľudí.

ZAÚJÍMAVÉ DEMOGRAFICKÉ JAVY

NAJSTARŠÍ OBČANIA

Najstaršou občiankou mesta je v tomto roku **Ružena Wonková**, narodená 23. mája 1920. Býva v Dome sociálnych služieb Luna na Ulici Fraňa Kráľa 23. V tomto roku oslávila 99 rokov. Medzi najstaršie obyvateľky mesta patria :

Anna Lukáčová, narodená 24. mája 1921, bytom Nálepčova 22

Anna Švantnerová, narodená 11. júla 1921, býva na Ulici Krčulova 19

Úctyhodný vek – 97 rokov dosiahla aj pani **Elena Oberhauserová**, ktorá sa narodila v roku 1922 a býva na Ulici Rázusova 75.

Tohto roku , 27. októbra zomrela deň po dosiahnutí veku 98 rokov naša občianka **Margita Kubiniová**, z Ulice Krčulova 11

Ženy sa nielen v rámci Slovenska, ale aj Brezne dožívajú vyššieho veku ako muži.

Najstarším mužom v Brezne je v tomto roku 94-ročný **Ján Tomančiak**, ktorý sa narodil 6. januára 1924, a býva na Ulici Brezenská 7. Rok 1924 je rokom narodenia aj ďalších obyvateľov mesta; **Jozefa Kováčika**, býva na Ulici Krčulova 20, **Rudolfa Demiana zo Školskej ulice** a **Jozefa Štulajtera** z Ulice Rázusova 51.

NAJOBĽÚBENEJŠIE MENO

V prvej desiatke obľúbených mien dievčat na Slovensku kralujú už niekoľko rokov mená ako *Sofia, Nina, Ema, Viktória, Nela, Tamara, Michaela*

Najpoužívanejšie dievčenské mená v roku 2019:

1.	<i>Sofia</i>	762
2.	<i>Nina</i>	738
3.	<i>Ema</i>	690
4.	<i>Viktória</i>	631
5.	<i>Natália</i>	589
6.	<i>Eliška</i>	583

Pri výbere dievčenských mien sa breznianski rodičia tohto roka inšpirovali aj exotikou. Vyskytli sa aj mená ako **Megan, Mia Mey, Hajal, Elianna**, ale z mien sa u Brežňanov tešilo meno **Ema**. Až osem rodičov ho vybrali pre svoje novonarodené dievčatko. Päť dievčat dostalo meno **Michaela a Dorota**, štyrikrát dostali narodené dievčatá meno **Sofia**.

Najpoužívanejšie chlapčenské mená na Slovensku v roku 2019:

1.	Jakub	1229
2.	Adam	999
3.	Michal	873
4.	Samuel	842
5.	Tomáš	819
6.	Martin	777
7.	Oliver	776
8.	Filip	761
9.	Matej	707
10.	Lukáš	696

Vítazom u Brežňanov, ktorým sa narodilo dieťaťko, sa tento rok stalo chlapčenské meno **Matej**. Rodičia takéto meno pri narodení dali siedmim chlapcom. Druhé miesto obsadilo meno **Adam, Lukáš**, ktorého nositeľmi sa stalo 6 narodených chlapcov. Na tretie miesto sa ešte dostali tri mena; **Michal, Martin, Jakub**. Toto meno si zhodne vybrali pre svoje dieťaťko piati rodičia. Breznianski chlapci dostali aj neobvyklé mená ako **Eden, Roderik, Damien**

NAJPOUŽÍVANEJŠIE MENÁ A PRÍEZVISKÁ

Päť najčastejších priezvisk na Slovensku obsahuje len jediné čisto rýdzo slovenské a ostatné sú maďarské. Slovenskú históriu v mnohom ovplyvňovali Maďari, ktorí priniesli jednak iný jazyk, ale mnoho slov preberali od pôvodného slovanského obyvateľstva. V čase, keď začínali vznikať prvé priezviská, ľudia často siahali po svojich profesiách, obľúbených

činnostiach, po geografickom pôvode a podobne. Od juhu prišlo mnoho tvarov maďarských mien, ktoré sa pomerne dobre šíria dodnes. Pre tieto mená sa pritom aj vzhľadom pre uhorskú nadvládu, rozhodlo mnoho ľudí, dokonca aj v severnejších oblastiach celej krajiny. Pokiaľ počítame slovenské priezviská mužov a žien spoločne, ide o nasledovný rebríček:

Poradie	Priezvisko	Počet nositeľov na Slovensku	Počet nositeľov v Brezne
1.	HORVÁTH + HORVÁTHOVÁ	63 133	45
2.	KOVÁČ + KOVÁČOVÁ	59 828	38
3.	VARGA + VARGOVÁ	45 890	13
4.	TÓTH + TÓTHOVÁ	45 645	19
5.	NAGY + NAGYOVÁ	40 938	16

Najrozšírenejšie priezvisko na Slovensku je **Horváth**, čo je maďarské pomenovanie pre Chorváta. V Brezne počas roka žije iba 45 Horváthovcov.

Veľmi často sa môžeme na Slovensku stretnúť s priezviskami, ktorých pôvod je v remesle. Jedným z nich je druhé najpoužívanejšie priezvisko **Kováč**. Nositeľom takéhoto priezviska je v Brezne len 38 Brežňanov. V našom regióne sa častejšie vyskytuje podobné priezvisko - **Kováčik**. Takých je v breznianskej evidencii obyvateľstva až 292.

V poradí tretie, štvrté a piate najčastejšie sa vyskytujúce priezviská na Slovensku majú maďarský alebo pomadžarčený pôvod. Priezvisko **Varga** je maďarského pôvodu a v Maďarsku má aj najviac nositeľov. Znamená obuvník, no prekladá sa aj ako kožkár. V Brezne máme len 13 nositeľov tohto priezviska. **Tóth** je priezvisko pochádzajúce z maďarčiny; v Brezne ho má za svojím křstným menom len 19 obyvateľov. Je to maďarský výraz pre Slováka. Priezvisko **Nagy** má tiež svoje východisko v maďarskom jazyku, kde znamená veľký. Dnes sa ním v Brezne podpisuje 16 obyvateľov.

Najpoužívanejšie priezviská v Brezne v roku 2014/2019

<i>Poradie</i>	<i>Priezvisko</i>	<i>Počet nositeľov v roku 2014</i>	<i>Počet nositeľov v roku 2019</i>
1.	<i>Bartoš / Bartošová</i>	403	440
2.	<i>Medved' / Medved'ová</i>	355	333
3.	<i>Kováčik / Kováčiková</i>	306	292
4.	<i>Giertl / Giertlová</i>	294	283
5.	<i>Pokoš / Pokošová</i>	249	276
6.	<i>Pustaj / Pustajová</i>	218	233
7.	<i>Švantner Švantnerová</i>	184	173
8.	<i>Puška / Puškova</i>	169	233
9.	<i>Belko / Belková</i>	163	158
10.	<i>Ridzoň/Ridzoňová</i>	158	150

*Najčastejšie používaným priezviskom v Brezne v tomto roku je meno **Bartoš / Bartošová**. V evidencii obyvateľstva našli až 440 jeho nositeľov. V roku 2014 ich bolo 403, takže nositeľov toho priezviska v Brezne za 5 rokov pribudlo. Priezvisko Bartoš je v rámci Slovenska najčastejšie používané práve v Brezne. V našom meste dominuje preto, že najčastejší výskyt tohto mena je u rómskych obyvateľov. Aj nositeľmi ďalších troch najpoužívanejších priezvisk u Brezňanov, ktoré sa vyskytli v rebríčku najväčšieho výskytu - **Pokoš, Pustaj a Puška** - sú rómski spoluobčania. Takže Ján Bartoš, tak sa volá Brezňan, ktorý má najčastejšie používané meno a priezvisko. Breznianska žena sa najčastejšie volá Anna Bartošová.*

*Všetkých ostatných šesť z rebríčka najpoužívanejších priezvisk – **Medved', Kováčik, Giertl, Švantner, Belko a Ridzoň** – zaznamenali na rozdiel od predchádzajúcich za posledných 5 rokov pokles. Možno len dedukovať, že viacerí zomreli, mladí odchádzajú z Brezna a pôrodnosť stúpa len u rómskych občanov.*

Tieto priezviská však neboli v minulosti typickými breznianskymi. Pôvodne to boli priezviská osadníkov na Čiernom Hrone. Ešte začiatkom minulého storočia bolo typické „hugánske“ priezvisko *Lopušný, Filo, Brozman, Veselko, Faško, Brečka, Dolňan...* Dnes sú v menšine.

Výskyt typických breznianskych priezvisk v roku 2014, porovnanie s rokom 2019:

Poradie	Priezvisko	Počet nositeľov v roku 2014	Počet nositeľov v roku 2019
1.	<i>Lopušný/Lopušná</i>	43	41
2.	<i>Filo, Filo, Fillo, Filová, Filová</i>	46	43
3.	<i>Brozman/Brozmanová</i>	87	86
4.	<i>Veselko/Veselková</i>	6	6
5.	<i>Faško/Faškova</i>	101	95
6.	<i>Brečka/Brečkova</i>	39	39
7.	<i>Dolňan/Dolňanová</i>	20	18
8.	<i>Mikoviny/Mikovinyová</i>	10	12
9.	<i>Kupčok/Kupčoková</i>	8	7
10.	<i>Greguš/Gregušová</i>	18	17
11.	<i>Šramko/Šramková</i>	11	12
12.	<i>Bíreš/Bírešová</i>	12	13
13.	<i>Lupták/Luptáková</i>	58	56

Najpoužívanéjšie mená v Brezne v roku 2014/2019

Meno ženské	Počet nositeľov 2014	Počet nositeľov 2019
<i>Anna</i>	759	697
<i>Mária</i>	670	622
Meno mužské	Počet nositeľov	Počet nositeľov
<i>Ján</i>	808	740
<i>Jozef</i>	607	531

Z porovnania výskytu najpoužívanejších křstných mien v Brezne v roku 2014/2019 vyplýva, že tradičné mená už ustupujú. Nahradzajú ich nové, moderné, bohužiaľ často cudzie netradičné křstné mená.

SPOLOČENSKÉ JAVY OD NARODENIA PO SMRŤ

NARODENIE DIEŤAŤA

V roku 2019 bolo do breznianskej matričnej knihy zapísaných 233 narodených detí, ktorých matky majú na území mesta Brezna trvalý pobyt. V breznianskej pôrodnici sa narodilo celkom 480 detí. Z toho breznianskych bola viac ako tretina - 197 detí - z toho - 102 chlapcov a 95 dievčat. Iné miesto narodenia bude mať v rodnom liste 28 detí - 13 chlapcov a 15 dievčat, ktorých matky sú vedené v breznianskej evidencii obyvateľov. Z Osobitnej matriky Ministerstva vnútra SR bolo v tomto roku nahlásených 8 detí, ktoré sa narodili našim obyvateľom v cudzine.

Najmladšia matka sa narodila v roku 2001, takže mala pri pôrode osemnásť rokov, najstaršia prvorodička mala štyridsaťtri rokov. Pôrodnosť v Brezne klesá, čo súvisí pochopiteľne s inými demografickými ukazovateľmi. Najviac detí v histórii mesta, dvakrát viac ako v súčasnosti, sa narodilo v roku 1982 - 431. A to sme mali ešte o pár stoviek menej obyvateľov ako v súčasnosti.

Kým do deväťdesiatych rokov minulého storočia počet detí narodených mimo manželstva nepresahoval 10 percent celkového počtu narodených detí, podľa posledných dostupných výsledkov tvoria na Slovensku až 37 percent novorodencov. V tomto sa Brezňanky trochu líšia od celoslovenského priemeru. Tu sa percento detí narodených mimo manželstva mierne znižuje. V roku 2019 sa 72 detí, teda 30,90 percent narodilo slobodným matkám.

Určite je zaujímavé vedieť, akú časť z počtu narodených detí tvoria rómske deti. Podľa obvykle používaných priezvisk sa zistilo, že z 233 narodených breznianskych detí v roku 2019 bolo 66, viac ako štvrtina - 28, 32 percent detí rómskych. Toto percento sa z roka na rok zvyšuje, vlani bolo napríklad len 20 % rómskych detí.

Pre všetky novonarodené deti Zbor pre občianske záležitosti zorganizoval a uskutočnil na požiadanie rodičov 4 individuálne slávnostné uvítania do života. Na osemnástich slávnostných hromadných vítaniach bolo do života uvítaných 132 narodených detí. Deti si dáva krstiť väčšina Slovákov, sme kresťanský štát.

SOBÁŠE

V roku 2019 bolo v našom meste uzavretých len 88 manželstiev. Z toho sa na mestskom úrade sobášilo 61 snúbeneckých párov a cirkevne uzavrelo manželstvo 27 snúbeneckých párov. Iba 4 naši občania si zvolili za manžela cudzinca; dvaja naši obyvatelia uzatvorili manželstvo s partnerom, ktorý bol z Českej republiky, jeden z Talianska a jeden z Ukrajiny. Iba v jednom prípade uzavrela manželstvo na základe povolenia súdu maloletá nevesta.

Obyvatelia nášho mesta sa pochopiteľne sobášili aj na iných úradoch na Slovensku alebo v zahraničí, a tak je v breznianskej štatistike evidovaných až 53 sobášov Brežňanov, resp. takých, kde jeden z partnerov má trvalé bydlisko v Brezne. Sedem sobášov bolo delegovaných z iného matričného úradu k nám, to znamená, že ani jeden zo snúbencov nemal v Brezne trvalý pobyt. Takže naši občania v roku 2019 uzavreli celkom 156 sobášov.

Okrem primátora v Brezne sobášili počas roka poverení poslanci :

JUDr. Tomáš ABEL Ph.D.

Mgr. Andrej BARANČOK

Mgr. Martin JUHANIAK

Ing. arch. Ján KRÁLIK

Július OBERNAUER

Bc. Ľubica ŠTUGNEROVÁ, MA

Mgr. Daniel STRUHÁR

Mgr. Eva SKAČANOVÁ

Ing. Martin RIDZOŇ, Ph.D.

ÚMRŤIA A POHREBY

V tomto roku zomrelo 208 obyvateľov mesta Brezna. Z toho počtu 106 zosnulých - malo v úmrtnom liste miesto - priamo v nemocnici. V domácnosti v Brezne zomrelo 60 obyvateľov. Až 42 obyvateľov mesta – 20 mužov a 22 žien - zomrelo mimo Brezna.

ZPOZ v roku 2018 uskutočnil len tri občianske pohreby, členky ZPOZ sa boli s občanmi rozlúčiť na troch cirkevných pohreboch. V novembri uskutočnil na novom cintoríne obrad k pamiatke zosnulých.

ZAZNAMENANÉ V PAMÄTNEJ KNIHE

V Pamätnej knihe mesta Brezna boli v roku 2019 zaznamenané slávnostné udalosti – obrady, ktoré sa konali na pôde mestského úradu:

- Slávnostné mestské zastupiteľstvo mesta Brezna pri príležitosti 74. výročia oslobodenia mesta Brezna spojené s udeľovaním ocenení - **25. januára**
SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie
- Majstrovstvá sveta juniorov a mládeže v biatlone – Osrblie 25.01. - 3.2.2019 - **25. januára**
SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie
- Deň breznianskych učiteľov spojený s ocenením učiteľov – **28. marca**
SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie
- Prijatie účastníkov Divadelnej chalupky 2019 – **19. septembra**
SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie
- XIV. Horehronské slávnosti zborového spevu – **5. októbra**
SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie
- Prijatie účastníkov Chalupkovho Brezna – **11. októbra**
SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

- Otvorenie športového areálu – 10. novembra
- Prijatie jubilantov – členov DC Prameň, MO Jednoty dôchodcov Slovenska a Slovenského zväzu zdravotne postihnutých - 2. decembra
SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie
- Individuálne a hromadné uvítania detí do života – priebežne (individuálne 4, hromadné 18)

OCENENÍ OBČANIA

OCENENÍ MESTOM

Na základe Štatútu mesta Brezna boli za aktivity a úspechy za rok 2019 ocenení:

CENA PRIMÁTORA MESTA rozhodnutím primátora získali

JOLANA BERČÍKOVÁ - za rozvoj a šírenie tradičnej kultúry a folklóru na území mesta Brezno medzi obyvateľov

MARIAN PAVÚK - vedúci a majiteľ Bombura klubu za organizáciu kultúrnych podujatí a podporu kultúry v meste

DUO MIRKA A ONDŘEJ - speváci populárnej hudby za podporu kultúry a šírenie dobrého mena mesta Brezno doma i v zahraničí

THE OLD SCHOOL BROS JIU – JITSU Brezno - za výchovu, prácu s mládežou a šírenie dobrého mena mesta Brezno (cenu prevzal zakladateľ Ladislav Zákalský)

CENA MESTA BREZNA schválená na mestskom zastupiteľstve 23. októbra 2019:

IN MEMORIAM VLADIMÍROVI FAŠKOVÍ, bývalému primátorovi mesta, ktorý umrel tohto roku v januári. V rokoch 1994 až 2002 zastával funkciu primátora mesta. Stál pri zrode viacerých významných projektov, ktoré natrvalo zmenili vzhľad Brezna.

EMÍLII BUČKOVEJ, lekárske breznianskej nemocnice, dlhoročnej poslankyni mestského zastupiteľstva, pri príležitosti jubilea 65. narodenín a za záslužnú činnosť v zdravotníctve

ĽEVA KOLAJOVĽEJ, predsedníčky predstavenstva Coop Jednota Brezno ako jednej z mála žien, ktorá v Brezne a okrese pôsobí už viac ako 20 rokov na vrcholovej pozícii predsedníčky predstavenstva

ĽEVA BRUCHÁČKOVĽEJ, bývalej učiteľke základnej umeleckej školy, ktorej profesionalita sa uplatnila v rôznych oblastiach kultúrneho života v Brezne.

Najvyššie ocenenie podľa Štatútu mesta za rok 2019 titul na základe uznesenia mestského zastupiteľstva zo dňa 23. októbra 2019 -

ČESTNÝ OBČAN MESTA BREZNA získal

PAVOL HABERA spevák, hudobník a skladateľ populárnej hudby, brezniansky rodák, ktorý svojím účinkovaním v oblasti populárnej hudby sa zaradil medzi popredných protagonistov slovenskej hudobnej scény, čo v roku 1991 potvrdil aj získaním titulu Zlatý slávik

CIRKEVNÝ ŽIVOT

EVANJELICKÝ ZBOROVÝ FARÁR

*Po dvoch rokoch, čo Brezňania nemali evanjelického farára, do Cirkevného zboru Brezno prišiel v júli roku 2018 nový kňaz, **Radim Pačmár**. Najsamprv bol menovaný ako zborový kaplán. V tejto pozícii pôsobil až do novembra, keď po úspešne zloženej farárskej skúške bol koncom roka 2018 menovaný za námestného farára cirkevného zboru..*

Tohto roku Evanjelický cirkevný zbor v Brezne a celkovo mesto Brezno prežívali veľkú radosť. V sobotu 7. septembra sa konala slávnosť inštalácie zborového farára Radima Pačmára. Do tejto funkcie ho zvolil Cirkevný zbor ECAV Brezno. Po roku pôsobenia v Brezne ho zbor zvolil do funkcie 14. júla na zborovom konvente. Tento deň sa konala v Brezne veľká slávnosť. Evanjelický chrám v Brezne zaplnilo takmer 400 veriacich, medzi nimi aj pozvaní hostia. Kázeň mal biskup ZD Ján Hroboň a inštaláciu vykonal brat senior ZVS Ján Čáby. Ochotné farničky upiekli koláče, farníci sa zúčastnili na brigádach, počas ktorých čistili dvor, chrám Boží, farské priestory i kaplánsky byt. Práce bolo veľa, keďže priestory fary boli práve v rekonštrukcii.

Brezniansky cirkevný zbor je rozľahlý. Okrem Brezna k nemu patrí 16 obcí, v ktorých žije podľa sčítania obyvateľstva z roku 2011 len 186 evanjelikov. Z tohto počtu najviac evanjelikov - 119 žije na Horehroní. Táto oblasť je v predstavách ľudí neodmysliteľne spojená s Breznom. Lenže nebolo to vždy tak. Táto oblasť bola označovaná ako "gemerské Horehronie", keďže župne patrila ku Gemersko-malohontskej župe. Tak bolo aj po vzniku ČSR. Cirkevne patrilo Horehronie k CZ Muránska Dlhá Lúka. Až v 20-tych rokoch 20. storočia prejavili miestni evanjelici z praktických príčin (vlakové spojenie) túžbu začleniť sa do breznianskeho cirkevného zboru. Tak sa aj stalo. Centrum zborového života horehronských evanjelikov bolo vo Valčkovni. V obci, v ktorej sa nachádza aj evanjelický kostol. Tento kostolík dodnes stojí, je majetkom breznianskeho cirkevného zboru a jediným evanjelickým kostolom na Horehroní. Len, žiaľ, už nie je centrom miestneho zborového života. Samotná Valčkovňa je jedinou obcou Horehronia, kde nežije ani jeden evanjelik. A tomu zodpovedá aj stav krásneho, neogotického kostola. Evanjelické služby Božie sa v ňom v roku 2019 konali po 15 rokoch. Od roku 2001 ho má v nájme obec a využíva ho ako dom smútku, raz sa v ňom konalo aj prvé sväté prijímanie. Smutný stav kostola vo Valčkovni sa stal pre breznianskych evanjelikov výzvou. Rovnako tak aj vzkriesenie evanjelického cirkevného života na Horehroní. Dnes sa k evanjelikom na Horehroní priznáva asi 25 veriacich. Evanjelici veria, že sa im podarí čiastočne oživiť duchovný život na Horehroní. A rovnako zachrániť aj kostolík a jeho dedičstvo.

Radim Pačmár bol za kňaza Evanjelickej cirkvi a. v. ordínovaný v roku 2016. Do Brezna prišiel po dvojročnej službe v Považskom senioráte so sídlom v Lubine, okres Nové Mesto nad Váhom, kde pôsobil vo funkcii seniorálneho kaplána.

Treba veriť, že mladý tridsaťročný farár pochádzajúci z Gemera zotrval v našom evanjelickom zbore dlhé roky. Taká je tu tradícia, na rozdiel od katolíckej cirkvi. Najdlhšie zotrval v Brezne **Ján Chalupka**. Bol tu farárom celých 47 rokov, od roku 1824 do roku 1871. Aj obľúbený Brežňan, **Dušan Fabricius**, ktorý odišiel do dôchodku v roku 2004, zotrval v službe na breznianskej evanjelickej fare dlhých 34 rokov. **Matej Tasler**, spisovateľ a zakladateľ cirkevných spolkov, ktorý sa po celý život usiloval o ekumenické zblíženie cirkví, pôsobil v Brezne 32 rokov, v rokoch 1938-1970. Takmer počas celej svojej služby bol

prenasledovaný a napriek tomu vytrval. Publikovať nemohol od roku 1948 až do jeho smrti. Napriek tomu bol sústavne literárne činný. K odchodu do dôchodku ho prinútila v roku 1970 len štátna a cirkevná správa. .

Štatistika evanjelickej farnosti

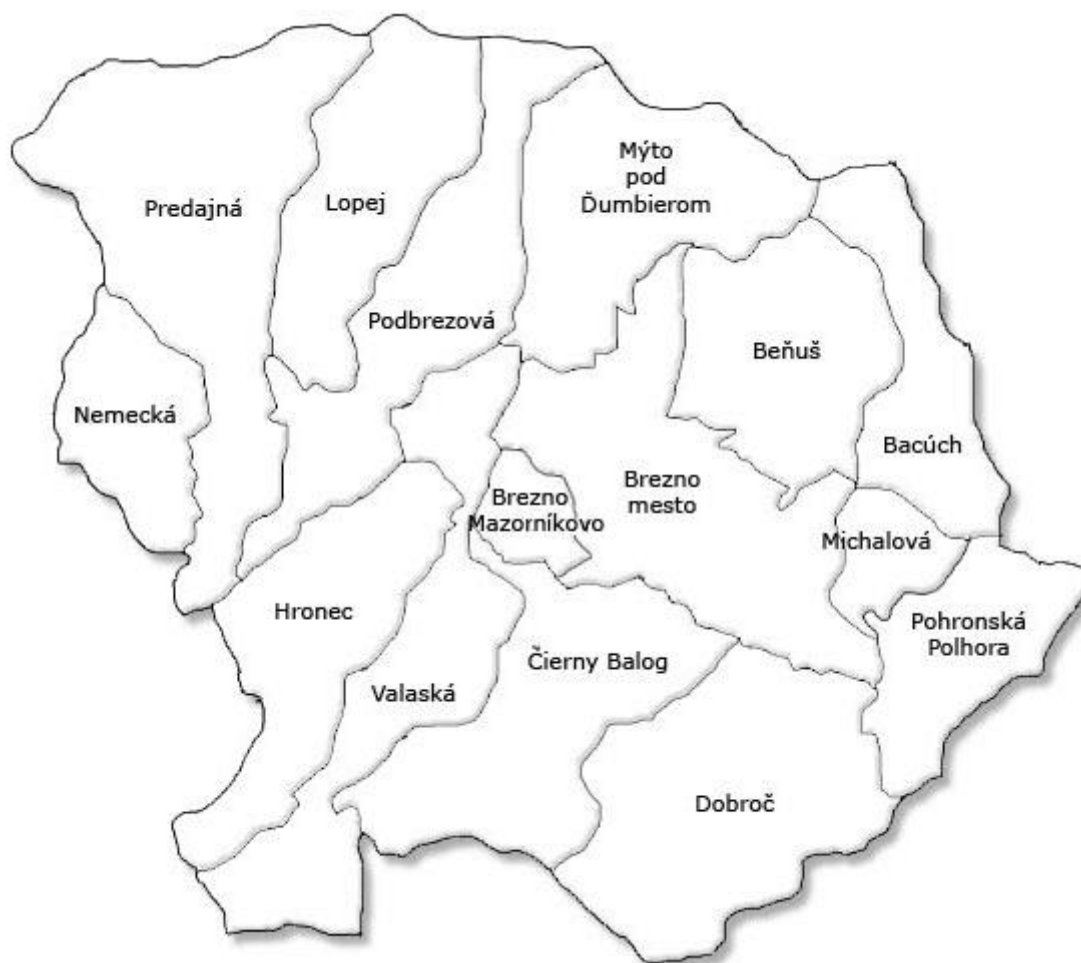
DRUH OBRADU	rok 2018	rok 2019
Krsty	8	6
Pohreby	13	12
Konfirmácia	4	11
Sobáše	4	2

K 31.12.2019 evidujeme v Brezne 971 členov cirkevného zboru. Priemerná účasť na službách Božích je 95 členov. Počas roka pristúpili do zboru dvaja členovia, nevystúpil nikto, z inej cirkvi prestúpili taktiež dvaja.

NOVÝ DEKAN RÍMSKOKATOLÍCKEJ CIRKVI

Brezniansky dekanát patrí pod Biskupstvo Rožňava alebo Rožňavskú diecézu, v úradnom styku Rímskokatolícka cirkev biskupstvo Rožňava. Na jej čele je diecézny biskup Mons. Stanislav Stolárik. Jej rozloha je 7 000 km². Pod brezniansky dekanát patrí 14 farských úradov:

Brezno - Mazorníkovo, Brezno - mesto, Čierny Balog, Dobroč - Čierny Balog, Hronec, , Lom nad Rimavicou, Lopej, Michalová, Mýto pod Ďumbierom, Nemecká, Podbrezová, Pohronská Polhora, Predajná, Valaská

V dekanáte je 18 kňazov, z toho štyria farári, jedenásť kňazov je vo funkcii administrátorov, dvaja sú kapláni a jeden je výpomocný duchovný.

*Len tri roky, od roku 2016 pôsobil na rímskokatolíckej farnosti v Brezne ako dekan a farár vo farnosti mesto ThDr. **Ján Míhoľ**. Od 1. júla po jeho preložení na faru do Nálepky na jeho miesto dekana a farára na brezniansku faru nastupuje nový kňaz, 57-ročný Mons. Mgr. **Dušan Lukáč**.*

FARNOSŤ MESTO

Na mieste kaplána farnosti Brezno mesto došlo v striedaníu ešte v minulom roku, a tak sú duchovní otcovia farnosti v roku 2019 títo:

Farár – dekan: Mons. Mgr. Dušan Lukáč

Kaplán: PhDr. Ing. Stanislav Andrek

Stály diakon: Ing. Mgr. Rafael Ambros

Kňazi, ktorí pôsobili vo farnosti:

- 2008 Štefan Fábry - kaplán
- 2009 Ján Petrovčík - kaplán
- 2010 Tomáš Székely - kaplán
- 2010 Marián Jurko - kaplán
- 2010 Jozef Fričovský - farár
- 2011 Martin Trojan - kaplán
- 2012 Peter Philipp Földesáky, - kaplán
- 2013 Peter Vlasatý - kaplán
- 2014 Lukáš Tkáč kaplán
- 2015 Benedikt Myroslav Ščerban, OFM - kaplán
- 2016 Rastislav Hanečák - kaplán
- 2016 Ján Malček - kaplán
- 2016 Ján Mihoč - farár
- 2018 Stanislav Andrek - kaplán
- 2019 Dušan Lukáč - farár

Mons. Mgr. Dušan Lukáč sa narodil 5. septembra 1962 v Partizánskom, kde navštevoval základnú školu a potom strednú odbornú školu kožiarsku. Po jej skončení a po absolvovaní základnej vojenskej služby pracoval vo vtedajších Závodoch 29. augusta ako modelár a návrhár obuvi. V roku 1990 promoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave v odbore veda o výtvarnom umení. V roku 1992 nastúpil štúdium teológie na Teologickej fakulte UK - teologickom inštitúte v Spišskom Podhradí. Za kňaza bol ordinovaný v roku 1996. Odvtedy pôsobil vo farnostiach hlavne na východnom Slovensku (Krompachy, Nálepko, Štós). Do Brezna prichádza z Gelnice, kde pôsobil ako farár 9 rokov.

Štatistika rímskokatolíckej farnosti mesto

DRUH OBRADU	rok 2018	Rok 2019
Krsty	63	77
Dievčatá	27	30
Chlapci	36	46
Dospelí	0	1
Pohreby	90	99
ženy	45	42
Muži	49	56
Deti	1	1
Sobáše	33	25
katolíci navzájom	28	19
z toho s nekatolíckmi	5	6
Birmovaných	33	32
1. sv. prijímanie	57	59

FARNOSŤ MAZORNÍKOVO

Aj v druhej breznianskej rímskokatolíckej farnosti Mazorníkovo došlo v tomto roku k striedaniu kňazov. Od roku 2010 tu pôsobil kňaz vo funkcii administrátora Ivan Hupka. Prišiel k nám do Brezna z Revúcej, kde bol kaplánom. Od 1. júla tohto roku bol preložený do farnosti na Pohronskú Polhoru a na jeho miesto nastúpil nový kňaz, ako administrátor mladý, 33-ročný Lukáš Tkáč. Za kňaza bol ordinovaný v roku 2011. Potom pôsobil ako kňaz v Divíne, v roku 2014 bol kaplán vo farnosti mesto Brezno, farský administrátor v Čiernom Balogu, kancelár na Biskupskom úrade v Rožňave a naposledy farský administrátor v Bacúchu.

Kňazi, ktorí pôsobili vo farnosti:

2009	<i>Tomáš Székely - diakon</i>
2010	<i>Martin Trojan - diakon</i>
2010 - 2019	<i>Ivan Hupka – administrátor</i>
2018	<i>Štefan Baláž – diakon</i>
2019	<i>Lukáš Tkáč – administrátor</i>
2019	<i>Peter Manko - diakon</i>

Štatistika rímskokatolíckej farnosti Mazorníkovo

DRUH OBRADU	rok 2018	Rok 2019
Krsty	54	37
<i>dievčatá</i>	28	19
<i>chlapci</i>	24	18
<i>dospelí</i>	2	0
Pohreby	12	18
<i>ženy</i>	5	6
<i>Muži</i>	7	11
<i>Deti</i>	0	1
Sobáše	10	9
<i>katolíci navzájom</i>	9	6
<i>z toho s nekatolíkmi</i>	1	3
Birmovaných	11	0
1. sv. prijímanie	34	19

Vo farnosti sú živé spoločenstvá rodín, matiek, otcov i mládeže. Ľudia sú veľmi vďační i ústretoví s ochotnými rukami, nohami no hlavne s ochotnými srdcami. V uplynulom roku sa robili aj opravy horného poschodia farskej budovy (výmena okien a balkónových dverí, rekonštrukcia kúpeľne a nová výmalba horného poschodia). Záver roka sa komunita podarilo spestriť detským vystúpením o príchode Ježiša na tento svet, ktoré si vychutnali všetci prítomní v kostole sv. Jána Bosca.

ŠKOLSTVO

MATERSKÉ ŠKOLY

Prehľad umiestnenia detí v mestských materských školách, porovnanie s minulým školským rokom:

MIESTO MATERSKEJ ŠKOLY	Zástupca riaditeľa školy pre materské školy	POČET DETÍ	
		Ľ 15.9. 2018	Ľ 15.9. 2019
Materské škola – Nálepškova 50	Dáša Medvedová	117	99
Materská škola Dr. Clementisa 3	Dáša Medvedová	115	108
Materská škola B. Němcovej 17	Jaroslava Mišániová	42	42
Materská škola Hradby 9	Jaroslava Mišániová	103	103
Materská škola MPČL 35	Žaneta Kunštárová	120	132
Súkromná MŠ EGB, Školská 5	Lenka Heilerová	30	16
SPOLU		527	500

V materských školách mesta sa nič podstatného nezmenilo. V mnohých mestách na Slovensku je nedostatok miest v materských školách, ale naše mesto takýto problém nemá. Všetky požiadavky rodičov na umiestnenie detí v materských školách zariadení boli väčšinou uspokojené,

V meste máme 6 materských škôl. Organizačne sú začlenené pod 3 základné školy; MŠ pri ZŠ Karola Rapoša, Pionierska 4 je v dvoch elokovaných pracoviskách – ŠDC 3 a Nálepškova 50, MŠ pri ZŠ Pionierska 2 v dvoch elokovaných pracoviskách Hradby 9 a B. Němcovej 17 a piata je MŠ pri ZŠ MPČL 35. V súkromnej materskej škole EGB na Školskej ulici došlo k zmene riaditeľky. Namiesto Gabriele Pavúkovej v septembri sa stala riaditeľkou Lenka Heilerová,

RENOVÁCIA MATERSKÝCH ŠKOL

Vo februári 2019 otvorili v Materskej škole pri Základnej škole na Mazorníkove siedmu triedu pre 16 detí, ktoré neboli prijaté na predprimárne vzdelávanie z dôvodu nepostačujúcich priestorových podmienok.

Mesto si v tomto roku naplánovalo veľkú rekonštrukciu dvoch materských škôl; na Ulici Clementisova a na Ulici Nálepškova. Vypracovali sa projekty, podali žiadosti na dotácie, ale rekonštrukcie mohli začať realizovať až po letných prázdninách. Cieľom mesta bolo zrealizovať obidva projekty, resp. hlavnú časť počas letných prázdnin, aby čo najmenej obmedzilo chod materských škôl. Proces kontroly projektov na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR však prebiehal veľmi dlho. Tak sa rekonštruovať začalo až koncom augusta a v septembri a preto bolo nutné zabezpečiť pre 207 detí dvoch materských škôl náhradné priestory. Vytvorili ich v triedach dvoch základných škôl.

ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Prehľad základných škôl v Brezne k 15. 9. 2019 ; porovnanie s predchádzajúcim rokom:

NÁZOV ŠKOLY	MENO RIADITEĽA	POČET ŽIAKOV	
		Školský rok 2019/2020	Školský rok 2018/2019
Základná škola Pionierska 4	Danka Katonová	544	516
Základná škola Pionierska 2	Beata Prečuchová	827	841
Základná škola MPČL 35	Peter Macčko	256	255
SPOLU		1627	1612

V Základnej škole s MŠ Pionierska 2 cez letné prázdniny zrekonštruovali v 30 ročnej telocvični hygienické zariadenia, prilahlé šatne spolu s výmenou zastaralého odpadového potrubia a elektroinštalácie.

Mesto koncom roka ukončilo výstavbu multifunkčného športového areálu, ktorý vyrástol v areáli základných škôl na Pionierskej ulici.

Žiakov zo základnej školy na sídlisku Mazorníkovo určite potešila výmena trávnička na multifunkčnom ihrisku, ktoré sa nachádza za školou. Trávničk vymenili koncom roka.

DEŇ UČITEĽOV

Pri príležitosti výročia narodenia Jana Amosa Komenského si na Slovensku každoročne 28. marca pripomíname Deň učiteľov. Všetkým breznianskym pedagógom sa na podujatí určenom špeciálne pre nich poďakoval aj primátor Tomáš Abel. Slávnostný program venovaný zanietným pokračovateľom odkazu učiteľa národov zorganizovalo mesto v spolupráci s odborom kultúry a športu už po štvrtýkrát. Novinkou boli prezentácie o ocenených Samospráva pre zamestnancov škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ale aj pracovníkov stredných škôl pôsobiacich na jeho území, pripravila pri príležitosti Dňa učiteľov výnimočný večer spojený s oceňovaním pedagógov. Slávnostné podujatie v mestskom dome kultúry otvorili štvorročnou hrou na klavíri študenti Akadémie umení (AKU) v Banskej Bystrici Kate Shapran a Zoltán Fazekasz. Výnimočnú atmosféru mu vtipnou ukážkou z hry Stanislava Štepku vdýchli aj deti z literárno-dramatického a hudobného odboru ZUŠ Brezno, muzikálové speváčky Dominika Bellová a Simona Vargová z AKU či kapela Hudci so speváčkou Veronikou Spodniakovou. Novinkou v porovnaní s minulými ročníkmi boli krátke prezentácie o jednotlivých ocenených. „Som veľmi rád, že môžeme oceniť prácu pedagógov, ktorí svojou činnosťou a prístupom robia zo škôl, kde pôsobia, výnimočné vzdelávacie inštitúcie. Za všetky tie dni, kedy uprednostnili záujmy žiakov pred svojim vlastným voľným časom a pohodlím. Za všetky drobnosti, ktoré sa môžu zdať bežné, no ovplyvnili životy a zmýšľanie stoviek mladých ľudí. Za úspechy, ktoré s deťmi dosiahli ďaleko za hranicami regiónu i problémy, ktorými si museli prejsť a spoločne ich vyriešiť. Najväčším úspechom ich práce však navždy ostanú žiaci, pre ktorých sa oprávnene stali pozitívnym vzorom po stránke ľudskej i profesionálnej,“ povedal primátor.

OCENENÍ PEDAGÓGOVIA

Cenu si odnieslo až 18 učiteľov. Okrem pedagógov zo základných škôl mesto tentokrát ocenilo aj tých stredoškolských.

Ceny za rok 2019 získali

Dagmar Trangošová, učiteľka Základná umelecká škola - za úspešné pôsobenie a výborné výsledky vo výchove a vzdelávaní a prínos v rozvoji umeleckého školstva

Monika Akurátna, učiteľka Základná umelecká škola - za tvorivú pedagogickú prácu a bohaté mimoškolské aktivity;

Daniela Křimentová, učiteľka, Stredná odborná škola techniky a služieb - za mimoriadne kvalitnú dlhoročnú prácu vo výchove a vzdelávaní mládeže na strednej odbornej škole

Eva Vančová a Mária Michalíková, učiteľky Gymnázium Jána Chalupku - za celoživotnú prácu v školstve a popularizáciu prírodovedných predmetov;

Jaroslava Mišániová, učiteľka materskej školy na Základnej škole s Materskou školou Pionierska 2 – za dlhoročnú prácu vo funkciách pri výchove detí

Lubica Kafříková – učiteľka druhého stupňa na Základnej škole Pionierska 2 - za dlhoročnú prácu vo funkciách pri výchove detí

Jaroslava Zemková a Janka Trnavská, obe učiteľky materskej školy pri Základnej škole s materskou školou MPCĽ 3 - za dlhoročnú prácu vo výchove a vzdelávaní;

Daniela Velánová, učiteľka Hotelová akadémia - za dlhoročnú prácu a úspechy vo výchovno-vzdelávacom procese v oblasti odborného vzdelávania;

Dušan Bublín, učiteľ Hotelová akadémia - za vynikajúcu prácu učiteľa prírodovedných predmetov, modernizáciu vyučovacieho procesu a tvorbu a realizáciu projektov;

Lubomír Křešák učiteľ Hotelová akadémia - za mimoriadnu starostlivosť o mládež v oblasti športu a zodpovedné plnenie pracovných povinností;

Anna Šulejová, učiteľka Hotelová akadémia - za dlhoročnú prácu a úspechy vo výchovno-vzdelávacom procese v oblasti odborného vzdelávania;

František Roth, učiteľ Súkromná stredná odborná škola pedagogická EBG za mimoriadne pracovné nasadenie vo veciach pedagogických, organizačných aj umeleckých;

Lítvia Kupcová učiteľka Súkromná stredná odborná škola pedagogická EBG- za dlhodobý pozitívny a tvorivý prístup k práci

Daša Medvedová učiteľka materskej školy pri Základnej škole s MŠ Pionierska 4 za tvorivú a cielavedomú prácu zástupkyne riaditeľky pre materskú školu

Zuzana Dančíková, učiteľka Základnej školy s materskou školou Pionierska 4 - za tvorivú a inšpiratívnu prácu učiteľky prírodovedných predmetov

Ludmila Vraniaková učiteľka Špeciálna základná škola) za dlhoročnú pedagogickú prácu so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a výborné výsledky v pedagogickej práci.

CHALUPKOVĽO BREZNO

Tohto roku sa tradičné podujatie - 52. ročník celoslovenskej prehliadky umeleckej tvorivosti učiteľov - uskutočnilo v osobitnom režime. Z finančných dôvodov sa program z pôvodného trojdňového podujatia zredukoval a podujatie sa uskutočnilo len v piatok 11. októbra. Z pôvodných súťažných odborov sa uskutočnila iba prehliadka v literárnej tvorbe. Na breznianskych stredných školách sa konali tvorivé dielne, o ktoré bol veľký záujem a v uliciach mesta rozličné umelecké pouličné prezentácie. Slávnostné vyhlásenie výsledkov bolo spojené s prezentáciou novej knihy „Učiteľský otčenáš nemá amen“ dlhoročného „Chalupkovca“, spisovateľa, autora odbornej literatúry **Lubomíra Pajtinky** a konalo sa v Horehronskom múzeu.

OLYMPIÁDA DETÍ MATERSKÝCH ŠKÔL

Okresná športová olympiáda detí materských škôl o putovný pohár primátora mesta Brezna - už XXII. ročník - sa uskutočnila v rámci Dní mesta Brezna 29. mája v mestskej aréne. Zúčastnilo sa jej 100 chlapcov i dievčat z 25 materských škôl okresu Brezno. Deti súťažili v štyroch disciplínach – beh na 30 metrov, skok do diaľky z miesta, hod loptičkou a zmiešaná štafeta. Pridala sa aj súťažná disciplína zdravotnícka príprava. Putovný pohár primátora mesta Brezna získala Materská škola Valaská.

ZÁPIS PRVÁKOV

Všetky základné školy, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Brezno, v apríli uskutočnili slávnostný zápis do prvého ročníka pre školský rok 2019/2020. Predškôlakov privítali milým programom a pripravili pre nich pestré aktivity. Zápisy sa týkajú detí, ktoré do 31. augusta 2019 dovŕšili vek šesť rokov a dosiahli školskú spôsobilosť. Žiak plní povinnú

školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalý pobyt, v tzv. spádovej škole. Zákonný zástupca však môže pre svoje dieťa vybrať aj inú základnú školu. Zápis predškolákov v Brezne sa uskutočnil v stredu 3. apríla, pričom celkovo zapísali 224 prváčikov, z toho 40 na Mazorníkove, 82 v Základnej škole Karola Rapoša a 102 na Základnej škole s materskou školou Pionierskej 2.

SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA

SOCIÁLNA PODPORA MESTA

ZVÝŠENÝ PRÍSPEVOK PRI NARODENÍ DIEŤAŤA

Sociálna politika samosprávy sa sústreďuje nielen na sociálne znevýhodnené skupiny, marginalizované komunity či seniorov, ale aj na mladé rodiny. Cieľom je zatriktívniť Brezno natolko, aby v ňom mali chuť žiť, pracovať a vychovávať svoje deti. Breznianska samospráva sa už pred tromi rokmi rozhodla ísť nad rámec tejto pomoci a prijala právnu úpravu, ktorá umožňuje rodinám po splnení stanovených podmienok požiadať o finančné prostriedky, ktoré im majú pomôcť lepšie zvládnuť novú životnú situáciu. Od roku 2016 mesto vyplátilo jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa 449 rodinám, pričom ich počet každoročne narastal približne o 30 žiadateľov.

Jednorazová finančná injekcia od mesta určená pre rodičov novonarodených Brežňanov sa zvýšila v tomto roku z pôvodných 200 eur na 250 eur. Rozhodli o tom mestskí poslanci na májovom zastupiteľstve. Príspevok pri narodení dieťaťa štandardne slúži ako nástroj na podporu rodičovstva na celoštátnej úrovni.

V roku 2019 mesto vyčlenilo zo svojej pokladnice na tento účel viac ako 34 tisíc eur. V roku 2019 mesto vyplátilo jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa 132 rodinám a 137 deťom; v piatich rodinách sa narodili dvojčičky.

DOTÁCIA NA OPATROVATEĽSKÚ SLUŽBU

Mesto bolo úspešné pri schvaľovaní žiadostí o dotáciu na opatrovateľskú službu. Rozhodnutím Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky bol mestu schválený nenávratný finančný príspevok vo výške 498 750 eur. Tento projekt sa zrealizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu ľudské zdroje. Dopyt je veľký. Cieľom projektu je podporiť prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a to udrzaním resp. zvýšením poskytovania opatrovateľskej služby (OS) a umožniť tak ľuďom, ktorí sú na túto službu odkázaní, zotrvať čo najdlhšie v domácom prostredí. Poskytnuté finančné prostriedky

významne pomôžu mestu uspokojiť dopyt občanov po OS. Projekt sa realizuje poskytovaním opatrovateľskej služby v domácnosti, prostredníctvom 35 opatrovateľiek, ktoré vykonávajú služby všeobecného hospodárskeho záujmu pre približne 45 klientov počas 25 mesiacov. Jeho realizácia začala v marci 2019 a ukončená bude v marci 2021. Jedná sa o podporu existujúcich pracovných miest, prípadne podporu novovzniknutých pracovných miest.

NEMOCNICA

REKONŠTRUKCIA NEMOCNICE

Nemocnica s poliklinikou Brezno získala osem miliónov eur z eurofondov na rekonštrukciu a prestavbu interiéru, ako i modernizáciu prístrojového vybavenia, s ktorou začala už vlani na jar. Najväčšia investícia za posledné desaťročia počíta s vybudovaním nového urgentného príjmu s recepciou európskeho formátu a takisto so zriadením patientskeho centra, ktoré bude slúžiť ako informačné centrum a objednávací rezervačný systém. Úplnou obnovou postupne prechádzajú aj operačné sály, ktoré budú spĺňať najvyšší hygienický a prevádzkový štandard, pričom vedenie nemocnice verí, že aj takýmto spôsobom sa mu podarí do Brezna pritiahnúť špičkových operátorov z rôznych častí Slovenska. Prvoradým cieľom projektu je totiž skvalitnenie, zefektívnenie a zvýšenie dostupnosti neodkladnej zdravotnej starostlivosti v regióne, ku ktorej významne prispieva aj mesto.

PODPORA MESTA

Rekonštrukciu nemocnice, ktorá je najväčšia za posledné desaťročia, vedenie mesta považuje za veľký úspech pri zlepšení podmienok a kvalite služieb nemocnice. Aj keď je naše mesto menšinovým zriaďovateľom a štát má v podiele zriaďovateľov viac ako 83 %, na obnovu sa snaží prispievať pravidelne. Aj tohto roku mesto finančne podporilo brezniansku nemocnicu. Naposledy prispelo na rekonštrukciu neurologického oddelenia, ktorú nemocnica realizovala počas leta. Renovácia neurologického oddelenia sa uskutočnila z vlastných zdrojov nemocnice, mesto Brezno prispelo sumou 16 000 eur.

Na jednotke intenzívnej starostlivosti interného oddelenia breznianskej nemocnice vymenili staré postele za nové, elektricky polohovateľné, ktoré si stisnutím tlačidla môžu sami nastaviť aj ležiaci pacienti. Na kúpu lôžok mesto poskytlo účelovú dotáciu 10 000 eur.

DIAMANTOVÉ OCENENIE NEMOCNICE

Nemocnica s poliklinikou v Brezne zásluhou neurologického oddelenia získala medzinárodné diamantové ocenenie ESO Angels Awards, ktorú jej udelila Európska organizácia pre liečbu cievnych mozgových príhod hodnotiaca kvalitu, rýchlosť a efektívnosť poskytovanej akútnej starostlivosti. Cena sa udeľuje neurologickým oddeleniam, ktoré na základe dlhodobého monitorovania kvality a zadávania údajov do národných a medzinárodných registrov CMP poskytujú špičkovú starostlivosť pri liečbe tohto ochorenia. Na tomto základe potom každý štvrťrok udeľujú nemocniciam zlatý, platinový a diamantový status.

Angelsi Iniciatíva je rozšírená po celom svete. V súčasnosti je do nej zapojených zhruba dvetisícpäťsto nemocníc z deväťdesiatšesť zúčastnených krajín. Najväčšie zastúpenie má v Európe, kde je momentálne zapojených približne osemsto nemocníc. Medzi nemocnicami ktoré získali diamantové ocenenie za prvý štvrťrok 2019, boli nemocnice z Argentíny, Bulharska, Chorvátska, Českej republiky, Egypta, Estónska, Maďarska, Iránu, Talianska, Lotyšska, Poľska a Portugalska. V rámci Slovenska je do Angels Iniciatívy zapojených tridsaťštyri nemocníc. Nemocnica v Brezne sa tak v liečbe cievnej mozgovej príhody dostala na úroveň najlepších zariadení na svete. Neurologické oddelenie a ambulatnú zložku v Nemocnici s poliklinikou v Brezne personálne zabezpečuje primár Ivan Droppa, jeho zástupca Bronislav Zlevský a ďalší siedmi lekári. Vrchnou sestrou oddelenia je Martina Gracová.

Na každoročnej konferencii v talianskom Miláne ocenenie pred viac než 4000 účastníkmi prevzal primár neurologického oddelenia Ivan Droppa. V rámci oficiálneho odovzdania v breznianskej nemocnici diamantové ocenenie od konzultantky Angels Iniciatívy za Slovensko Mgr. Diany Urbáni prevzal MUDr. Droppa za účasti riaditeľa nemocnice Ing. Jaroslava Mačejovského, primátora mesta Brezna Ing. Tomáša Ábela, technického riaditeľa akçiovej spoločnosti Železiarne Podbrezová Milana Srnku a niekoľko zamestnancov nemocnice 13. júna.

KULTÚRA

KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

FAŠIANGOVÝ SPRIEVOD

Pred pôstnym obdobím a veľkonočnými sviatkami, ktoré tento rok pripadajú na 19. až 22. apríla, sa aj Brezňania mohli nielen dosýta zabaviť a najesť, ale zároveň prispieť na dobrú vec. Tradičný fašiangový sprievod brázdil námestie a jeho prilahlé ulice už od skorého podvečera. Z denného centra Prameň smeroval popred Horehronské múzeum, kostol až k mestskému úradu, kde zamaskovaných breznianskych seniorov privítal primátor mesta Tomáš Abel. Práve on prišiel pred štyrmi rokmi s nápadom prinavrátiť do Brezna tradičné fašiangové slávnosti a s touto myšlienkou sa mu podarilo uspieť. Aj tentokrát bol na námestí pred zvonnicou pripravený bohatý program, o ktorý sa postarali nielen aktívni dôchodcovia z Prameňa, ale aj zvučné hlasy Krnohárov či ženská spevácka skupina Beňušianka. Pomohli 17-ročnej Simonke Fašiangové obdobie od Troch kráľov až do polnoci pred Popolcovou stredou je dodnes považované za čas hojnosti, jedenia, pitia a zábav. S tým breznianskym sa navyše už niekoľko rokov neodmysliteľne spája chuť pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú. Aj tentokrát si návštevníci podujatia mohli za dobrovoľný príspevok pochutnať na charitatívnom primátorskom guláši a rovnako aj na voňavých pampúšičkách od seniorov z Prameňa. Výťažok z predaja v hodnote 494 eur organizátori venovali 17-ročnej Simonke Muchovej z Brezna, ktorá od malička trpí detskou mozgovou obrnou a je odkázaná na celodennú starostlivosť svojich najbližších. Vybierané prostriedky rodina použije na zakúpenie špeciálneho vozíka.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

SPOMIENKA NA JANKA KUČIAKA

Vo štvrtok 21. februára uplynul rok od brutálnej vraždy investigatívneho novinára Jána Kuciača a jeho partnerky Martiny Kušnírovej. Ich pamiatku si uctili aj obyvatelia Brezna. Nezabudneme! Pokračujeme! Toto heslo znova dostalo na námestia po celej krajine,

ale aj za jej hranicami tisíce ľudí, ktorí ani po roku nezabudli na násilnú smrť mladej dvojice a rozhodli sa pokračovať v boji za slušné Slovensko. Niekoľko desiatok z nich sa zišlo aj na námestí v Brezne, kde si vypočuli príhovory organizátorov, aktivistov a tiež odkazy rodičov a príbuzných zavraždeného páru.

OZNAČENIE KULTÚRNYCH PAMIAŤOK

Mesto Brezno má bohatú históriu a môže sa pochváliť množstvom národných kultúrnych pamiatok. Nezisková organizácia Brezno pre občanov získala dotáciu od Banskobystrického samosprávneho kraja na projekt, ktorého cieľom bolo vhodne označiť kultúrne pamiatky v historickom centre mesta. Obsahom označenia je aj informačný text s krátkym popisom pamiatky, ktorý sa po načítaní QR kódu rozšíri do podrobnejšej informácie. Textové podklady zostavilo Horehronské múzeum. Týmto projektom zabezpečilo mesto výrobu a umiestnenie bronzových informačných tabúľ, ktorými boli označené kultúrne pamiatky v meste. Text na tabuliach je v slovenskom a anglickom jazyku. Označené boli, nasledovné pamiatky: Mestská veža – zvonica, Mestská radnica, Synagóga, Morový stĺp, Evanjelický kostol, Katolícky kostol, Ľudová mangľovňa, Socha gen. M. R. Štefánika. Po načítaní QR kódu

ÚSPECH DIVADELNÍKOV

Divadelný súbor Jána Chalupku mesta Brezno opäť zožal úspech. Zo súťažnej prehliadky Palárikova Račová si odniesol zlatú medailu a cenu obce Račová za inscenáciu hry Jána Chalupku *Trinásta hodina alebo veď sa nahľadíme, kto bude hlásnikom v Kocúrkove*. Striebornú medailu a cenu mesta Čadca získal divadelný súbor Ráztočan. Prehliadku ochotníckych divadelných súborov zavŕšili vyhlásením výsledkov v piatok 26. apríla 2019 v Dome kultúry v Čadci.

ČÍNSKE KURZY

Mesto Brezno počas roka realizovalo projekt zdravotných cvičení a jazykovo-kultúrnych kurzov. Kurzy čínskych zdravotných cvičení, bojových umení, čínskeho jazyka a kultúry sú zamerané na rôzne skupiny obyvateľstva ako mládež, ľudí v produktívnom veku

aj seniorov. Autorom a lektorom projektu bol **Marián Laššák**, ktorý v Číne prežil viac ako desať rokov. Väčšinu času venoval štúdiu a výučbe čínskeho jazyka, kultúry, filozofie, bojových umení a zdravotných cvičení a taktiež rozvoju slovensko-čínskych kultúrnych vzťahov.

SHAOLINSKÍ MNÍSI

Úspešný projekt zdravotných cvičení a jazykovo kultúrnych kurzov pod vedením jeho autora a lektora Mariána Laššáka dosiahol ďalší rozmer. Do Brezna zavítali mnísi z legendárneho kláštora Shaolin, aby záujemcom priblížili svoje umenie.

V druhý novembrový štvrtok M klub v Brezne doslova praskal vo švíkoch. Bol na to aj patričný dôvod, shaolinských mníchov totiž nestretne našinec na ulici každý deň. Beseda s nimi trvala takmer dve hodiny a poslucháči sa na nej dozvedeli viac o ich každodennom živote v kláštore, o jeho spojení so Zenom a Kung fu, ale získali aj praktické rady v oblasti akupresúry. Trojica zároveň trpezlivo odpovedala na početné otázky publika, ktoré v prevažnej miere súviseli s telesným a duševným zdravím človeka.

Dopoludnie pritom strávili na Gymnázium J. Chalupku v Brezne, kde sa približne 90 študentov aktívne a nadšene zapojilo do cvičenia pod ich vedením, čo pozitívne vníma aj organizátor projektu Marián Laššák: „Všetky akcie so shaolinskými mníchmi v Brezne majú zatiaľ veľmi dobrý ohlas. Spoločné meditácie a zdravotné cvičenia sa tak namiesto komorných priestorov uskutočnili v mestskej športovej hale.“

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

REKONŠTRUKCIA HISTORICKÉHO MANGLA

Roľnícko – remeselnícka usadlosť na Rázusovej ulici v Brezne je národná kultúrna pamiatka. Jej správcou je Horehronské múzeum v Brezne. Na prvý pohľad ničím zaujímavý objekt skrýva medziiným aj unikátnu pamiatku, jedinú svojho druhu nielen v našom regióne, ale na Slovensku. Súčasťou objektu je mangľovňa s najväčšou „žehličkou“ na Slovensku – dreveným mangľom na kónský pohon, používaným na konečnú úpravu tkanín.

Výnimočným ho robí ani nie tak veľkosť (hoci vaňa s rozmermi 8 x 1 x 1 m naložená kameňom váži cca 8 ton), ale skôr fakt, že stojí na pôvodnom mieste a dodnes sa zachovala jeho funkčnosť. Predpokladalo sa, že mangel postavili v 1. polovici 19. storočia, dendrochronologický posudok upresnil vek dubového dreva použitého na výrobu valcovacej dosky na rok 1828. Všetky časti zariadenia sú zachované, posledné výmeny drevených prvkov a ozubených koles realizoval v medzivojnovom období mangliar **Vojtech Roštár**, syn pôvodného majiteľa. Odvtedy sa zub času podpísal na stave jednotlivých častí. Drevokazný hmyz a vlhkosť urobili svoje

Horehronské múzeum, ako správca objektu, sa opakovane snažilo získať prostriedky na pamiatkovú obnovu usadlosti ako celku, so zámerom adaptovať objekt pre účely múzea. Neúspešný bol aj tohtoročný pokus o získanie finančných prostriedkov z grantového systému MK SR Obnovme si svoj dom. Na pamiatkovú obnovu zariadenia mangľa vyčlenil prostriedky vlastník objektu, Banskobystrický samosprávny kraj.

Reštaurátor **Tibor Kováč** so svojimi spolupracovníkmi si doslova vysúkali rukávy a rozobrali mangel na kúsky, aby mu vrátil nielen pôvodný vzhľad, ale aj fyzický stav natoľko, aby sa zachovala naďalej aj jeho funkčnosť. Práce sú náročné nielen na fyzickú kondíciu (rozмеры najdlhších hranolov dosahujú cca 8 x 30 x 25 cm), ale jednoduchý nie je ani technologický postup a úzky manipulačný priestor.

Keď u Roštárov manglovali, bola to udalosť. Dialo sa tak do 60-tych rokov 20. storočia, naposledy ako rekonštrukcia prác pre účely múzea, v roku 1994. V plnom rozsahu už mangel svoju funkciu plniť po obnove pravdepodobne nebude. Domáca výroba plátne zanikla. Zostane však ako dedičstvo, dôkaz umu a zručnosti nielen mangliarov, ale aj tesárov, ktorí s technikou úmernou 19. storočiu skutočne stvorili majstrovské dielo.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NOVÁ PUBLIKÁCIA O BREZNE

Slovenský knižný trh sa môže pýšiť novou publikáciou O Brezne trochu inak... po našom, po hugánsky. Cieľom autorky **Danuše Ďurčíkovej** bolo zrozumiteľne čitateľovi priblížiť „hugánske“ nárečie, ktoré je ojedinelé a dnes už patrí minulosti. Slovná zásoba

pokrýva obdobie troch pokolení, t. j. od autorčiných starých rodičov narodených po roku 1860 a jej rodičov, ktorí odovzdali svoj slovník tretej generácii.

OCENENIE KULTÚRNYM TĚLESÁM

Počas dní mesta ocenili športovcov a následne sa na druhý deň dostalo aj jubilujúcim umeleckým kolektívom. Pred hlavným večerným programom primátor Tomáš Abel a viceprimátor Ján Králik tohtoročným jubilantom poďakoval za dlhoročnú činnosť a ich prínos nielen pre mesto Brezno.

Pamätný list pri príležitosti 10. výročia založenia odovzdali **Detskému dychovému orchestru pri ZUŠ v Brezne**, ktorý funguje pod pedagogickým vedením Mariána Švoňavu, Mateja Krellu, Kataríny Krellovej a Mariany Faško- -Rudášovej, samozrejme jeho čestným členom je aj zakladateľ Ivan Sýkorka. Veľkým úspechom bol na jeseň 2013 spoločný projekt prvého profilového CD všetkých dychových telies Brezna, kde orchester nahral štyri skladby, ako aj reprezentovanie kraja po prvýkrát na Celoštátnej súťažnej prehliadke detských a mládežníckych dychových hudieb v Dolnej Súči 2016, odkiaľ si odniesol zlaté pásmo. Vlani na celoštátnej súťaži detských a mládežníckych dychových hudieb sa umiestnil v zlatom pásme a získal titul majster Slovenska.

Pamätný list si prevzala aj **skupina historického šermu Berezun**, a to pri príležitosti 20. výročia založenia. Spomínaný názov sa nachádza v najstaršej písomnej zmienke o Brezne. Listina Štefana V. zo 17. augusta 1270 obsahuje prepis a potvrdenie privilégia listiny Bela IV. z 11. augusta 1265. Skupina sa venuje obdobiu neskorého stredoveku (15. st.) a v rámci možností sa čo najvernejšie snaží vyobraziť život človeka vo všetkých vrstvách feudálnej spoločnosti. Jej scénky sú humorne motivované, momentálne už dva roky pracujú na výrobe všetkých typov palných zbraní a rekonštrukcii ťažkoodenej pechoty západného typu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

ONDREJSKÝ JARMOK

Breznianské námestie a prilahlé ulice sa opäť koncom novembra zmenili na jarmočisko. Ondrejský jarmok v Brezne, poriadaný ako jeden z posledných počas roka na Slovensku, si

zapísal už 531. ročník. Brežňania, Horehronci, ako aj návštevníci z rôznych kútov Slovenska si opäť prišli na svoje, aj keď vo štvrtok počasie vôbec neprialo. Ulicami mesta sa šírila vôňa vareného vína, medoviny či čerstvo pečenej klobásy, sladkých trdelníkov, v ponuke bola aj tohtoročná novinka trhané palacinky. Remeselníci predávali rôzne výrobky, či už drevené, kožené, zo skla, šperky, ale aj bábky, olejomalby, keramiku, včelie produkty, kožušiny, medovníkové srdiečka s rôznymi nápismi. Núdza nebola ani o všaakovský spotrebný tovar od výmyslu sveta, veď do Brezna od 28. do 30. novembra zavítalo viac ako 200 predajcov z rôznych kútov Slovenska, ale aj spoza hraníc, z Čiech, Poľska, z Maďarska, dokonca jeden aj z Talianska.

Tento rok v piatok podvečer jarmok otvoril primátor Tomáš Abel a kultúrny program na hlavnom pódiu. Vystúpil Divadelný súbor Jána Chalupku a Základná umelecká škola s tematicky ladenou scénkou, k skvelej atmosfére tiež prispela ľudová hudba Kučeravý javor. Najveselším a najrušnejším dňom býva už tradične sobota. A tak tomu bola aj tentokrát. V mestskom parku pri kostole ponúkali zabíjačkové špeciality, o výbornú náladu sa starala ľudová hudba Nátura z Brezna, na zohriatie hrala a spievala mužská spevácka skupina Krnohári. Počas troch dní si na svoje prišli aj deti s rodičmi, ktorí si mohli vyskúšať adrenalínové jazdy na kolotočoch.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

VIANOČNÁ ATMOSFÉRA

Aj tohto roku si pripomínali Brežňania čas adventu každú nedeľu na námestí. Prvého decembra primátor spoločne so zástupcami cirkvi rozsvietil prvú sviečku, Na podujatie prišiel dekan rímskokatolíckej farnosti **Dušan Lukáč** a evanjelický farár **Radim Pačmár**. Obidvaja sa nielen prihovorili v čase adventnom, ale zároveň veniec aj požehnali.

Pravú vianočnú atmosféru prinášali do Brezna i vystúpenia domácich umeleckých kolektívov. Ako prvý vystúpil miešaný spevácky zbor Juventus, druhú nedeľu sme si vypočuli vianočné skladby v podaní Dychového orchestra Brezno. O týždeň neskôr sa predstavil Spevácky zbor mesta Brezna a blok podujatí v rámci adventného obdobia uzavrela spevácka skupina z denného centra Prameň, ako aj betlehemci z Čierneho Balogu. Prišli tiež skauti,

ktorí priniesli betlehemské svetlo, pričom z plamienka pokoja a lásky si všetci mohli odniesť aj do svojich domovov. Pre návštevníkov bola v ponuke aj šálka čaju, ktorý podávali zástupcovia mesta, či drobné sladké a slané pečivo od seniorov z denného centra Prameň.

Nedel'né podujatia v rámci adventného obdobia mali aj humanitárny charakter. Výťažok z dobrovoľného finančného príspevku mesto tentokrát venovalo 36-ročnej Mirke, ktorá od narodenia trpí zdravotným postihnutím. Starostlivosť jej zabezpečuje najmä mamka, ktorá sa donedávna starala aj o 32-ročnú zdravotne postihnutú dcéru Zuzku. Tej sa však zdravotný stav zhoršil a boj s chorobou prehrala 8. septembra 2019. Rodina mala vysoké náklady na zabezpečenie starostlivosti a pohrebu ťažko chorej Zuzky a okrem toho zabezpečuje starostlivosť aj o zdravotne postihnutú Mirku. Finančné prostriedky rodine aspoň trochu vykompenzovali stratu, ktorú utrpela.

Adventné obdobie aj tohto roku sprevádzali vianočné trhy. Začali v pondelok 16. decembra a tento rok trvali do piatka 20. decembra. O spríjemnenie nálady sa v deň ich otvorenia postarali speváčky Ema Muriňáková, Aneta Pitoňáková a jedinečný muzikálový spevák Martin Vetrák. Vo štvrtok vystúpil detský dychový orchester, spevácka skupina pri dennom centre Prameň a na druhý deň detský spevácky zbor Úsmev pri Základnej umeleckej škole Brezno a Veselí chlupci z Horehronia. K vianočným trhom neodmysliteľne patrí hudba, vianočné piesne a koledy. Tie zneli počas vianočných trhov každý deň..

Námestím sa šírila vôňa punču, medoviny, vareného vína či rôznych pochúťok. Remeselníci ponúkali perníky, domáce pagáče, koláče, štrúdle, vianočné oblátky, trubičky, aj muránske buchty a iné občerstvenie. Nechýbali včelie produkty, stromčeky, orechy, remeselné výrobky, vianočné ozdoby. V ponuke bola aj primátorská kapustnica a primátorský punč, z ktorého výťažok, ako aj z každej adventnej nedele a vianočných trhov, mesto odovzdalo zdravotne postihnutej 36-ročnej Mirke.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

HOREHRONSKÉ MÚZEUM

Kultúrne zariadenie v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja nemalo ani do konca roku 2019 vymenovaného štatutára. Do výberového konania

v septembri 2020 sa neprihlásil ani jeden uchádzač, do opakovaného vyhlásenia výberového konania jeden uchádzač. Schválenie štatutára je v kompetencii zastupiteľstva BBSK, čo sa do konca roka neudialo. Vďaka účelovo určeným finančným prostriedkom bol revitalizovaný interiér výstavných priestorov Meštianskeho domu, zabezpečené nové, k zbierkovým predmetom šetrné osvetlenie a modernizované kontaktné miesto pre návštevníkov s oddychovými zónami.

Zriaďovateľ prispel aj na vybavenie konzervátorskej dielne novými prístrojmi a zariadením, na modernizáciu techniky a osobných počítačov pre dokumentáciu a prezentáciu fondu zbierkového fondu a zriadenie Google profilu inštitúcie.

KULTÚRNE PODUJATIA

9. februára

ORGANOVÝ KONCERT

Organový koncert v Rímskokatolíckom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Brezne v sobotu 9. februára prilákal do Božieho chrámu množstvo ľudí z Brezna aj okolia. Po vlnajšom úspešnom prvom ročníku mesto Brezno v spolupráci s Oblastnou organizáciou cestovného ruchu Región Horehronie po druhýkrát usporiadalo organový koncert v rímskokatolíckom kostole v Brezne. Jedinečný umelecký zážitok priniesol trojlístok mladých umelcov, ako aj malé talenty z Helpe. Na organe hral Martin Šálka, poslucháč Janáčkovej akadémie múzických umení v Brne, ktorý nádhernou hrou predviedol veľkosť tohto nástroja, a tóny v jeho podaní boli opäť pohladením pre dušu. Speváci potvrdili svoju lásku k umeniu. Vystúpil muzikálový spevák Martin Vetrák a vyštudovaná operná speváčka Andrea Kirschová. Účinkujúcich na klavíri sprevádzala Miroslava Potančoková. Na podujatí doslova zažiarili aj tohtoroční hostia – malé talenty z Detského speváckeho zboru Felix pri Základnej umeleckej škole v Helpe.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

7. marca

MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŽIEN

V predvečer oficiálneho sviatku sa v kinosále mestského domu kultúry konali oslavy Medzinárodného dňa žien. Prvýkrát sa uskutočnil aj slávnostný koncert, ktorý pri tejto príležitosti zorganizovalo mesto Brezno. V programe sa predstavila bansko-bystrická hudobná formácia Duchoňovci s najväčšími hitmi Karola Duchoňa v modernom a sviežom prevedení a na podujatí nechýbal ani fenomenálny muzikálový spevák Martin Vetrák, ktorý si pre svoje poslucháčky pripravil malé prekvapenie. Spoločné vystúpenie so svojou mamou Mirkou Potančokovou známej z populárnej dvojice Mirka a Ondrej zožalo veľký úspech.

Každá žena si navyše z mestského koncertu odniesla nielen príjemný umelecký zážitok, ale aj ružu a spomienkovú magnetku v tvare srdca. „Želám si, aby sme nezabúdali na naše najdrahšie počas celého roka a príležitosť prejaviť im patričnú úctu, obdiv a vďačnosť si našli omnoho častejšie, ako len v jeden marcový deň,“ povedal primátor Tomáš Abel na začiatku podujatia.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

Marec apríl

SVIATKY JARI

Nadýchať sa atmosféry jari a blížiacich sa sviatkov môžu každoročne Brezňania na výstave Sviatky jari s pestrou ponukou dekoratívnych predmetov, ktorými si môžete skrášliť a dozdobiť domáce prostredie. Pozornosť pútajú najmä kraslice. Každoročná ponuka predstavuje množstvo techník, farebných kombinácií a úprav.

Tradičné veľkonočné zvykoslovia odštartovali v nedeľu na breznianskom námestí. Spevom i tancom a následným hodením zapálenej Moreny do Hrona sme sa v Brezne každoročne rozlúčili so zimou a privítali jar.

O bohatý program sa už obvykle postaral Detský folklórny súbor Šťastné detstvo z Brezna. Tento rok avšak oslavy jari nezostali len pri tradičnom programe. Po prvýkrát sa v meste Brezne odhalila aj jedinečná veľkonočná výzdoba, ktorej iniciátorom bolo vedenie mesta. Námestie zdobilo počas jari hneď niekoľko unikátnych ozdôb, a to 10 obrovských drevených vajícok a jeden veľký z dreva zhotovený veľkonočný zajac.

Morena nebola jediným podujatím svojho druhu a tak veľkonočné radosti v Brezne pokračovali aj výstavou s veľkonočnou tematikou v mestskom dome kultúry. Tak ako každý rok si návštevníci, ale aj domáci Brezňania mohli zakúpiť kraslice a rôzne iné výzdoby v Horehronskom múzeu na predajnej výstave „Sviatky jari.“

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

6. apríla

PROJEKT OBNOVY HISTORICKÉHO OVOCNÉHO SADU

V rámci projektu obnovy historického ovocného sadu zavítala na Banisko v apríli vzácna návšteva – profesor **Ivan Hričovský**. Naslovovzatý odborník v oblasti ovocinárstva a záhradníctva ponúkol cenné rady záhradkárom, ako aj predviedol názorné ukážky správneho orezávania ovocných drevín.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

9. apríla

BREZNIANSKY SLÁVIK

Deviateho apríla sa uskutočnil devätnásty ročník podujatia Brezniansky slávik. Sedemnást predškôľakov z okresu Brezno súťažilo v speve ľudových piesní, pričom porota rozhodla o absolútnej víťazke **Danielke Pokošovej** z Pohorelej.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

11. mája

MÍLA PRE MAMU

Pred oficiálnym Dňom matiek sa v sobotu 11. mája na námestí uskutočnil 9. ročník Míle pre mamu, ktorú organizovalo mesto Brezno. Mílu obohatil pestrý program. Za jedinečnú a nenahraditeľnú úlohu matky sa v Brezne poďakovalo množstvo návštevníkov, ktorí v jeden deň povýšili materstvo na najvyššiu hodnotu v spoločnosti. Podujatie slávnostným prestrihnutím pásky odštartoval primátor **Tomáš Abel**, ktorý prešiel míľu spolu s rodičmi. Všetkým mamám zaželel veľa lásky, zdravia a šťastia v živote. Návštevníci si vychutnali program pod moderátorskou taktovkou **Mareka Poliaka** a jeho pomocníčky z mestského mládežníckeho parlamentu **Natálie Letkovej**. Vystúpením potešila speváčka **Beata Dubasová**, **Zumba Kids** z Pohronskej Polhory, detský spevácky zbor **Úsmev pri**

Základnej umeleckej školy v Brezne, Fábber Dance Team Slovakia, veľký humor priniesol Šaško Fjodor, a to aj na chodúloch.

Tradične nechýbali sprievodné podujatia, ako preteky batoliat, skákací hrad pre deti či ukážky dobrovoľných hasičov, dámy sa zasa mohli nechať skrásliť. Kto si za symbolickú cenu kúpil tombolový lístok, mohol od štedrých sponzorov získať zaujímavú cenu. Výťažok z tomboly mesto tento rok venuje 14-ročnému Ondrejovi Golianovi, ktorý po ťažkom úraze zostal imobilný.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

15. mája

DETSKÉ CHALUPKOVO BREZNO

Malých Chalupkovcov privítal v Brezne viceprimátor **Ján Králik**. V kategórii tvorivej dramatiky sa zúčastnilo sedem materských škôl, a to z Nemeckej, Hel'py, Brezna – Hradby, Závadky nad Hronom, Pohronskej Polhory, Čierneho Balogu – Hlavná a Podkonice. Cenu primátora mesta Brezno získal laureát v kategórii tvorivej dramatiky Materská škola zo Závadky nad Hronom s detskou dramtizáciou literárneho textu Farbičky. Cenu Matice slovenskej si za udržiavanie a reprezentáciu ľudových tradícií a regionálnej kultúry odniesla Materská škola Čierny Balog.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

18.mája

NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ

K májovým podujatiam v meste patrí už po niekoľko rokov celoslovenské podujatie organizované múzejnou obcou Noc múzeí a galérií. Čo pre nás v tomto ročníku na 18. mája pripravilo Horehronské múzeum? Noc múzeí a galérií sa niesla v medzinárodnom duchu. Múzeum predstavilo verejnosti prostredníctvom autorskej výstavy jednu z najstarších tradičných techník Izraela. Vystrihovanie z papiera patrí k veľmi náročným ručným prácam, o čom sa mohli presvedčiť návštevníci podujatia na tvorivých dielňach, ktoré lektorovala sama autorka. Ester Shilo je v Izraeli držiteľkou certifikátu - ekvivalentu slovenského Majstra ľudovomeleckej výroby, má slovenské korene, a tak bola komunikácia o to jednoduchšia.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

30. mája

KULTÚRA NA DNŤOCH MESTA

Posledné májové dni patrili mestskému sviatku. Prvý deň štvrtok je už tradične určený hlavne staršej generácii. Do oblúbenej Kaviarne pod mestskou vežou na nestarnúce melódie do tanca aj na počúvanie pozval Otto Weiter & Andrea Fisher a hostia, medzi nimi Duo Mirka a Ondrej, Galaktik, Lapaji, Elvis Presley, Jadranka, Gizka Oňová.

Piatkové dopoludnie na námestí patrilo žiakom a študentom. Základné školy ponúkli program na hlavnom pódiu, a to spevy, tance, hru na heligónke aj folklórne pásmo. Mládežnícky parlament pripravil rôzne zaujímavé súťaže. Program mestských osláv v piatok popoludní otvorilo vystúpenie detského folklórneho súboru Šťastné detstvo, ktoré bolo zároveň živou pozvánkou na ich nový spoločný projekt s vysokoškolskými tanečníkmi Od Šťastného detstva až po univerzitnú Mladosť. So svojim repertoárom sa publiku na námestí predstavil aj Detský dychový orchester ZUŠ, ktorý pri príležitosti desiateho výročia založenia získal ocenenie od primátora mesta. Podvečer ho na pódiu vystriedala zvolenská kapela M&J Soul so známymi hitmi Amy Winehouse, The Cranberries či Eda Sheerena a nielen svojou Horúcou láskou si postupne zaplňajúce námestie podmanil populárny slovenský spevák Lukáš Adamec. Po jeho vystúpení už Brezno patrilo hlavnej hviezde večera - rešpektovanému raperovi súčasnej hip-hopovej scény a jeho dvornému dídžejovi. Kali & Peter Pann dostali do varu hlavne mladšiu generáciu, no všetkým bez rozdielu pripomenuli napríklad aj to, že Pravda je len jedna. Tanečná hudba potom znela centrom mesta až do skorých ranných hodín a postaral sa o ňu DJ Aqua.

Neodmysliteľnou súčasťou sobotňajšieho programu sa už stalo varenie gulášov v mestskom parku. Aj tento rok sa zapojili do varenia kultúrnej telesá a občianske združenia mesta: dobrovoľní hasiči, FS Mostár, Dychový orchester, Spevácky zbor mesta Brezna, Berezun, Klub vojenskej histórie Anthropolid, Lesy mesta Brezno a Divadelný súbor Jána Chalupky. Tradičný je aj primátorský charitatívny guláš, zbierka z ktorého bola venovaná Magdaléne Čunderlíkovej, ktorá trpí závažným ochorením mozgu. Večer námestie dostali do varu hviezdy hudobnej scény. Organizátori nezabudli ani na najmenších. Na MDD popoludní prišli Tárajko a Popletajka, s ktorými deti zažili veľa zábavy.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

1. júna

BOMBUROVA ŠABLA

V breznianskej synagóge bolo v prvý júnový deň slávnostne vyhodnotenie 24. ročníka medzinárodnej súťaže kresleného humoru a satiry O Bomburovu šablu na tému Robot – moderná doba.

Do súťaže prišlo 353 kresieb od 176 autorov z 22 krajín sveta – z Austrálie, Brazílie, Číny, Indonézie, Indie, Iránu, Mexika, Ruska, Srbska, Turecka, Talianska, Kolumbie, Chorvátska, Ukrajiny a ďalších štátov. Karikaturisti súťažili o zlatú, striebornú a bronzovú šablu a autori nad 15 rokov aj o finančné odmeny.

V kategórii do 15 rokov (prišlo 114 kresieb od 101 autorov) odborná porota prvé miesto udelila Martinovi Babinčákovi z Prešova. Čestné uznanie získala aj Chiara Šuhajdová zo Základnej školy s MŠ K. Rapoša v Brezne. V hlavnej kategórii nad 15 rokov (prišlo 239 kresieb od 75 autorov) zlatú Bomburovu šablu získal Jitet Kustana z Indonézie.

*Ocenenia najúspešnejším autorom odovzdal viceprimátor mesta Brezna Ján Králik a predseda poroty **Peter Zifčák**. Súčasťou vyhodnotenia súťaže bola aj vernisáž výstavy najúspešnejších prác, na ktorej boli prítomné tiež delegácie partnerských miest z Poľska, Srbska, Rumunska a Českej republiky. Na podujatí, ktoré bolo súčasťou Dní mesta Brezna, vystúpili žiaci a učitelia Základnej umeleckej školy v Brezne a skupina historického šermu Berezun. Do konca júna si návštevníci mohli pozrieť v synagóge výstava najúspešnejších kresieb 24. ročníka Bomburovej šable .*

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

august

BOMBUROVE SLÁVNOSTI

Stredoveké oslavy koncom augusta, ktoré organizuje mesto Brezno, opäť ponúkli bohatú nádielku historického života. Návštevníci, ale i domáci sa tešili zo šermiarskych vystúpení, ukážok sokoliarov, ale aj z rozmanitého jedla, ktorého vôňa návštevníkov vábila už od piatku v mestskom parku.

Podujatie bolo vyvrcholením breznianskeho kultúrneho leta. V mestskom parku nechýbali ani ukážky sokoliarov. O spestrenie stredovekého večera sa postarala miestna skupina Silo a lampa sviet' a následne po nich prvý deň nadýchaný históriou ukončila známa

skupina Ščamba a Čerešienky. V sobotu historický sprievod parkom otvoril bohatý celodenný dobový program. Aj tento rok sme si popri slávnostiach mohli vychutnať charitatívny primátorský guláš. Nechýbal ani jarmok ľudových výrobkov, ukážky kováčskych prác, šachový turnaj, ale aj prehliadka breznianskej synagógy.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

28. septembra

SVETOVÝ DEŇ CESTOVNÉHO RUCHU

V posledný septembrový piatok to v Brezne dýchalo históriou. Horehronské múzeum v spolupráci s Oblastnou organizáciou cestovného ruchu Región Horehronie a mestom Brezno zorganizovalo zaujímavé podujatia pri príležitosti Svetového dňa cestovného ruchu

K zaujímavým aktivitám patrilo výstup do mestskej veže. Návštevníci mohli vstúpiť so sprievodcom do mestskej veže. Tí, ktorí sa chceli pozrieť na mesto z výšky, museli zdolať až 88 schodov. O príjemné zákulisie sa postarali rytieri zo skupiny historického šermu Berezun. V Horehronskom múzeu návštevníkov čakala prehliadka výstavy s názvom Tradičný odev na Horehroní.

3. októbra

HOREHRONSKÉ SLÁVNOSTI ZBOROVÉHO SPEVU,

Mesto Brezno bolo v dňoch 3. až 6. októbra dejiskom diania 14. ročníka festivalu Horehronské slávnosti zborového spevu, ktoré sa konajú každé dva roky. Počas štyroch dní sa predstavilo dvanásť speváckych zborov, medzi nimi aj zo zahraničia. Na festivale zbory prezentujú svoje vokálne umenie v troch samostatných koncertoch (chrámovom, svetskom, galaconcerte) a na sv. omšiach v miestnych kostoloch a farnostiach v Brezne a blízkom okolí.

Organizátori - Mesto Brezno, Spevácky zbor mesta Brezna, Hudobný odbor Matice slovenskej v Martine a Oblastné pracovisko Matice slovenskej v Brezne - opäť ponúkli kvalitný program. Festival pod záštitou primátora Tomáša Abela, ktorý sa uskutočnil s finančnou podporou mesta Brezno a Banskobystrického samosprávneho kraja, je nesúťažnou prehliadkou domácich a zahraničných zborov.

Návštevníci mohli vidieť a započúvať sa do krásy tónov dvanástich speváckych zborov, pričom festival bol rozdelený do troch koncertov. Podujatie v synagóge otvoril domáci Spevácky zbor mesta Brezna, spevokol Lipka pri Miestnom odbore Matice slovenskej vo

Valaskej, detský spevácky zbor Úsmev pri ZUŠ Brezno, chrámový zbor Juventus Brezno, spevácky zbor Quirin z Revúcej.

Na druhý deň počas sakrálného koncertu v rímskokatolíckom kostole sa predstavili Cantus Carponensis z Krupiny, Pěvecké sdružení pražských učitelek z Prahy, Trenčiansky spevácky zbor z Trenčína, Ars Vocalis z Banskej Bystrice, Bel canto a Collegium vocale z Olomouca a na záver Singfonia zo španielskej Barcelony.

Vystúpenie hostí si návštevníci mohli vychutnať aj v mestskom dome kultúry a v nedeľu predviedlo svoje umenie Pěvecké sdružení pražských učitelek z Prahy na evanjelických službách Božích v drevenom artikulórnom kostole v Hronseku, zapísanom do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie*

4. októbra

MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším sa 4. októbra uskutočnil koncert, ktorý sa tradične pre veľký záujem opäť konal dvakrát. Program otvorili hostitelia večera spevácke Duo Mirka a Ondrej a primátor Tomáš Abel, pre ktorého bolo ctou a potešením, že seniorov mohol privítať a pozdraviť, zároveň im poprial pevné zdravie, radosť a životný optimizmus. Divákov zabávali Duo Mirka a Ondrej, ktorí na pódiu postupne privítali i svojich hostí. Veľký aplauz si vyslúžil jedinečný Komorný sláčikový orchester zo Sliaca, sprevádzajúci muzikálového speváka Martina Vetráka. Úvod vystúpenia venovali piesňam Karla Gotta, pri ktorých maestri poslali pozdrav do hudobného neba. Z Prahy pricestoval aj známy český spevák, hudobník a textár Marcel Zmožek s manželkou Petrou.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie*

16. októbra

HOREHRONSKÝ BAŠAVEĽ

Pestrým programom, určeným najmä pre rómsku komunitu, chcelo mesto ukázať deťom a mládeži pozitívne vzory, ako z minority, tak aj z majority. Podujatie s podporou Banskobystrického samosprávneho kraja a pod záštitou primátora Tomáša Abela sa uskutočnilo 16. októbra v mestskom dome kultúry.

O výbornú náladu sa postaral detský folklórny súbor *Šťastné detstvo*, folklórny súbor *Kyčera*, ľudová hudba *Nátura*, Súkromná základná umelecká škola *Stanislavy Skladanej – Talentárium* a čestný hosť *Akadémia umení v Banskej Bystrici*. Vystúpenia spojené s čarom folklóru a celkovo umením sa všetkým divákom páčili, čo ocenili veľkým potleskom. Hlavným cieľom podujatia, ktoré zorganizoval odbor starostlivosti o obyvateľa mestského úradu, bolo najmä motivovať deti k zmysluplnému tráveniu voľného času, pretože život a sny talentovaných rómskych detí sú rovnako dôležité ako ich ostatných rovesníkov.

1.novembra

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD

Pekný kultúrny program, úcta a pokora – to všetko bolo cítiť počas podujatia venovaného spomienke na tých, ktorí nás už opustili. Aj tento rok prišlo veľmi veľa ľudí, a to rôznych vekových kategórií. Na zaplnenom námestí vládla úžasná atmosféra. Účastníci prešli v sprievode magických svetielok od Strednej odbornej školy techniky a služieb na námestie, kde na nich čakal príjemný program pod moderátorskou taktovkou *Mareka Poliak*.

Na podujatí sa za mesto prihovoril viceprimátor *Martin Juhaniak*, vystúpila mladá talentovaná speváčka *Tereza Králiková*. Návštevníci očakávali vynikajúceho muzikálového speváka *Martina Vetráka* a *Vladku Brveníkovú*, ktorí sa však pre chorobu nemohli zúčastniť. Tohtoročnou novinkou boli pestré súťažné hry s originálnou postavičkou, maskotom *Veľkým Treskom*.

Na záver podujatia prišlo na rad netrpezlivo očakávané vypúšťanie balónov, tentoraz za nádhernej piesne, dueta *Karla Gotta* s dcérou *Charlotte*. „

Šiesty ročník lampiónového sprievodu bol zároveň už aj posledným. Všetkým účastníkom to oznámila organizátorka *Monika Medvedová*. Aj keď sa podujatie tešilo veľkej návštevnosti, vládla príjemná atmosféra, vypustené lampióny znečisťovali životné prostredie. Ozývali sa ochrancovia prírody, kritizovali na sociálnych sieťach.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

1. novembra

HORSKÝ FESTIVAL ĎUMBIERFEST

Tohtoročný multižánrový horský festival Ďumbierfest, ktorý dopísal už svoju šestnástu kapitolu, sa konal v novembri, v netradičnom termíne. Organizátorom breznianskeho festivalu je náš rodák, **Marek Šurina**.

Festival prilákal do Brezna milovníkov hôr. Úvodnou diskusiou o (ne)cestovaní pred rokom 1989 si mohli priaznivci hôr a športu pripomenúť 30. výročie pádu totality a neslobody symbolicky v nezávislom kultúrnom priestore Bombura. Ten už tradične aj vďaka Fondu na podporu umenia poskytuje horskému festivalu hudobné zázemie,

Hlavná audiovizuálna projekcia sa však odohrávala v mestskom dome kultúry. Návštevníci opäť videli kvalitné snímky a vypočuli si výnimočných interpretov, takže hostia aj návštevníci vyslovili spokojnosť. Ďumbierfest sa už za tie roky stal značkou a určite má význam robiť ho aj naďalej.

22. novembra

STO ROKOV MIESTNEHO ODBORU MATICE SLOVENSKEJ

V Brezne si pripomenuli sto rokov od založenia Miestneho odboru Matice slovenskej. Pri tejto príležitosti v piatok 22. novembra slávnostným podujatím, obohateným o kultúrny program. Doobeda bol určený pre základné školy, poobede pre pozvaných hostí a širokú verejnosť.

Pred sto rokmi sa na Slovensku začali formovať miestne odbory Matice slovenskej (MO MS). Medzi prvými deviatimi, ktoré vznikli v roku 1919, patrila aj v Brezne. Predsedníčkou v jubilejnom roku je **Ivana Kružliaková**. Do tejto funkcie bola zvolená už v roku 2007. Ďalšími predsedami boli: **Vojtech Beňuš** (1938 – 1939), **Elena Holéczyová** (2 mesiace 1940), **Ján Zibrín** (1940 – 1948), **Július Petráš** (1948 – 1953, 1968 – 1985), **Juraj Boško** (1985 – 1988), **Ondrej Dvorský** (1988 – 1990), **Jana Dvorská** (1990 – 1992), **Mária Macul'ová** (1992 – 2007).

Históriu MO MS v Brezne priblížili pásmom žiaci Základnej školy Karola Rapoša, slovným aj obrazovým pásmom Hana Peterajová objasnila jeho fungovanie od samotného začiatku.

Na podujatí odovzdali pamätné listy zaslúžilým členom MO MS, ako aj do života uviedli knihu Sto rokov od založenia Matice slovenskej v Brezne 1919 – 2019, ktorú kúskami trikolóry, symbolickými farbami Slovenska, pokrstili predseda Matice slovenskej Marián Gešper a srdcom oddaná miestnemu odboru Mária Macuľová.

Oslávencovi, ktorý prispieva k rozvoju vzdelanosti a kultúrnej činnosti, vo svojich príhovoroch veľa šťastia a úspechov poprial predseda MS Marián Gešper, prednostka Okresného úradu v Brezne Ingrid Poliaková a primátor Tomáš Abel.

O pestrý kultúrny program sa postarali kolektívni členovia MO MS, a to žiaci Základnej školy Karola Rapoša na Pionierskej 4, Spevácky zbor mesta Brezna, spevokol Svornosť, Divadelný súbor Jána Chalupku, mužská spevácka skupina Kynohári a záverečnú bodku za oslavou storočnice dal hosť Detský dychový orchester pri ZUŠ Brezno.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie*

8. decembra

BENEFIČNÝ KONCERT.

V Rímskokatolíckom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Brezne sa 8. decembra uskutočnil už 21. ročník benefičného koncertu. Hlavným organizátorom adventno-vianočných benefičných koncertov v Brezne je občianske združenie Kresťan pod vedením Jána Zachara, pričom pomocnú ruku podáva aj mesto, Rímskokatolícky farský úrad a Miestny odbor Matice slovenskej v Brezne. Usporadúva ich už dvadsaťjeden rokov, a tak pomáha rôznym organizáciám či rodinám s ťažko chorým dieťaťom. Tentokrát organizátori podujatie venovali zdravotne postihnutej 4-ročnej Martinke z okresu Brezno.

Na benefičnom koncerte vystúpila tadžikitská klaviristka a speváčka Zulfizar Zázrivá, operný spevák Otokar Klein, akordeónový virtuóz Michal Červienka, dievčenský spevácky zbor pedagogickej školy z Turčianskych Teplíc a spevokoly OZ Kresťan Brezno.

Posledné slová patrili trom kňazom, dekanovi rímskokatolíckej farnosti Dušanovi Lukáčovi, evanjelickému farárovi Radimovi Pačmárovi a gréckokatolíckemu Jánovi Kovalovi, ktorí dali záverečné požehnanie. Dobrovoľný finančný príspevok pre Martinku dosiahol výšku 1170 eur.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

7. decembra

SÚŤAŽE V SPOLOČENSKÝCH TANCOCH

Fáber Dance Team Slovakia, Tanečno-športové centrum Rytmus Brezno s podporou primátora mesta Brezno a Banskobystrického samosprávneho kraja usporiadal 7. a 8. decembra v Športovej hale Brezno súťaže v spoločenských tancoch. Išlo o 7. kolo Slovenského pohára, čo je druhá najvyššia súťaž v tanečnom športe, a 2. ročník Pohára primátora 2019. Spolu 357 tanečných párov súťažilo v latinskoamerických a štandardných tancoch. Vynikajúce tanečné páry zo Slovenska, Maďarska, Poľska, Rakúska a Čiech predviedli svoje športové výkony.

VIANOČNÉ PODUJATIA

Aj tohto roku si pripomínali Brezňania čas adventu každú nedeľu na námestí. Prvého decembra primátor spoločne so zástupcami cirkvi rozsvietil prvú sviečku, Na podujatie prišiel dekan rímskokatolíckej farnosti Dušan Lukáč a evanjelický farár Radim Pačmár. Obidvaja sa nielen prihovorili v čase adventnom, ale zároveň veniec aj požehnali.

K tradičným vianočným podujatiam patrí aj predajná výstava Čara a krása Vianoc, ktorú tradične už dlhé roky pripravuje Horehronské múzeum s MO Živeny. Ponúka ľudovoumelecké výrobky, úžitkové aj dekoratívne predmety regionálnych výrobcov.

Pravú vianočnú atmosféru prinášali do Brezna i vystúpenia domácich umeleckých kolektívov. Ako prvý vystúpil miešaný spevácky zbor Juventus, druhú nedeľu sme si vypočuli vianočné skladby v podaní Dychového orchestra Brezno. O týždeň neskôr sa predstavil Spevácky zbor mesta Brezno a blok podujatí v rámci adventného obdobia uzavrela spevácka skupina z denného centra Prameň, ako aj betlehemci z Čierneho Balogu. Prišli tiež skauti, ktorí priniesli betlehemske svetlo, pričom z plamienka pokoja a lásky si všetci mohli odnieť aj

do svojich domovov. Pre návštevníkov bola v ponuke aj šálka čaju, ktorý podávali zástupcovia mesta, či drobné sladké a slané pečivo od seniorov z denného centra Prameň.

Nedel'né podujatia v rámci adventného obdobia mali aj humanitárny charakter. Výťažok z dobrovoľného finančného príspevku mesto tentokrát venovalo 36-ročnej Mirke, ktorá od narodenia trpí zdravotným postihnutím.

Adventné obdobie aj tohto roku sprevádzali vianočné trhy. Začali v pondelok 16. decembra a tento rok trvali do piatka 20. decembra. O spríjemnenie nálady sa v deň ich otvorenia postarali speváčky Ema Muriňáková, Aneta Pitoňáková a jedinečný muzikálový spevák Martin Vetrák. Vo štvrtok vystúpil detský dychový orchester, spevácka skupina pri dennom centre Prameň a na druhý deň detský spevácky zbor Úsmev pri Základnej umeleckej škole Brezno a Veselí chlapani z Horehronia. K vianočným trhom neodmysliteľne patrí hudba, vianočné piesne a koledy. Tie zneli počas vianočných trhov každý deň..

Námestím sa šírila vôňa punču, medoviny, vareného vína či rôznych pochútok. Remeselníci ponúkali perníky, domáce pagáče, koláče, štrúdle, vianočné oblátky, trubičky, aj muránske buchty a iné občerstvenie. Chýbali včelie produkty, stromčeky, orechy, remeselné výrobky, vianočné ozdoby. V ponuke bola aj primátorská kapustnica a primátorský punč, z ktorého výťažok, ako aj z každej adventnej nedele a vianočných trhov, mesto odovzdalo zdravotne postihnutej 36-ročnej Mirke.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

ŠPORT

ŠPORTOVÉ PODUJATIA

MAJSTROVSTVÁ SVETA JUNIOROV A MLÁDEŽE V BIATLONE

Horehronie v januárových dňoch žilo Majstrovstvami sveta juniorov a mládeže v biatlone. Národné biatlonové centrum v Osrblí bolo niekoľko dní hositeľom športovcov zo 42 krajín.

Podujatie bolo otvorené v sobotu 26. januára na otváracom ceremoniáli na breznianskom námestí. S doznievajúcimi poslednými tónmi dychovej hudby Mostárénka odbila 19. hodina a začala oficiálna časť otváracieho ceremoniálu, spojená s nástupom delegácií 42 zúčastnených krajín a príchodom predsedu vlády SR, primátora hositeľského mesta, primátora Banskej Bystrice, predsedu BBSK, predstaviteľov Medzinárodnej biatlonovej únie, ktorí sa na námestie doviezli v koči v sprievode zbrojnošov zo skupiny historického šermu Berezun. Záštitu nad podujatím Majstrovstiev sveta juniorov a mládeže Osrblie 2019 prevzal premiér Peter Pellegrini, ktorého privítali na pôde mestského úradu za spevu malých folkloristiek zo Šťastného detstva.

Návštevníci, ktorí si nenechali ujsť otvorenie majstrovstiev sveta v Brezne, sa potešili aj pestrému kultúrnemu programu. Bohaté tradície regiónu a Slovenska predviedli v spevoch a tancoch FS Mostár, Hel'pianskí chlopi. Úvodné podujatie pod moderátorskou taktovkou Adama Lehockého spríjemnili aj biatlonoví maskoti vlčkovia.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

KRNOHOVÉ PRETEKY

Druhý ročník Veľkej ceny Jasnej začal otváracím ceremoniálom už v piatok 22. februára v Brezne. Súčasťou bola prezentácia pretekárov a krnačiek zo štvormetrovej rampy priamo na námestí. Návštevníci sa dozvedeli viac z histórie týchto originálnych drevených saní, nechýbali symbolické preteky v krojoch či exhibičná jazda aj s nebojácnym primátorom mesta Tomášom Abelom. Preteky spoluorganizovala Oblastná organizácia cestovného ruchu Región Horehronie. Diváci si zároveň mohli zaspievať s ľudovou hudbou Kučeravý javor a

zatancovať s detským folklórnym súborom Šťastné detstvo. Na druhý deň nastúpilo na krniový pretek v Krupovej pod Chopkom 50 posádok.

VYHLÁSENIE NAJLEPŠÍCH ŠPORTOVCOV ZA ROK 2018

Dni mesta Brezna sa niesli aj v duchu oceňovaní úspešných športovcov. Mesto sa im tak verejne poďakovalo za dosiahnuté výsledky a reprezentáciu doma, ako aj za hranicami regiónu i Slovenska. Ocenenia im odovzdal primátor Tomáš Abel, ktorý im poprial, aby sa im naďalej darilo v ďalšom športovom pôsobení.

Ocenenia za rok 2018 získali:

Najlepší športovec – **Lenka Ťažká** (Karate klub Milana Piliara). Dosiahla mnoho úspechov, vyhrala juniorské majstrovstvá SR (MSR) a na seniorských skončila druhá

Najlepší športový kolektív – **Štafeta ŠK Flipper Brezno (Timea Mecková, Sascha Jirmerová, Ema Valachová a Hanna Bubelínyová)**. Vlani na MSR mladších žiakov obsadili 5. miesto

Najlepší športový tréner – **Monika Jenčová** (Karate klub Milana Piliara). V jej kolektíve pôsobia 2 majstri Slovenska, víťazka Slovenského pohára (SP), pretekárka, ktorá sa zúčastnila na ME. Jej zverenci vlani získali dovedna 216 medailí; najlepší športovci klubu – Ice Skating Team Brezno – **Emma Štulajterová**. Na podujatiach SP obsadila dve prvé a štyri druhé miesta; ŠK Flipper Brezno – **Veronika Slivková**. Vlani na MSR juniorov získala 4. miesto, dve 6. miesta; Športový strelecký klub Brezno – **Alex Kortán**. V roku 2018 sa zúčastňoval na podujatiach národnej ligy mládeže, kde v konečnom poradí obsadil 4. a 6. miesto; Klub biatlonu Brezno – **Barbora Horniaková**. Medzi jej najvýraznejšie úspechy patrí 17. miesto na IBU pohári vo Francúzsku a 8. miesto na Európskom zimnom olympijskom festivale mládeže v Sarajeve. Freeride lyžovanie – **Ján Tajboš**. Na svoje konto si pripísal 5. miesto vo Francúzsku a 7. v Andorre; Atletický klub Mostáreň Brezno – **Michal Medved**. Na halových MSR dorastencov obsadil v guli 9. miesto, v hode oštepom siedme. Primátor zároveň ocenil futbalistov FK Brezna, a to pri príležitosti ich veľkého úspechu, postupu do V. ligy.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

MAJSTROVSTVÁ EURÓPY ENDURO

V Brezne si zmerali sily motocyklisti zo štrnástich krajín, súčasná európska enduro špička, medzi nimi aj slovenskí jazdci. Šampionát organizovala Medzinárodná motocyklová federácia FIM, Slovenská motocyklová federácia SMF, motocyklový klub Brezno BMT v spolupráci s mestom pod záštitou predsedu Národnej rady SR a primátora mesta. Na súťaži sa zúčastnilo 115 pretekárov zo 14 krajín. Enduro má na Slovensku bohatú históriu a tradíciu, obzvlášť v Brezne, ktoré bolo v minulosti strediskom vrcholového motoristického športu v Endure. Po úspešných vlnajších medzinárodných majstrovstvách SR a ČR Brezno od piatka do nedele hostilo tímy v seriáli majstrovstiev Európy. Štart a cieľ sa odohrávali na námestí, ako i depo a bivačovanie jazdcov a ich technických sprievodcov V rámci ME sa uskutočnilo aj podujatie seriálu medzinárodných majstrovstiev Slovenska a Slovenského pohára. Trať bola situovaná v horskom prostredí v okolí Brezna a Čierneho Balogu. Jazdcov čakal takmer 50 km dlhý okruh, celkovo tri okruhy a 150 km jazdy v ťažkom teréne každého súťažného dňa, ktorý bol rozdelený medzi tri merané testy. V rámci každého kola pretekári absolvovali cross test priamo v priestore BMT areálu, Brezno - Lúčky, Enduro test v Brezne - Podkoreňovej a Extrém test v Čiernom Balogu – Komove. Na súťaži sa zúčastnilo 115 pretekárov zo 14 krajín, súčasná európska enduro špička, medzi nimi aj slovenskí jazdci.

Podujatie v piatok večer slávnostne otvorili na námestí, kde sa návštevníkom prihovoril prezident FIM Heiko Junge, prezident SMF Peter Lazar, primátor Tomáš Abel a poslanec NR SR Jaroslav Paška. O kultúrny program sa postarala domáca skupina Miky Ru. rka Band, rocková kapela Marlett a folklórny súbor Mostár, ktorého členovia sa na čas stali aj vlajkonosičmi jednotlivých krajín. Otvárací ceremoniál spestril ohňostroj.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

CYKLOTURISTICKÝ MARATÓN „PO STOPÁCH MARTINA RÁZUSA“

Dlhoročná spolupráca Spolku Martina Rázusa, ktorý má základňu v rodisku Martina Rázusa Liptovskom Mikuláši s Klubom Martina Rázusa – Maroško v Brezne sa podpísala aj na úspechu priebehu XVIII. ročníka Cykloturistického maratónu.

Na štart, pri rodnom dome Martina Rázusa v Liptovskom Mikuláši, sa dostavilo viac ako 110 cyklistov. Čakala ich 182 km trasa. Viedla cez sedlo Čertovica, Brezno (pomník), Banská Bystrica (hrob), cez horské sedlo Donovaly späť do Liptovského Mikuláša (pamätník). Z Brezna sa k nim pridalo 8 cyklistov. Traja už v Liptovskom Mikuláši – Milan Roško, Marcela Dekrétová, Peter Čief. Ďalší traja na Čertovici – Roman Badinka, Peter Haviar, Juraj Šnek - z cykloklubu Ďumbier a dvaja v Brezne Martin Siman, Jaroslav Lámer. Peletón cyklistov prišiel do Brezna okolo 11. hodine. Pri soche MR v Mestskom parku ich čakali zástupcovia mesta, evanjelickej cirkvi, členovia Klubu Maroško a domáca verejnosť.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

ŠACHOVÝ TURNAJ

V Brezne sa 6. apríla stretli žiaci z celého Slovenska na 21. ročníku šachového turnaja. Podujatie zorganizoval Miestny odbor Matice slovenskej v spolupráci so Slovenskou národnou stranou a Centrom voľného času v Brezne. Úvod patrilo spomienke na Ferdinanda Németha, ktorému bola súťaž venovaná. Deťom venoval svoj voľný čas a zanechal v mnohých svoju pečať skutočného šachistu. Účastníci turnaja si na neho spomenuli s veľkou úctou ako na šachistu, priateľa i učiteľa. Veľmi všetkých potešilo, že prišiel medzi nich aj jeho syn Štefan Németh. Hralo sa v troch kategóriách, podľa pravidiel FIDE pre Rapid šach na sedem kôl, tempom hry 15 minút pre každého hráča.

Hoci sa tejto kráľovskej hre venuje oveľa menej žiakov a študentov, ako to bolo v minulosti, tešíme sa už teraz na 22. ročník šachového turnaja.

STRELECKÉ PRETEKY

Do Brezna zavítali strelci z celého Slovenska, ktorí si zmerali sily strelbe zo vzduchových zbraní na Majstrovstvách Slovenska v strelbe zo vzduchových zbraní. Podujatie organizoval Slovenský strelecký zväz, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v spolupráci s mestom Brezno a Športovým streleckým klubom Brezno.

Podujatie v posledný marcový víkend piesňou na Kráľovej holi otvorili Horehronskí chlapi. Strelcov prišli pozdraviť aj primátor Tomáš Abel a jeho zástupca Martin Juhaniak či rôzni predstavitelia SSZ. Počas dvoch dní sa v Aréne vystriedalo viac ako 200 súťažiacich

v kategóriách muži, juniory, kadeti, seniori, ženy, juniorky, kadetky, seniorky v pištoľových aj puškových disciplínach. Súťažili na 60 výstrelov vo všetkých disciplínach, s výnimkou seniorov, ktorí strieľali 40. Po kvalifikačných pretekoch prvých osem pretekárov v kategóriách muži a ženy postúpilo do finále, z ktorého vzišiel majster Slovenska. Prvenstvo z Brezna si odniesli v disciplíne VzPi 60 Pavol Kopp (ŠKP Martin) a Katarína Kučová (ŠSK mesta Martin) v disciplíne VzPu 60 zvíťazil Štefan Šulek (Dukla Banská Bystrica) a Daniela Demián Peškova (ŠCP Bratislava).

Domáci strelecký klub reprezentoval Dušan Sliacan v kategórii muži, v disciplíne vzduchová puška 60 výstrelov, ktorý získal pekné piate miesto.

Na základe ohlasov účastníkov boli Majstrovstvá Slovenska v streľbe uskutočnené v Brezne zvládnuté po stránke organizačnej, technickej aj výkonnostnej.

DEŇ MOTORŠPORTU

Mesto Brezno a Siládi Motoršport team sa rozhodli nadviazať na úspešnú históriu motoristických pretekov v regióne a v tretiu októbrovú sobotu zorganizovali prvý ročník Dňa motoršportu. Konal sa na dopravnom ihrisku. Krásne autá potešili nejedno oko a ucho nadšencov motoristického športu. Na podujatí sa zúčastnilo približne 15 špeciálne upravených automobilov prispôsobených na rally a preteky do vrchu. Okrem toho, že si ich diváci mohli pozrieť zblízka, sa predstavili aj v plnom nasadení počas exhibičných jazd na krátkom úseku. Deň motoršportu bol zároveň spomienkou na Rally Mostáreň Brezno, ktorá sa tu v minulosti konala, a zúčastnilo sa na ňom aj niekoľko bývalých jazdcov. Exkluzívnym hosťom a moderátorom v jednej osobe bol jeden z najkvalitnejších motoristických novinárov na Slovensku Rastó Chvála. Úspech podujatia potvrdila aj návštevnosť, keď na dopravné ihrisko prišlo okolo 400 ľudí.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

HOREHRONSKÁ BEŽECKÁ LIGA

V sobotu 26. októbra sa uskutočnil posledný beh v rámci Horehronskej bežeckej ligy organizovaný občianskym združením ZaBeR v spolupráci s Geosportom, Technickými službami Brezno a s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja. Na štart

sa postavilo 52 pretekárov, čo miho prekvapilo a hlavne potešilo organizátorov, nakoľko sa jednalo o prvý ročník behu v tomto prostredí po veľmi dlhej dobe. Trať začínala a aj končila na ovále ZŠ Mazorníkovo a bežci postupne prebehli Jelšovou ulicou na hrebeň Chamarovej, kde odbočili ku križku zbehli dole a Potočnou ulicou cez pole sa opäť vrátili na miesto štartu. Trať dlhú sedem kilometrov najrýchlejšie zvládol časom 00:29:57 mladý Gabriel Kňaze a potvrdil tak veľmi dobrú tohtoročnú formu. Najrýchlejšou ženou pretekov bola Viera Slivková, ktorá celkovo dobehla na krásnom deviatom mieste a trať zvládla za 00:35:06.

MIMORIADNY FUTBALOVÝ ZÁPAS

V našom meste bol v utorok večer 11. augusta futbalový sviatok. Futbalový klub Brezno postúpil tento rok do piatej ligy a v druhom kole Slovnafť Cup-u sa dočkalo mimoriadneho zápasu. Prícestoval sem druholigový MFK Dukla Banská Bystrica. Oba tímy prišlo na brezniansky štadión povzbudiť rekordný počet 2118 divákov. Brezno síce prehralo 1:3, ale bolo pre Duklu dobrým súperom. Postup Dukly v Slovenskom pohári videlo na breznianskom mestskom štadióne množstvo športových divákov, Tak zaplnenú tribúnu sme na futbale tu nemali už viac ako desať rokov.

OTVORENIE ŠPORTOVÉHO AREÁLU MILUTÍNA ČERNÁKA.

V októbri sa za účasti prezidenta Slovenského atletického zväzu Petra Korčoka, primátora mesta Brezno Tomáša Abela, ďalších pozvaných hostí aj žiakov základných škôl Karola Rapoša a Pionierska 2 otvorilo nové športovisko. Tristometrový tartanový ovál, doplnený o umelú trávu a basketbalové ihrisko bude slúžiť pre tréningový proces atlétov, futbalistov a ďalšie športové kluby v meste. Počas vyučovania posluží na výučbu telesnej výchovy oboch základných škôl a v poobedných hodinách na nej môže športovať široká verejnosť. Na otvorení svoje tanečné umenie predviedli členovia Tančiarne Rytmus, futbalovú vyspelosť hráči ŽP šport Podbrezová a bežeckú dravosť súčasní aj bývalí atléti atletického klubu Mostáreň Brezno. Areál dostal meno po dlhoročnom atletickom funkcionárovi

a trénerovi Milutínovi Černákov, ktorého meno je nezmazateľne zapísané do breznianskeho športu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

ÚSPECHY ŠPORTOVCOV

VYHLÁSENIE NAJLEPŠÍCH ŠPORTOVCOV

Mesto na Dňoch mesta každoročne oceňuje breznianskych športovcov za výkony dosiahnuté v uplynulom roku. Aj tohto roku na námestí počas Dní mesta vystúpili na pódium najúspešnejší športovci roka 2018. Hodnotili sa tri kategórie – najlepší športovci klubu, najlepší športový kolektív a najlepší športovec roka.

Ocenenia získali:

Najlepší športovec

Lenka Ťažká, Karate klub Milana Piliara, dosiahla mnoho úspechov, vyhrala juniorské majstrovstvá SR a na seniorských skončila druhá

Najlepší športový kolektív

Štafeta ŠK Flipper Brezno - Tímea Mečková, Sascha Jirmerová, Ema Valachová a Hanna Bublínová. Vlani na MSR mladších žiakov obsadili 5. miesto

Najlepší športový tréner

Monika Jenčová, Karate klub Milana Piliara, v jej kolektíve pôsobia dvaja majstri Slovenska, víťazka Slovenského pohára, pretekárka, ktorá sa zúčastnila na ME. Jej zverenci vlani získali dovedna 216 medailí

Najlepší športovci klubu

Ice Skating Team Brezno – Emma Štulajterová, na podujatiach SP obsadila dve prvé a štyri druhé miesta

ŠK Flipper Brezno – Veronika Slivková, vlani na MSR juniorov získala 4. miesto, dve 6. miesta;

Športový strelecký klub Brezno – Alex Kortán, V roku 2018 sa zúčastňoval na podujatiach národnej ligy mládeže, kde v konečnom poradí obsadil 4. a 6. miesto;

Klub biatlonu Brezno – Barbora Horniaková. Medzi jej najvýraznejšie úspechy patrí 17. miesto na IBU pohári vo Francúzsku a 8. miesto na Európskom zimnom olympijskom festivale mládeže v Sarajeve.

Freeride lyžovanie – Ján Tajboš. Na svoje konto si pripísal 5. miesto vo Francúzsku a 7. v Andorre;

Atletický klub Mostáreň Brezno – Michal Medved'. Na halových MSR dorastencov obsadil v guľi 9. miesto, v hode oštepom siedme.

Primátor zároveň ocenil futbalistov FK Brezna, a to pri príležitosti ich veľkého úspechu, postupu do V. ligy.

FUTBALISTI POSTÚPILI

Futbalový klub Brezno začal svoje pôsobenie po desaťročnej prestávke v roku 2016 v I. triede Oblastného futbalového zväzu Banská Bystrica pod vedením hlavného trénera Daniela Kľeskeňa.. Po troch rokoch od „zmŕtvychvstania“ breznianskeho futbalu sa tohto roku zverencom trénera Martina Auxta podarilo naplniť ich postupové ambície. Po jarnej časti v zápase 19. mája bolo rozhodnuté; breznianski futbalisti postúpili do V. ligy. Vedenie klubu v roku 2019 - Marek Makuš, Martin Auxt a Michal Daxner. Prezidentom klubu je Miroslav Baran.

*Pre futbalový klub bolo najťažšie obdobie v prvom roku v súťažnom ročníku 2016/2017, kde jarnú časť dohrávali veľmi ťažko. Druhý rok sa situácia zastabilizovala, zostalo zdravé jadro, ktoré bolo doplnené novými chlapcami a dorastencami a začali si dávať čiastkové ciele. Nový tréner **Martin Auxt** priniesol do kabíny nový vietor, začalo sa s pravidelnými tréningami, čo prinieslo v treťom roku pôsobenia svoje ovocie a to vytúžený postup.*

Pri hodnotení činnosti klubu za trojročné obdobie poďakovalo vedenie klubu Marekovi Makušovi, Milanovi Belkovi, Martinovi Boháčikovi, Martinovi Auxtovi,

Danielovi Kleskeňovi, ktorí stáli pri založení klubu. Ocenili aj hráčov, ktorí neváhali a prišli do novovzniknutého klubu a ostali klubu verní - Jozef Vozár, Peter Kupec, Matej Ondík, Michal Náther, Jozef Turňa. Poďakovanie smerovali aj chlapcom, ktorí postupne prišli do klubu Brezno a posilnili hráčske, ako aj funkcionárske rady - Michal Baník, Ondrej Pribula, Oliver Trajtel, Ivan Sojak, Jakub Kučera, Peter Mucha, Dávid Marko, Ivan Krajčí, Peter Giertl, Ján Gajdošík, Michal Daxner. Poďakovanie si odniesli aj chlapci z dorastu Dominik Molčan, Dominik Trnka, Jakub Nosál, Branislav Skaloš, Tomáš Komora a Samuel Belko.

Pozitívne to vyzerá aj s dorastencami. Chlapci už vlani postúpili do tretej ligy, kde boli na prvom mieste tabuľky. Poďakovanie adresovali trénerovi Vladovi Košťalovi a jeho vedúcemu Jožovi Benkovi

ÚSPEŠNÉ GYMNASTKY

V polovici apríla sa členky Gymnastického klubu Brezno zúčastnili 1. oblastného kola Slovenského pohára C – stred v Žiline. Dievčatám sa darilo a na stupeň víťazov sa opäť postavili **Alžbeta Cerovská**, ktorá získala striebornú medailu v kategórii ženy a **Nikol Koreňová**, ktorá v kategórii juniorky obsadila tretie miesto.

V sobotu 18. mája sa v Handlovej uskutočnili celoslovenské preteky v športovej gymnastike – Slovenský pohár v kategórii C, do ktorého sa pretekárky prebojovali z oblastných kôl. Celkovo sa v súťaži predstavilo 105 pretekárov v piatich vekových kategóriách. Na súťaži sa zúčastnili aj dievčatá z Gymnastického klubu Brezno. Najcennejšiu zlatú medailu si z pretekov priniesla **Alžbeta Cerovská**, ktorá súťažila v kategórii ženy. Juniorka **Nikol Koreňová** obsadila 4. miesto.

ÚSPECHY PĽAVCOV

V máji sa uskutočnili Majstrovstvá Slovenskej republiky masters v Košiciach a Banská Bystrica Cup. Na majstrovstvách veteránov sa zúčastnili tréneri **Milan Bobák** a **Peter Votroubek**, Bobák uspel vo svojej kategórii 35-39 rokov v disciplínach 50 m motýlik

a 50 m voľný spôsob, domov si odniesol dva tituly majstra Slovenska. *Votroubek* skončil druhý na 50 m voľný spôsob v kategórii 40-45 rokov.

Juniorské pretekárky v ten víkend pretekali na medzinárodných pretekoch *Banská Bystrica Cup*, na ktorých bolo možné sa kvalifikovať na všetky nadchádzajúce medzinárodné majstrovstvá od *Majstrovstiev sveta 2019* po olympiádu 2020, čo prinieslo vysokú medzinárodnú účasť 56 klubov z 10 štátov. Medailovo sa v takej konkurencii podarilo presadiť iba *Veronike Slivkovej* na 100 m prsia získaním striebornej medaily vo svojej kategórii.

O týždeň na to sa konali *Veľkonočné plavecké preteky* v *Žiari nad Hronom* určené pre žiacke vekové kategórie. Zúčastnilo sa na nich 13 našich pretekárov a vybojovali 27 medailových umiestnení. *Desaťroční chlapani - Daniel Bobák* – zlato na 50 m kraul a bronz na 100 m znak. Medzi 11-12-ročnými chlapcami dominovali *Oliver Vraniak* a *Peter Votroubek*, *Oliver* získal päť zlatých a jednu striebornú, *Peter* zase dve zlaté a jednu striebornú. Medzi desaťročnými dievčatami na treťom mieste skončila *Kristína Kočtúchová* v disciplíne 100 m prsia. V najstaršej dievčenskej kategórii 12-13-ročných sa umiestnili *Terézia Horváthová*, *Sabína Špániková* a *Sascha Jirmerová*. *Tereška* si vyplávala štyri bronzové a tri strieborné medaily, *Sabína* zas zlato a striebro a *Sascha* tri zlaté a dve bronzové medaily.

V polovici apríla sa *breznianski plavci* zúčastnili na *Majstrovstvách stredoslovenskej oblasti* v *Žiline* v počte 15 plavcov, celková účasť bola 303 pretekárov z 18 klubov z *Banskobystrického* a *Žilinského kraja*. Získali 11 medailí a štyria naši plavci sa zároveň stali majstrami stredoslovenskej oblasti – *Hanna Bubelínyová* a *Oliver Vraniak* v disciplíne 50 m voľný spôsob, *Veronika Slivková* na 100 m prsia, 50 m prsia a 100 m voľný spôsob a *Sabína Špániková* v disciplíne 100 m prsia.

ÚSPEŠNÝ KULTURISTA

Igor Kútik z *Brezna* vhupeľ do súťažného kolobehu len tohto roku a už žne prvé, dokonca medzinárodné úspechy. Súťaží v kulturistike v kategórii *classic physique*. Úplne na začiatku bola len kulturistika, ktorá sa v anglicky hovoriacich krajinách označila ako *bodybuilding*. V posledných 15 - 20 rokoch sa však kulturistika uberala smerom, ktorý

uprednostňoval masívnosť, mohutnosť pred estetickým vzhlľadom postavy. Aj preto vznikla snaha vrátiť bodybuilding ku koreňom – výsledkom tejto snahy je disciplína classic physique.

V priebehu jedného mesiaca zaznamenal skvelú bilanciu – na troch domácich súťažiach zhodne získal 2. miesto, na jednej aj trofej pre najlepšie pripraveného pretekára súťaže. Na prvej súťaži AMIX Patriot Fitness Weekend prehral iba o pár bodov s aktuálnym majstrom sveta v klasicknej kulturistike. O týždeň neskôr súťažil na Tatranskom pohári, kde mu ušlo víťazstvo o pár bodov. Tretiu súťaž absolvoval opäť o týždeň neskôr a na Dynamic Cup Dolný Kubín; skončil druhý, ocenili ho však cenou pre najlepšie pripraveného pretekára súťaže. S týmito výsledkami požiadal Slovenskú asociáciu fitness, kulturistiky a silového trojboja, aby mi schválila štart na medzinárodnej súťaži Diamond cup v Prahe. Tu súťažilo viac ako 160 pretekárov z 30 krajín, v kategórii classic physique ich bolo 13. Konkurencia v Prahe bola veľmi silná, súperi boli väčšinou skúsení súťažiaci, viackrát ocenení z medzinárodných súťaží, Igor Kútik bol stále iba začiatočník. Skončil napokon strieborný, pred neutrálnym rozhodcovským zborom.

ŠPORTOVÉ KLUBY V MESTE

Hokejový klub Brezno zastupuje navonok Ing. Dvorský Peter, prezident HK

Stolný tenis MŠK Brezno má predsedu, ktorým je Ing. Milan Macul'a

Atletický klub Mostáreň MŠK má prezidenta klubu, ktorým je Mgr. Milutin Černák,

Športový strelecký klub pri MŠK Brezno – občianske združenie, Ján Medved'

Slovenský cyklokľub Ďumbier, Peter Kirdaj je predseda klubu

Karate Klub Milana Piliara pri MŠK Brezno, Mgr. Jenča Peter je predseda klubu

Klub biatlonu - MŠK Brezno, Jaroslav Kamenský, predseda klubu

Miniatur golf klub Brezno (MT GK), klub zastupuje Vanda Kupcová

Klub slovenských turistov TOMO Breznom JU Dr. Elena Kollárová je predsedníčka

Florbalový klub Brezno, Mgr. Daniel Struhár je predseda občianskeho združenia

Volejbalový klub MŠK Brezno, Mgr. Sabačková Jana je štatutárny zástupca

ŠK FLIPPER Brezno, Ľubica Vičanová

SKI CLUB 2003 Brezno, Ing. Ivan Kupček

Horolezecký klub Ďumbier, Miroslav Beňačka

Aikido - Slovak Aikido central region, Richard Kapustík

FIGHT CLUB, Rudolf Ďurica

ZaBeR – združenie aktívnych Brezňanov, MUDr. Mgr. Ján Zajak

SVARUPA, Katarína Kováčiková Šperková

FK BREZNO, Milan Belko

Ski Akademy – Anrea Miseje

CK Route 66 – Emil Caban

ICE SKATING TEAM - Brezno - predseda klubu Mihál' Pavel

POČASIE

BREZNIANSKE REKORDY

REKORDY V ROKU 2019

<i>Najteplejší mesiac:</i>	<i>JÚN, priemerná mesačná teplota vzduchu 19,5 °C</i>
<i>Najchladnejší mesiac:</i>	<i>JANUÁR, priemerná mesačná teplota vzduchu -5,4 °C</i>
<i>Najteplejší deň:</i>	<i>1. júl, teplota vzduchu dosiahla absolútne maximum 33,4 °C</i>
<i>Najchladnejší deň:</i>	<i>23. január, teplota vzduchu dosiahla absolútne minimum -- 20,01 °C</i>
<i>Najdaždivejší mesiac:</i>	<i>NOVEMBER, za mesiac spadlo 157 mm atmosférických zrážok</i>
<i>Najdaždivejší deň:</i>	<i>5. november, denný úhrn atmosférických zrážok dosiahol výšku 34,1 mm</i>
<i>Priemerná ročná teplota:</i>	<i>8,55 °C</i>

REKORDY ZA POZOROVANIA 1961 – 2018

<i>Absolútne maximum teploty vzduchu:</i>	<i>35,5 °C -- dňa 8. a 9. augusta 2013 vyrovnaný rekord 10. august 2015</i>
<i>Absolútne minimum teploty vzduchu:</i>	<i>-32,7 °C, dňa 11. januára 1968</i>
<i>Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:</i>	<i>86, 4 mm, dňa 29. mája 1999</i>

BREZNIANSKE REKORDY ZA CELÚ HISTÓRIU

<i>Absolútne maximum teploty vzduchu:</i>	<i>36,5 °C, dňa 15. augusta 1952</i>
<i>Absolútne minimum teploty vzduchu:</i>	<i>-36,3 °C, dňa 11. februára 1929</i>
<i>Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:</i>	<i>86,4 mm, dňa 29. mája 1999</i>

CHARAKTERISTICKÉ JAVY

Priemerná ročná teplota v Brezne

Podľa dlhodobých pozorovaní sa priemerná ročná teplota vzduchu v Brezne pohybuje od 6,5 – 6,6 °C. Ale posledné roky vidíme, že sa od priemeru v Brezne odchyľujeme.

Vývoj priemernej ročnej teploty za posledné roky

ROK	Priemerná ročná teplota v °C	Priemerná teplota v °C v najchladnejšom mesiaci	Priemerná teplota v °C v najteplejšom mesiaci
1988	7,4	-2,1	18,7
2008	8,6	-0,8	18,0
2013	8,2	-3,4	19,0
2014	9,8	1,2	19,2
2015	9,4	-1,8	20,8
2016	8,7	-4,3	19,4
2017	7,9	-9,9	18,9
2018	8,6	-3,0	19,1
2019	8,55	-5,4	19,5

Podľa priemernej ročnej teploty môžeme konštatovať, že aj rok 2019 sa zaradil do série nadpriemerne teplých rokov, ktorá trvá už od roku 2008. Ako teplotne nadnormálne skončili všetky mesiace okrem januára a mája. Pritom počas zimy, v januári tu bolo mimoriadne chladné počasie. Dokonca podľa údajov Slovenského hydrometeorologického ústavu z 23. januára patrilo v tento deň práve Brezno s teplotou mínus 20,01 stupňa k najchladnejším miestam na Slovensku. Celkovo začiatok roka bol aj v Brezne v znamení chladného počasia. Ved' v januári sme mali priemernú mesačnú teplotu – 5,4 °C (na porovnanie vlani len – 0,6 °C). V dôsledku silného sneženia počas januára sme mali aj

snehovú kalamitu. Snehová pokrývka sa vyskytovala počas celého mesiaca. Jej maximálna výška dosahovala 9 až 32 cm.

Jar bola pekná, teplá. Trochu nás vystrašil 6. máj. Veľmi sa ochladilo, až o 15 stupňov a na obed padal sneh, hneď v ten deň však samozrejme zmizol.

Leto bolo teplé a podľa priemernej mesačnej teploty bol najteplejší jún, kedy zaznamenali meteorológovia najviac slnečných dní, v ktorých teplota vzduchu vystúpila nad 25 °C. Nasvedčuje tomu aj najvyššia priemerná mesačná teplota v júni, dosiahla výšku až 19,5 °C.

Jeseň v septembri bola trochu upršaná. Ale potom prišiel krásny a teplý október, kedy pršalo iba jeden deň a užívali sme si pekné babie leto. Zaujímavé, že 29. októbra bol krásny slnečný deň, pritom pred siedmimi rokmi, 29. októbra v roku 2012, napadol v Brezne sneh. Ale tohto roku sme sa tiež dlho netešili; už o pár dní, 2. novembra prišlo rýchle ochladenie až o 10 stupňov Celzia. Celý november bol potom daždivý, v Brezne síce našťastie neboli žiadne záplavy, ale 13. novembra sme sa dozvedeli, že mnohé okolité horehronské obce mali zatopené domy.

Začiatok roka 2019 počas zimných januárových dní tu bolo mimoriadne chladné počasie s veľkým množstvom snehu. Ale koniec roka sa na začiatok zimy nepodobal. Teplý december, Vianoce aj Silvester bez snehu. Dokonca ani v neďalekom Mýte pod Ďumbierom sa na Vianoce nelyžovalo, lebo teplé dni neumožnili ani zasnežiť technickým snehom.

Zrážky

Čo sa týka zrážok, tento rok so zaznamenanými 784 milimetrami ročných zrážok patril k tým normálnym; z hľadiska dlhodobých pozorovaní je ročný priemer nameraných zrážok 750 mm. Najdaždivším mesiacom bol november; za mesiac spadlo 157 milimetrov atmosférických zrážok. Ale ten prišiel až po krásnom a teplom jesennom mesiaci októbri, kedy pršalo iba jeden deň a užívali sme si pekné babie leto. K vyšším zrážkám dopomohol aj máj a september. Najdaždivjší deň v roku bol 5. november; denný úhrn atmosférických

zrážok dosiahol výšku 34,1 mm . Nie je o žiadny rekord, ale práve v novembri pršalo takmer každý deň, a tak sa nám zdalo, že je to veľa. Až 10 dní bolo takých daždivých, že spadlo viac ako 5 mm atmosférických zrážok. A takých daždivých dní, kedy pršalo takmer celý deň, bolo počas roka 46 .

KLIMATICKÉ ÚDAJE V ROKU 2019

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč.
[°C]	-5,4	-0,6	5,1	9,1	11,4	19,5	18,0	18,7	12,6	8,7	6,4	0,1	8,55

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč.
[°C]	7,7	15,0	20,7	24,7	24,2	32,7	33,4	30,5	30,2	24,2	15,3	10,7	33,4
dňa							1.júl						1.júl

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč.
[°C]	-20,01	-8,0	-6,8	-3,8	-0,8	5,8	4,1	6,1	0,3	-7,3	-7,2	-10,3	-20,01
dňa	23.január												23.január

Mesačné úhrny zrážok v mm

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč.
[mm]	37	31	52	38	91	71	69	76	85	27	157	50	784

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE ROK 2019

FOTOGRAFIE

ÚVOD

1. Zima (údržba)
2. Veľkonočná výzdoba
3. Parkoviská – Mazorník, Sládkovičova
4. Vianočné trhy, punč , labyrint

ZMENY A NOVINKY V SKRATKE

5. Multifunkčné ihrisko na Pionierskej ulici
6. Parkovisko Hradby
7. MĽČL škola nové priestory
8. Začiatok opravy nemocnice
9. Chodník na Kuzmányho ulici
10. Margitin park
11. Materské školy – Nálepčova, Clementisa

UDALOSTI – NÁVŠTEVY

12. Úmrtie pán Faško
13. Voľby
14. Navštevy na DMB z partnerských miest
15. Ruská spomienková cesta
16. Peter Berčík - výstava v Nadlaku
17. Oslavy oslobodenia mesta – január
18. MSZ – január
19. 100 výročie smrti M. R. Štefánika
20. Červené máky – Deň veteránov
21. 30 výročie nežnej revolúcie

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

22. Youmobil
23. Tankodrom
24. Most pri malej stanici
25. Zeleň pri štadióne

26. Rekonštrukcia materských škôl
27. Oprava komunikácii Podkoreňová
28. Emblémy do mesta
29. Zateplovanie plavárne – oprava fasády
30. Vyhliadková veža horné lazy
31. Domov pre seniorov

PODUJATIA

32. MSZ – január
33. MS sveta a mládeže biatlon Osrblie
34. Deň breznianskych učiteľov – marec
35. Privítanie účastníkov Divadelnej Chalupky – september
36. XIV Horehronské slávnosti zborového spevu – október
37. Chalupkovo Brezno
38. Jubilanti DC prameň - december

KULTÚRA – PODUJATIA

39. Fašiangový sprievod
40. Rekonštrukcia historického mangľa
41. Ocenenie kultúrnych telies – v rámci DMB
42. Ondrejský jarmok
43. Advent
44. Organový koncert evanjelický kostol – február
45. MDŽ - marec
46. Sviatky jari - apríl
47. Obnova historického sadu – apríl
48. Brezniansky slávik – apríl
49. Míľa pre mamu – máj
50. Detské Chalupkovo Brezno – máj
51. Noc múzeí a galérií – máj
52. Kultúra na DMB – program – máj
53. Bomburova šabl'a – jún
54. Bomburove slávnosti – august
55. Mesiac úcty k starším - október
56. Lampiónový sprievod - november
57. 100 rokov miestneho odboru Matice Slovenskej – november
58. Benefičný koncert – december
59. Súťaže v spoločenských tancoch

60. *Deň matiek*
61. *Breznianske kultúrne leto*
62. *Rozlúčka s letom*

ŠPORT

63. *MS juniorov a mládeže v biatlone*
64. *Krnohové preteky*
65. *Ocenenie športovcov*
66. *Majstrovstvá Európy Enduro*
67. *Cyklomaratón Martina Rázusa*
68. *Strelecké preteky*
69. *Deň motošportu*
70. *Otvorenie multifunkčného areálu*